

Innehåll

1	Promemorians huvudsakliga innehåll.....	9
2	Lagförslag	11
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar.....	11
2.2	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	13
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	30
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker	36
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet.....	38
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensions- instituts verksamhet i Sverige.....	40
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument	43
2.8	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	48

2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.....	52
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....	57
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	58
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.....	74
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.....	76
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.....	79
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	83
3	Bakgrund.....	105
4	Ägarprövning.....	107
4.1	Ägarprövning i kreditinstitut	108
4.1.1	Inledande om kreditinstitut	108
4.1.2	Definitionen av kvalificerat innehav	108
4.1.3	Krav på tillstånd m.m.....	112
4.1.4	Bedömningsperioden och Finansinspektionens hantering av tillståndsärenden.....	117
4.1.5	Kriterierna för bedömningen	122
4.1.6	Samråd och samarbete mellan behöriga myndigheter	136
4.1.7	Ändrade regler för den initiala ägarprövningen	138
4.1.8	Ingreppanden mot olämpliga ägare till kvalificerade innehav.....	140

4.2	Ägarprövning i försäkringsbolag m.m.	144
4.3	Ägarprövning i värdepappersbolag, börser, clearingorganisationer m.fl.	147
4.4	Bestämmelser om ägarprövning och kvalificerade innehav i andra finansiella företag.....	154
5	Vissa frågor om fonder	159
5.1	Undantag vid s.k. flaggning.....	159
5.2	Ombildning av en specialfond till en värdepappersfond.....	163
5.2.1	Bakgrund	163
5.2.2	Begränsning av förbudet mot ombildning	165
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	169
7	Konsekvenser av förslagen	175
7.1	Förslagen om ägarprövning.....	175
7.1.1	Konsekvenser för enskilda	175
7.1.2	Konsekvenser för det allmänna.....	177
7.2	Förslagen som rör fonder.....	179
8	Författningskommentar	181
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar.....	181
8.2	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	181
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	186

8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker.....	187
8.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet	187
8.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige	188
8.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.....	189
8.8	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	190
8.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.....	191
8.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....	192
8.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	193
8.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.....	203
8.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.....	204
8.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.....	204
8.15	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	204

Bilaga 1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG av den 5 september 2007 om ändring av direktiv 92/49/EEG och direktiven 2002/83/EG, 2004/39/EG, 2005/68/EG och 2006/48/EG vad gäller förfaranderegler och utvärderingskriterier för bedömning av förvärv och ökning av innehav inom finanssektorn.....	209
Bilaga 2 Parallelluppställning avseende de olika direktiven	225
Bilaga 3 Parallelluppställning – förteckning över bestämmelser som genomför direktivet i svensk rätt .	227

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag till lagändringar som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG av den 5 september 2007 om ändring av direktiv 92/49/EEG och direktiven 2002/83/EG, 2004/39/EG, 2005/68/EG och 2006/48/EG vad gäller förfaranderegler och utvärderingskriterier för bedömning av förvärv och ökning av innehav inom finanssektorn (i fortsättningen kallat *förvärvsdirektivet*).

Genom förvärvsdirektivet ändras ett antal EG-direktiv på finansmarknadsområdet i fråga om den prövning som ska göras vid vissa större förvärv av aktier eller andelar i kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsföretag (s.k. ägarprövning). Bland annat innebär ändringarna en högre grad av harmonisering än tidigare genom att det nu anges vilka kriterier som de nationella myndigheterna får väga in vid ägarprövningen. Även vissa formella bestämmelser om myndigheternas handläggning harmoniseras ytterligare. Förvärvsdirektivet medför att det är nödvändigt att ändra de svenska bestämmelserna om ägarprövning i bl.a. försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

I promemorian föreslås också andra ändringar av bestämmelserna om ägarprövning än de som är direkt motiverade av förvärvsdirektivet. Dessa förslag syftar till att behålla en enhetlig reglering på området.

Utöver förslag till ändring av ägarprövningsreglerna innehåller promemorian också ett par förslag som gäller investeringsfonder. Det är fråga dels om hur aktier som förvaltas i en fond ska behandlas vid bedömningen av om fondbolagets moderföretag är skyldigt att anmäla en förändring av ett större aktieinnehav (s.k. flaggning), dels om en möjlighet att ombilda en specialfond till en värdepappersfond.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs att 26 c § lagen (1972:262) om understödsföreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 c §¹

En understödsförening som avses i 26 a § första stycket *skall* ha en god kontroll över affärshändelser och avtal med andra företag inom försäkringsgruppen samt deras påverkan på föreningens ekonomiska ställning, så att föreningens förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras.

Första stycket gäller även affärshändelser och avtal mellan understödsföreningen och en fysisk person som har ett kvalificerat innehav i eller

En understödsförening som avses i 26 a § första stycket *ska* ha en god kontroll över affärshändelser och avtal med andra företag inom försäkringsgruppen samt deras påverkan på föreningens ekonomiska ställning, så att föreningens förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras.

Första stycket gäller även affärshändelser och avtal mellan understödsföreningen och en fysisk person som har ett kvalificerat innehav i eller

¹ Senaste lydelse 2000:624.

en nära förbindelse med ett företag inom försäkringsgruppen. I fråga om vad som är *ett kvalificerat innehav* eller *en nära förbindelse* tillämpas 1 kap. 9 *b* och 9 *c* §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

en nära förbindelse med ett företag inom försäkringsgruppen. I fråga om vad som är *en nära förbindelse* eller *ett kvalificerat innehav* tillämpas 1 kap. 9 *c* och 9 *i* §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2.2 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)²

dels att 1 kap. 9 a och 9 d §§, 2 kap. 3 och 3 d §§, 3 kap. 2, 2 a, 2 d och 2 g §§ samt 19 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 9 i § och 3 kap. 2 h §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

9 a §³

Med ett kvalificerat innehav avses enligt denna lag ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

För skadeförsäkring avses enligt denna lag med land där risken är belägen

¹ Jfr rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring) (EGT L 228, 11.8.1992, s. 1, Celex 31992L0049), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/36/EG (EUT L 81, 20.3.2008, s. 69, Celex 32008L0036), Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (EGT L 345, 19.12.2002, s. 1, Celex 32002L0083), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/19/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 44, Celex 32008L0019) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG (EUT L 323, 9.12.2005, s. 1, Celex 32005L0068), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/37/EG (EUT L 81, 20.3.2008, s. 71, Celex 32008L0037).

² Lagen omtryckt 1995:1567.

³ Senaste lydelse 2007:334. Ändringen innebär bl.a. att första stycket upphävs.

1. när försäkringen avser byggnad eller byggnad och dess innehåll, till den del byggnaden och innehållet täcks av samma försäkring, det land som egendomen är belägen i,

2. när försäkringen avser registreringspliktigt fordon, det land där fordonet är registrerat, utom i det fall som avses i punkt 3,

3. när ett fordon som är registrerat i ett EES-land köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i ett annat EES-land, under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning, det land till vilket fordonet *skall* införas,

3. när ett fordon som är registrerat i ett EES-land köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i ett annat EES-land, under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning, det land till vilket fordonet *ska* införas,

4. när försäkringen har en giltighetstid av fyra månader eller mindre och oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker, det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen,

5. i andra fall än de som omfattas av 1–4, om försäkringstagaren är en fysisk person, det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det etableringsställe som försäkringen gäller är beläget.

För livförsäkring avses enligt denna lag med land där åtagandet skall fullgöras, om försäkringstagaren är en fysisk person, det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det etableringsställe som försäkringen gäller är beläget.

För livförsäkring avses enligt denna lag med land där åtagandet ska fullgöras, om försäkringstagaren är en fysisk person, det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det etableringsställe som försäkringen gäller är beläget.

9 d §⁴

En aktie som innehas av försäkringsaktiebolaget självt (egen aktie) eller av dess dotterföretag *skall* inte räknas med när det i lag eller bolagsordningen för giltigt beslut eller för utövande av befogenhet föreskrivs samtycke av ägare till en viss andel av aktierna. En sådan aktie *skall* inte heller räknas med vid tillämpningen av bestämmelser i lag eller bolagsordningen som förutsätter att någon eller några innehar en viss andel av aktierna eller rösterna i bolaget.

En aktie som innehas av försäkringsaktiebolaget självt (egen aktie) eller av dess dotterföretag *ska* inte räknas med när det i *denna* lag eller bolagsordningen för giltigt beslut eller för utövande av befogenhet föreskrivs samtycke av ägare till en viss andel av aktierna. En sådan aktie *ska* inte heller räknas med vid tillämpningen av bestämmelser i *denna* lag eller bolagsordningen som förutsätter att någon eller några innehar en viss andel av aktierna eller rösterna i bolaget.

9 i §

Med ett kvalificerat innehav avses enligt denna lag ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

Vid bedömningen av om ett innehav är kvalificerat ska följande bestämmelser i 4 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

⁴ Senaste lydelse 2000:67.

tillämpas, varvid det som föreskrivs där om aktier ska tillämpas också för andra andelar i företag:

– 2 § första stycket 1 om depåbevis,

– 4 § första stycket, andra stycket 1–8, samt tredje och femte styckena, om beräkning av innehavet,

– 5 § andra stycket om beräkning av antalet aktier eller röstetal,

– 12 § 1 och 2 om undantag för aktier som innehas för clearing och avveckling eller förvaltas för någon annans räkning, och

– 13 § om aktier som ingår i handelslager.

Vid bedömningen enligt andra stycket ska även följande bestämmelser tillämpas, varvid det som föreskrivs där om aktier ska tillämpas också för andra andelar i företag:

– 4 kap. 14 § lagen om handel med finansiella instrument, om aktier som innehas av marknadsgaranter, samt föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 3 samma lag eller 23 kap. 15 § 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och

– 4 kap. 16 och 17 §§ lagen

om handel med finansiella instrument, om undantag för vissa moderföretag, samt föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 4 samma lag.

Aktier eller andelar som ett värdepappersinstitut eller ett kreditinstitut som driver finansieringsrörelse innehar till följd av verksamhet enligt 2 kap. 1 § 6 lagen om värdepappersmarknaden ska dock inte beaktas vid bedömningen enligt andra stycket, under förutsättning att

1. rösträtten inte utnyttjas eller används på annat sätt för att ingripa i emittentens förvaltning, samt

2. aktierna eller andelarna avyttras inom ett år från förvärvet.

Det som sägs i fjärde stycket ska gälla också för aktier eller andelar som innehas under motsvarande förutsättningar av ett utländskt värdepappersföretag eller av ett utländskt kreditinstitut som driver finansieringsrörelse.

2 kap.

3 §⁵

Stiftarna *skall* ansöka om koncession samt upprätta en bolagsordning som *skall* stadfästas. Stiftarna *ska* ansöka om koncession samt upprätta en bolagsordning som *ska* stadfästas.

Ansökan om koncession och stadfästelse av bolagsordning prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Till ansökan *skall* fogas en plan för den tilltänkta verksamheten. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad verksamhetsplanen *skall* innehålla. Till ansökan *ska* fogas en plan för den tilltänkta verksamheten. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad verksamhetsplanen *ska* innehålla.

Vid behandlingen av en ansökan om stadfästelse av bolagsordning prövas att bolagsordningen överensstämmer med denna lag och med andra författningar samt om och i vad mån särskilda bestämmelser behövs med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet.

Bolagsordningen *skall* stadfästas och koncession beviljas, om Bolagsordningen *ska* stadfästas och koncession beviljas, om

1. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. det *kan antas* att de som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget *inte kommer att motverka de krav på verksamheten i bolaget som avses i 1 och även i övrigt är lämpliga* att utöva ett väsentligt 2. det *finns skäl att anta* att *den* som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är *lämplig* att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett försäkringsbolag, och

⁵ Senaste lydelse 2006:533.

inflytande över ledningen av ett försäkringsbolag och

3. de som avses ingå i bolagets styrelse och vara verkställande direktör eller dennes ställföreträdare har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i ledningen av ett försäkringsbolag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

Bolagsordningen får inte stadfästas och koncession inte beviljas, om det kan antas att

1. någon som i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget, eller

2. ledningen i ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 7 a kap. 9 a § denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om

3. de som avses ingå i styrelsen för bolaget och vara verkställande direktör i det, eller dennes ställföreträdare, har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i ledningen av ett försäkringsbolag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

Vid bedömningen enligt femte stycket 2 ska följande kriterier beaktas.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka. Om innehavaren är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska särskilt beaktas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 7 a kap. 9 a § denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att försäkringsbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Om bolaget kommer att ha nära förbindelser med någon annan, får bolagsordningen stadfästas och koncession beviljas endast om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av försäkringsbolaget.

Koncession beviljas tills vidare eller, om särskilda omständigheter föranleder detta, för bestämd tid, högst tio år, och därutöver till det löpande räkenskapsårets slut. Koncession får inte vägras av det skälet att det inte behövs något ytterligare försäkringsbolag.

Vid förlängning av en koncession som har beviljats ett försäkringsbolag för bestämd tid samt vid ändring av en bolagsordning eller av en beviljad koncession tillämpas första- åttonde styckena.

3 d §⁶

Om teckningen av aktier innebär att någon som inte har prövats enligt 3 § *fyärde* stycket 2 *eller femte* stycket kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget, får detta inte bildas utan att prövning görs. Om personen inte anses lämplig får bolaget inte bildas.

Om teckningen av aktier innebär att någon som inte har prövats enligt 3 § *femte* stycket 2 *och sjätte* stycket kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget, får detta inte bildas utan att prövning görs. Om personen inte anses lämplig får bolaget inte bildas.

3 kap.

2 §⁷

Aktier kan fritt överlätas och förvärvas, om något annat inte följer av bestämmelserna i detta kapitel eller i övrigt av lag.

Ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i ett försäkringsaktiebolag, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav enligt 1 kap. 9 a §, får ske bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Detsamma gäller förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller så att försäkringsaktiebolaget blir dotterföretag.

Tillstånd enligt andra

Ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i ett försäkringsaktiebolag, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav enligt 1 kap. 9 i §, får ske bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Detsamma gäller förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas så att det uppgår till eller överstiger 20, 30 eller 50 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller så att försäkringsaktiebolaget blir dotterföretag.

Tillstånd enligt andra

⁶ Senaste lydelse 1996:753.

⁷ Senaste lydelse 2006:533.

stycket *skall* ha meddelats före förvärvet. Om förvärv har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren *skall* få behålla de aktier som erhållits. Förvärvaren *skall* ansöka om tillstånd till ett sådant förvärv inom sex månader efter det att aktierna erhållits.

Tillstånd *skall* ges till förvärv som avses i andra och tredje styckena, om det kan antas att förvärvaren *inte kommer att motverka de krav på verksamheten i bolaget som avses i 2 kap. 3 § femte stycket 1 och om förvärvaren även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett försäkringsbolag.*

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren

1. i väsentlig mån har åsido-

stycket *ska* ha meddelats före förvärvet. *Ansökan om tillstånd ska göras skriftligen.* Om förvärv har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren *ska* få behålla de aktier som erhållits. Förvärvaren *ska* ansöka om tillstånd till ett sådant förvärv inom sex månader efter det att aktierna erhållits.

Finansinspektionen ska inom två arbetsdagar från det att en fullständig ansökan kommit in till inspektionen skicka en bekräftelse till förvärvaren om att ansökan har tagits emot.

Tillstånd *ska* ges till förvärv som avses i andra och tredje styckena, om det kan antas att förvärvaren är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett försäkringsbolag och att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt.

Vid bedömningen enligt femte stycket ska följande kriterier beaktas.

1. Förvärvarens anseende

satt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller

2. är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 7 a kap. 9 a § denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

och kapitalstyrka. Om förvärvaren är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska särskilt beaktas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 7 a kap. 9 a § denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om den som efter förvärvet kommer att ingå i styrelsen för försäkringsbolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett försäkringsbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

3. Om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att försäkringsbolagets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

4. Om det finns skäl att anta att förvärvet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen

(2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till förvärvarens sannolika påverkan på försäkringsbolaget.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan försäkringsbolaget och någon annan, *skall* tillstånd ges endast om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av försäkringsbolaget.

Inspektionen får föreskriva en viss tid inom vilken ett förvärv skall genomföras.

Inspektionen skall meddela beslut i ett ärende enligt andra eller tredje stycket inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan försäkringsbolaget och någon annan, *ska* tillstånd ges endast om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av försäkringsbolaget.

Finansinspektionens beslut i en fråga om tillstånd till förvärv som avses i andra och tredje styckena ska meddelas inom 60 arbetsdagar efter det att den bekräftelse som avses i fjärde stycket skickades (bedömningsperioden). Om inspektionen begär kompletterande uppgifter kan bedömningsperioden förlängas.

Finansinspektionen ska anses ha beviljat tillstånd till förvärv som avses i andra och tredje styckena, om inspektionen inte inom bedömningsperioden har

meddelat beslut i fråga om ansökan.

Om Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett förvärv, får inspektionen besluta en viss tid inom vilken förvärvet ska genomföras. Denna tid får förlängas av inspektionen.

2 a §

Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att det återstående innehavet kommer att understiga någon av de i 2 § angivna gränserna *skall* underrätta Finansinspektionen om detta.

Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att det återstående innehavet kommer att understiga någon av de i 2 § angivna gränserna *ska skriftligen* underrätta Finansinspektionen om detta.

2 d §⁸

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat *om ägaren*

1. utövar eller kan antas komma att utöva sitt inflytande på ett sätt som motverkar de krav på verksamheten i försäkringsbolaget som avses i 2 kap. 3 § femte stycket 1,

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om det framkommer omständighet som ger skäl att i väsentligt avseende ifrågasätta ägarens anseende eller kapitalstyrka,

⁸ Senaste lydelse 2006:533.

2. i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller

3. är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 7 a kap. 9 a § denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att försäkringsbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. om ägaren är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 7 a kap. 9 a § denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Om ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier har underlåtit att ansöka om tillstånd till ett förvärv som avses i 2 §, får inspektionen besluta att ägaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av inspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Finansinspektionen får förelägga ägare som avses i första stycket att avyttra så stor del av aktierna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

Aktier som omfattas av ett förbud eller föreläggande enligt denna paragraf *skall* inte medräknas när det fordras samtycke av ägare till en viss del av aktierna i bolaget för att ett beslut *skall* bli giltigt eller en befogenhet *skall* få utövas, såvida inte förvaltare har förordnats enligt 2 e §.

Aktier som omfattas av ett förbud eller föreläggande enligt denna paragraf *ska* inte medräknas när det fordras samtycke av ägare till en viss del av aktierna i bolaget för att ett beslut *ska* bli giltigt eller en befogenhet *ska* få utövas, såvida inte förvaltare har förordnats enligt 2 e §.

2 g §⁹

Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES om *ett förvärv enligt 2 § andra stycket skulle innebära att försäkringsbolaget blev dotterföretag eller kom under kontroll av*

Frågan om tillstånd *enligt 2 § andra stycket* får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES om *förvärvaren är*

1. ett i det landet auktori-

1. ett i det landet auktori-

⁹ Senaste lydelse 2006:533.

serat försäkringsföretag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller värdepappersföretag,

serat försäkringsföretag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller värdepappersföretag, *eller ett i det landet hemmahörande förvaltningsbolag som där har tillstånd att driva verksamhet enligt bestämmelserna i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)*¹⁰, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG¹¹,

2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller

3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

2 b §

Regeringen får meddela föreskrifter om handläggningen av tillståndsärenden enligt 3 kap. 2 §.

19 kap.

1 §¹²

Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att verksamheten i ett försäkringsbolag bedrivs i enlighet med denna lag och andra

¹⁰ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

¹¹ EUT L 76, 19.3.2008, s. 42 (Celex 32008L0018).

¹² Senaste lydelse 2008:102.

författningar som reglerar försäkringsbolagets näringsverksamhet.

Inspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta med motsvarande utländska tillsynsmyndigheter och Europeiska gemenskapernas kommission i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Inspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta *och utbyta information* med motsvarande utländska tillsynsmyndigheter och Europeiska gemenskapernas kommission i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

När ett försäkringsbolag har påbörjat sin verksamhet, ska styrelsen och verkställande direktören genast underrätta Finansinspektionen om det.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om ansökningar enligt 2 kap. 3 § eller 3 kap. 2 § andra och tredje styckena som har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande ska äldre bestämmelser gälla.

3. Den som vid lagens ikraftträdande innehar aktier i ett försäkringsaktiebolag i sådan omfattning att han eller hon skulle ha varit skyldig att ansöka om tillstånd enligt 3 kap. 2 § andra stycket om aktierna hade förvärvats efter lagens ikraftträdande ska, om tillstånd inte tidigare har meddelats, anmäla sitt innehav till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹ att 3 kap. 1 och 3 §§ samt 4 kap. 16 och 17 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §³

Om ett företag som står under tillsyn av Finansinspektionen vill ingå avtal med ägaren till ett finansiellt instrument om att företaget *skall* ha rätt att förfoga över det finansiella instrumentet för egen räkning, *skall* avtalet slutas skriftligen i en för ändamålet särskilt upprättad handling som i någon läsbar och varaktig form är tillgänglig för parterna. Detsamma gäller om företaget medverkar till ett sådant avtal mellan andra parter. Det förfogande som avses *skall* anges noggrant.

Om ett företag som står under tillsyn av Finansinspektionen vill ingå avtal med ägaren till ett finansiellt instrument om att företaget *ska* ha rätt att förfoga över det finansiella instrumentet för egen räkning, *ska* avtalet slutas skriftligen i en för ändamålet särskilt upprättad handling som i någon läsbar och varaktig form är tillgänglig för parterna. Detsamma gäller om företaget medverkar till ett sådant avtal mellan andra parter. Det förfogande som avses *ska* anges noggrant.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG av den 6 juni 2002 om ställande av finansiell säkerhet (EGT L 168, 27.6.2002, s. 43, Celex 32002L0047) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38, Celex 32004L0109), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/22/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 50, Celex 32008L0022).

² Lagen omtryckt 1992:558.

³ Senaste lydelse 2006:1376.

Första stycket gäller inte om företagets motpart eller parterna i ett avtal som företaget medverkar till är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,

2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,

3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,

4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning).

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)⁴, *senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG*⁵.

3 §⁶

Om ett sådant företag som avses i 1 § första stycket har fått finansiella instrument som pant, får företaget i sin tur pantsätta eller överlåta panträtten bara tillsammans med den fordran som de utgör pant för. För återpantsättning eller överlåtelse på annat sätt fordras sådant avtal som anges i 1 § första stycket. Åter-

⁴ EUT L 177, 30.6.2006, s.1 (Celex 32006L0048).

⁵ EUT L 247, 21.9.2007, s.1 (Celex 32007L0044).

⁶ Senaste lydelse 2006:1376.

pantsättning eller överlåtelse får inte ske för högre belopp eller på strängare villkor än vad som gäller hos panthavaren.

Första stycket gäller inte om pantsättaren är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,

2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statsskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,

3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,

4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning).

4 kap.

16 §⁷

Ett moderföretag till ett fondbolag behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en *värdepappersfond* som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om investerings-

Ett moderföretag till ett fondbolag behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en *investeringsfond* som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om investerings-

⁷ Senaste lydelse 2007:365.

fonder, om bolaget utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

Första stycket *skall* också tillämpas på moderföretag till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 § första stycket lagen om investeringsfonder, i fråga om aktier som bolaget förvaltar i enlighet med bestämmelserna i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG. Det samma gäller aktier som förvaltas av ett motsvarande förvaltningsbolag som inte har säte i en stat inom EES.

fonder, om bolaget utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

Första stycket *ska* också tillämpas på moderföretag till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 § första stycket lagen om investeringsfonder, i fråga om aktier som bolaget förvaltar i enlighet med bestämmelserna i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁸, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG⁹. Det samma gäller aktier som förvaltas av ett motsvarande förvaltningsbolag som inte har säte i en stat inom EES.

17 §¹⁰

Ett moderföretag till ett värdepappersinstitut som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med innehav av aktier som värdepappersinstitutet förvaltar för enskilda kunder, om värdepappersinstitutet

⁸ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

⁹ EUT L 76, 19.3.2008, s. 42 (Celex 32008L0018).

¹⁰ Senaste lydelse 2007:535.

1. bara får utnyttja rösträtten för aktierna enligt skriftliga instruktioner eller ser till att individuella portföljförvaltnings-tjänster utförs oberoende av alla andra tjänster och i enlighet med 8 kap. 1, 10 och 21–23 §§ lagen om värdepappersmarknaden, och

2. utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

Första stycket *skall* också tillämpas på ett moderföretag till ett utländskt värdepappersföretag som avses i 4 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden som har tillstånd att tillhandahålla sådan portföljförvaltning som avses i artikel 4.1.9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/31/EG, i fråga om aktier som värdepappersföretaget förvaltar för enskilda kunder. Detsamma gäller aktier som förvaltas av ett motsvarande

Första stycket *ska* också tillämpas på ett moderföretag till ett utländskt värdepappersföretag som avses i 4 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden som har tillstånd att tillhandahålla sådan portföljförvaltning som avses i artikel 4.1.9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG¹¹, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/10/EG¹², i fråga om aktier som värdepappersföretaget förvaltar för enskilda kunder. Detsamma gäller aktier som förvaltas av ett

¹¹ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

¹² EUT L 76, 19.3.2008, s. 33 (Celex 32008L0010).

utländskt värdepappersföretag som inte har säte i en stat inom EES.	motsvarande utländskt värde- pappersföretag som inte har säte i en stat inom EES.
---	---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 5 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §²

En nybildad medlemsbank *skall* anmälas för registrering senast fyra månader från det att den fick tillstånd att driva bankrörelse.

En nybildad medlemsbank *ska* anmälas för registrering senast fyra månader från det att den fick tillstånd att driva bankrörelse.

För registrering krävs att medlemsbanken har minst tre medlemmar och att dessa har betalt in insatsbelopp enligt stadgarna.

För registrering av en medlemsbank krävs att banken har ett så stort startkapital som föreskrivs i 3 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Om teckning av insatser innebär att någon som inte har prövats enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 *eller* andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse kommer att ha ett kvalificerat innehav i banken, får denna inte bildas utan att prövning görs. Om personen inte anses lämplig, får

Om teckning av insatser innebär att någon som inte har prövats enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 *och* andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse kommer att ha ett kvalificerat innehav i banken, får denna inte bildas utan att prövning görs. Om personen inte anses lämplig, får

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s.1, Celex 32006L0048), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG (EUT L 247, 21.9.2007, s.1, Celex 32007L0044).

² Senaste lydelse 2004:318.

banken inte bildas. banken inte bildas.

Frågan om medlemsbankens bildande har fallit, om anmälan för registrering inte har skett inom den tid som anges i första stycket eller om registreringsmyndigheten genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av insatser och uppkommen avkastning, med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 6 § första stycket tredje meningen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om prövning enligt 2 kap. 5 § fjärde stycket av en anmälan som har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande ska äldre bestämmelser gälla. Hänvisningarna i 2 kap. 5 § fjärde stycket till bestämmelser i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska då avse de bestämmelsernas lydelse före den 1 juli 2009.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:1006) om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får inte ägna sig åt verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 2 § första stycket. För juridiska personer gäller detta krav den som har ett kvalificerat innehav i institutet eller ingår i dess ledning.

Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i det finansiella institutet, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av institutet.

När ett finansiellt institut som anmält sin verksamhet enligt 2 § första stycket får kännedom om att förändringar har skett i den krets som anges i första stycket, *skall* institutet snarast anmäla förändringen

Med ett kvalificerat innehav avses detsamma som i 1 kap. 5 § 14 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

När ett finansiellt institut som anmält sin verksamhet enligt 2 § första stycket får kännedom om att förändringar har skett i den krets som anges i första stycket, *ska* institutet snarast anmäla förändringen

¹ Lagen omtryckt 2004:319.

Senaste lydelse av lagens rubrik 2004:319.

till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i institutet, *skall* den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till inspektionen.

till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i institutet, *ska* den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till inspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 5 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

5 §²

En försäkringsgivare från tredje land *skall* beviljas koncession och dess företrädare *skall* godkännas, om ansökan uppfyller de krav som ställs i 4 § och

1. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. det kan antas att den som kommer att ha ett sådant kvalificerat innehav i en försäkringsgivare som avses i 1 kap. 9 a § *första stycket* försäkringsrörelselagen (1982:713) *inte motverkar de krav på verksamheten hos försäkringsgivaren som avses i 1 och denne även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en försäk-*

En försäkringsgivare från tredje land *ska* beviljas koncession och dess företrädare *ska* godkännas, om ansökan uppfyller de krav som ställs i 4 § och

1. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. det kan antas att den som kommer att ha ett sådant kvalificerat innehav i en försäkringsgivare som avses i 1 kap. 9 i § försäkringsrörelselagen (1982:713) är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en försäkringsgivare, och

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2005:1123.

² Senaste lydelse 1999:602.

ringsgivare och

3. den som avses vara företrädare för försäkringsgivaren eller, i de fall där företrädaren är en juridisk person, vara dess ombud har tillräckliga insikter och erfarenheter för att delta i ledningen hos en försäkringsgivare och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. *Koncession får inte beviljas, om det kan antas att någon som i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett kvalificerat innehav i en försäkringsgivare.*

3. den som avses vara företrädare för försäkringsgivaren eller, i de fall där företrädaren är en juridisk person, vara dess ombud har tillräckliga insikter och erfarenheter för att delta i ledningen hos en försäkringsgivare och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Vid bedömningen enligt första stycket 2 ska följande kriterier beaktas.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att försäkringsgivarens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen

(1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Koncession får inte vägras av det skälet att det inte behövs någon ytterligare försäkringsgivare.

Koncession beviljas tills vidare eller, om det finns särskilda omständigheter, för bestämd tid, högst tio år, och därutöver till det löpande räkenskapsårets slut.

Koncession *skall* meddelas i enlighet med den indelning som anges i 2 kap. 3 a och 3 b §§ försäkringsrörelselagen. Koncession *ska* meddelas i enlighet med den indelning som anges i 2 kap. 3 a och 3 b §§ försäkringsrörelselagen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om ansökningar om koncession enligt 4 kap. 1 § som har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande ska äldre bestämmelser gälla. Hänvisningen i 4 kap. 5 § första stycket 2 till 1 kap. 9 a § första stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) ska då avse den bestämmelsens lydelse före den 1 juli 2009.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 §, 2 kap. 2 § och 9 kap. 1 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 3 §¹

I denna lag betyder:

central värdepappersförvarare: företag som har auktorisation enligt 2 kap. att kontoföra finansiella instrument i avstämningsregister,

avstämningsbolag: sådant avstämningsbolag som avses i aktiebolagslagen (2005:551) eller försäkringsrörelselagen (1982:713),

emittent: i fråga om aktier aktiebolaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

kontoförande institut: den som av en central värdepappersförvarare medgett rätt att vidta registreringsåtgärder i avstämningsregister,

finansiellt instrument: detsamma som i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

skuldförbindelse: ensidig skuldförbindelse avsedd för allmän omsättning,

värdepappersinstitut: detsamma som i 1 kap. 5 § 27 lagen om värdepappersmarknaden,

kvalificerat innehav: ett kvalificerat innehav: *ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av* kvalificerat innehav: *det samma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om värdepappersmarknaden, och*

¹ Senaste lydelse 2007:548.

kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget, och

koncern: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen, varvid det som sägs om moderbolag *skall* tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

koncern: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen, varvid det som sägs om moderbolag *ska* tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

2 kap.

2 §

Auktorisation som central värdepappersförvarare får meddelas ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening endast om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller annan författning,

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla de krav som anges i 1 §,

3. det kan antas att den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget *inte motverkar en sund utveckling av verksamheten i företaget och denne även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en central värdepappersförvarare,*

4. den som avses ingå i *företagets styrelse* eller vara verkställande direktör eller dennes ställföreträdare har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en

3. det kan antas att den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en central värdepappersförvarare,

4. den som avses ingå i *styrelsen för företaget* eller vara verkställande direktör *i det,* eller dennes ställföreträdare, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i

central värdepappersförvarare ledningen av en central
och även i övrigt är lämplig för värdepappersförvarare och
en sådan uppgift, även i övrigt är lämplig för en
sådan uppgift,

5. företaget uppfyller de villkor som i övrigt anges i denna lag.

Auktorisation som central värdepappersförvarare får inte meddelas, om det kan antas att någon som i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 ska följande kriterier beaktas.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att den centrala värdepappersförvararens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

En auktorisation får förenas med villkor och begränsas till att avse vissa finansiella instrument eller begränsas på annat sätt.

Till ansökan om auktorisation *skall* fogas en plan över den tilltänkta verksamheten. Till ansökan om auktorisation *ska* fogas en plan över den tilltänkta verksamheten.

9 kap.

1 §²

Centrala värdepappersförvarare står under tillsyn av Finansinspektionen. I fråga om upplysningsskyldighet, *ägarprövning*, bedrivandet av tillsynen och avgifter till Finansinspektionen tillämpas 23 kap. 1, 2, 7, 11, 12 och 14 §§ och 15 § 1, 3 och 4 samt 24 kap. 1 §, 3–6 §§, 7 § första stycket 1 och 2, andra och tredje styckena samt 8–10 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden på motsvarande sätt.

Centrala värdepappersförvarare står under tillsyn av Finansinspektionen. I fråga om upplysningsskyldighet, bedrivandet av tillsynen och avgifter till Finansinspektionen tillämpas 23 kap. 1, 2, 7, 11, 12 och 14 §§ och 15 § 1, 3 och 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden på motsvarande sätt. I fråga om *ägarprövning* tillämpas vad som gäller för *clearingorganisationer* enligt 24 kap. 1 §, 3 §, 3 a § första och tredje styckena, 4–6 §§, 7 § första stycket 1, 2 och 4, andra och tredje styckena samt 8–10 §§ samma lag på motsvarande sätt.

Regeringen får i fråga om centrala värdepappersförvarare meddela föreskrifter om handläggningen av tillståndsärenden enligt 24 kap. 1, 3 och 3 a §§ lagen om värdepappersmarknaden.

² Senaste lydelse 2007:548.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om ansökan om auktorisation enligt 2 kap. 2 § eller om tillstånd till förvärv enligt 9 kap. 1 § denna lag jämförd med 24 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska äldre bestämmelser gälla om ansökan har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande. Hänvisningen i 9 kap. 1 § till bestämmelser i 24 kap. lagen om värdepappersmarknaden ska då avse de bestämmelsernas lydelse före den 1 juli 2009.

3. Den som vid lagens ikraftträdande innehar aktier eller andelar i en central värdepappersförvarare i sådan omfattning att han eller hon skulle ha varit skyldig att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 1 § denna lag jämförd med 24 kap. 1 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden om aktierna eller andelarna hade förvärvats efter lagens ikraftträdande ska, om tillstånd inte tidigare har meddelats, anmäla sitt innehav till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

2.8 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 15 §, 39 kap. 20 § och 48 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

15 §¹

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt.

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. *Detsamma ska gälla när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.*

Efter en *sådan ombildning* anses som anskaffningsvärde för de nya andelarna det anskaffningsvärde som sammanlagt gällde för de äldre andelarna. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det anskaffningsvärde som gällde för de äldre andelarna fördelas på de nya andelarna i förhållande till

Efter en *sammanläggning eller delning* anses som anskaffningsvärde för de nya andelarna det anskaffningsvärde som sammanlagt gällde för de äldre andelarna. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det anskaffningsvärde som gällde för de äldre andelarna fördelas på de nya andelarna i förhållande till

¹ Senaste lydelse 2007:1419.

dess nybildade fonders värde vid delningen. dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Bestämmelser om fonderna finns i 39 kap. 20 §.

39 kap.

20 §²

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till uttagsbeskattning enligt 22 kap.

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till uttagsbeskattning enligt 22 kap. *Detsamma ska gälla när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.*

Den eller de nya fonderna inträder i den eller de upphörda fondernas skattemässiga situation när det gäller tillgångarnas anskaffningsutgift och annat som påverkar en kapitalvinstberäkning.

Rätt att dra av och skyldighet att ta upp skatt som avser tiden före ombildningen övergår till den eller de nybildade fonderna.

Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen.

48 kap.

18 §³

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos

² Senaste lydelse 2007:1419.

³ Senaste lydelse 2007:1122.

delägarna.

Efter en *sådan ombildning* anses som anskaffningsutgift för de nya andelarna det sammanlagda omkostnadsbelopp som skulle ha använts om de äldre andelarna hade avyttrats. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det sammanlagda omkostnadsbeloppet fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG, och som hör hemma i en stat inom

delägarna. *Detsamma ska gälla när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.*

Efter en *sammanläggning eller delning* anses som anskaffningsutgift för de nya andelarna det sammanlagda omkostnadsbelopp som skulle ha använts om de äldre andelarna hade avyttrats. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det sammanlagda omkostnadsbeloppet fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG⁵, och som hör

⁴ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

⁵ EUT L 76, 19.3.2008, s. 42 (Celex 32008L0018).

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om sammanläggningen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten.

hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om sammanläggningen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas första gången vid 2010 års taxering.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

dels att 1 kap. 2 § och 2 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 8 kap. 3 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

I denna lag avses med

elektroniska pengar: ett penningvärde som representerar en fordran på utgivaren och som, utan att finnas på ett individualiserat konto, är lagrat på ett elektroniskt medium och godkänns som betalningsmedel av andra företag än utgivaren,

institut för elektroniska pengar: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd enligt denna lag att ge ut elektroniska pengar,

kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

kvalificerat innehav: det samma som i 1 kap. 5 § 14 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/46/EG av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet (EGT L 275, 27.10.2000, s. 39, Celex 32000L0046) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 1, Celex 32006L0048), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG (EUT L 247, 21.9.2007, s. 1, Celex 32007L0044).

² Senaste lydelse 2004:328.

filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt företags etablering av flera driftsställen i Sverige anses som en enda filial,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vidare *skall* enligt denna lag ett institut för elektroniska pengar och ett annat företag anses ha nära förbindelser, om

1. det ena företaget direkt eller indirekt genom dotterföretag äger minst 20 procent av kapitalet eller disponerar över minst 20 procent av samtliga röster i det andra företaget,

2. det ena företaget direkt eller indirekt utgör moderföretag till det andra eller det finns en annan likartad förbindelse mellan företagen, eller

3. båda företagen är dotterföretag till eller har en likartad förbindelse med en och samma juridiska person eller står i ett motsvarande förhållande till en och samma fysiska person.

Nära förbindelser har även en fysisk person och ett institut för elektroniska pengar, om

1. den fysiska personen

a) äger minst 20 procent av kapitalet i institutet,

b) disponerar över minst 20 procent av samtliga röster i institutet, eller

c) på annat sätt har sådant inflytande över institutet att personens ställning motsvarar den som ett moderföretag har i förhållande till ett dotterföretag, eller

2. det finns en annan likartad förbindelse mellan denna person och institutet.

2 kap.

2 §³

Tillstånd att ge ut elektroniska pengar får ges till ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening endast om

³ Senaste lydelse 2006:1384.

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag och andra författningar,

2. det finns skäl att tro att den planerade verksamheten kommer att ha en sund administration och redovisning som möjliggör tillräcklig intern kontroll,

3. det finns skäl att tro att den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i institutet *inte kommer att motverka en sund utveckling av verksamheten i institutet och även i övrigt* är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett institut,

4. den som *skall* ingå i institutets styrelse eller vara verkställande direktör eller dennes ställföreträdare har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett institut för elektroniska pengar och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

3. det finns skäl att tro att den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i institutet är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett institut,

4. den som *ska* ingå i styrelsen för institutet eller vara verkställande direktör *i det*, eller dennes ställföreträdare, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett institut för elektroniska pengar och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. företaget uppfyller de villkor som i övrigt anges i denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Tillstånd att ge ut elektroniska pengar får inte ges om det finns skäl att tro att

Vid bedömningen enligt första stycket 3 ska följande kriterier beaktas.

1. någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett kvalificerat

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka. Om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska särskilt beaktas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på

innehav i institutet, eller

2. ledningen i ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som kommer att ha ett kvalificerat innehav i institutet inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att institutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses

i a) eller b) ökar.

Om institutet kommer att ha nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges endast om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

8 kap.

3 §

Regeringen får i fråga om institut för elektroniska pengar meddela föreskrifter om handläggningen av tillståndsärenden enligt 14 kap. 1, 2 och 2 b §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om ansökningar om tillstånd enligt 2 kap. 1 § att ge ut elektroniska pengar eller om tillstånd till förvärv enligt 6 kap. 10 § denna lag jämförd med 14 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska äldre bestämmelser gälla om ansökan har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande. Hänvisningarna i 6 kap. 10 § till bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse ska då avse de bestämmelsernas lydelse före den 1 juli 2009.

3. Den som vid lagens ikraftträdande innehar aktier eller andelar i ett institut för elektroniska pengar i sådan omfattning att han eller hon skulle ha varit skyldig att ansöka om tillstånd enligt 6 kap. 10 § denna lag jämförd med 14 kap. 1 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse om aktierna eller andelarna hade förvärvats efter lagens ikraftträdande ska, om tillstånd inte tidigare har meddelats, anmäla sitt innehav till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 2 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 §

En *investeringsfond* får inte ombildas till någon annan typ av fond eller företag för kollektiva investeringar.

En *värdepappersfond* får inte ombildas till någon annan typ av fond eller företag för kollektiva investeringar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

¹ Jfr rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EGT L 375, 31.12.1985, s. 3, Celex 31985L0611), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 42 Celex 32008L0018).

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 1 kap. 5 §, 3 kap. 2 §, 10 kap. 3 § samt 14 kap. 1–3 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 5 a §, 14 kap. 2 b § och 16 kap. 2 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

I denna lag betyder

1. anknutet företag: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag,

2. bank: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. bankaktiebolag: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. behörig myndighet: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

5. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 1, Celex 32006L0048), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG (EUT L 247, 21.9.2007, s. 1, Celex 32007L0044).

² Senaste lydelse 2007:563.

utländskt kreditinstitut utländskt kreditinstitut
 etablering av flera driftställen etablering av flera driftställen
skall anses som en enda filial, *ska* anses som en enda filial,

7. finansiellt institut: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,
 b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10 och 12 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

8. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. kapitalbas: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

10. kreditinstitut: bank och kreditmarknadsföretag,

11. kreditmarknadsbolag: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

12. kreditmarknadsförening: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. kreditmarknadsföretag: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

14. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

14. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet *beräknat på det sätt som anges i 5 a §* representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

15. medlemsbank: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

16. sparbank: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

17. startkapital: det kapital som definieras i artikel 57 a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning),

17. startkapital: det kapital som definieras i artikel 57 a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG⁴,

18. utländskt bankföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

19. utländskt kreditföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse, och

20. utländskt kreditinstitut: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

5 a §

Vid bedömningen av om ett innehav utgör ett kvalificerat innehav enligt 5 § 14 ska följande bestämmelser i 4 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument tillämpas, varvid det som föreskrivs där om aktier ska tillämpas också för andra andelar i företag:

³ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

⁴ EUT L 247, 21.9.2007, s. 1 (Celex 32007L0044).

– 2 § första stycket 1 om depåbevis,

– 4 § första stycket, andra stycket 1–8, samt tredje och femte styckena, om beräkning av innehavet,

– 5 § andra stycket om beräkning av antalet aktier eller röstetal,

– 12 § 1 och 2 om undantag för aktier som innehas för clearing och avveckling eller förvaltas för någon annans räkning, och

– 13 § om aktier som ingår i handelslager.

Vid bedömningen enligt första stycket ska även följande bestämmelser tillämpas, varvid det som föreskrivs där om aktier ska tillämpas också för andra andelar i företag:

– 4 kap. 14 § lagen om handel med finansiella instrument, om aktier som innehas av marknadsgaranter, samt föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 3 samma lag eller 23 kap. 15 § 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och

– 4 kap. 16 och 17 §§ lagen om handel med finansiella instrument, om undantag för vissa moderföretag, samt föreskrifter som har meddelats med

stöd av 7 kap. 1 § 4 samma lag.

Aktier eller andelar som ett värdepappersinstitut eller ett kreditinstitut som driver finansieringsrörelse innehar till följd av verksamhet enligt 2 kap. 1 § 6 lagen om värdepappersmarknaden ska dock inte beaktas vid bedömningen enligt första stycket, under förutsättning att

1. rösträtten inte utnyttjas eller används på annat sätt för att ingripa i emittentens förvaltning, samt

2. aktierna eller andelarna avyttras inom ett år från förvärvet.

Det som sägs i tredje stycket ska gälla också för aktier eller andelar som innehas under motsvarande förutsättningar av ett utländskt värdepappersföretag eller av ett utländskt kreditinstitut som driver finansieringsrörelse.

3 kap.

2 §⁵

Ett svenskt företag *skall* ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om Ett svenskt företag *ska* ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet stämmer överens med denna lag och andra författningar och i övrigt

⁵ Senaste lydelse 2006:1387.

innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget

a) inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

b) även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut, och

4. den som *skall* ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Tillstånd får inte ges, om

1. någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet har eller

3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut, och

4. den som *ska* ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör *i det*, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 ska följande kriterier beaktas.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka. Om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska särskilt beaktas att dess ledning

kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget, eller

2. ledningen i ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna

*för sådan verksamhet som avses
i a) eller b) ökar.*

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

10 kap.

3 §⁶

Om teckning av aktier innebär att någon som inte har prövats enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 *eller* andra stycket kommer att ha ett kvalificerat innehav i bankaktiebolaget, får bolaget inte bildas utan att en sådan prövning av aktietecknaren görs. Om denne vid den prövningen inte anses lämplig, får bolaget inte heller bildas.

Om teckning av aktier innebär att någon som inte har prövats enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 *och* andra stycket kommer att ha ett kvalificerat innehav i bankaktiebolaget, får bolaget inte bildas utan att en sådan prövning av aktietecknaren görs. Om denne vid den prövningen inte anses lämplig, får bolaget inte heller bildas.

14 kap.

1 §

Ett direkt eller indirekt förvärv av aktier eller andelar i ett kreditinstitut, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, får ske bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Detsamma gäller förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 30 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

2. så att institutet blir dotterföretag.

⁶ Senaste lydelse 2005:932.

Tillstånd enligt första stycket *skall* inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren *skall* få behålla aktierna eller andelarna. Förvärvaren *skall* då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

Tillstånd enligt första stycket *ska* inhämtas före förvärvet. *Ansökan om tillstånd ska göras skriftligen.* Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren *ska* få behålla aktierna eller andelarna. Förvärvaren *ska* då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

Finansinspektionen ska inom två arbetsdagar från det att en fullständig ansökan kommit in till inspektionen skicka en bekräftelse till förvärvaren om att ansökan har tagits emot.

Tillstånd *skall* ges till förvärv som avses i 1 § om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet, och

2. även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett

2 §⁷

Tillstånd *ska* ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut *och att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt.*

⁷ Senaste lydelse 2006:1387. Ändringen innebär bl.a. att fjärde och femte styckena upphävs.

kreditinstitut.

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren

1. i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller

2. är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Vid bedömningen enligt första stycket ska följande kriterier beaktas.

1. Förvärvarens anseende och kapitalstyrka. Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska särskilt prövas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om den som efter förvärvet kommer att ingå i styrelsen för kreditinstitutet eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

3. Om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

4. Om det finns skäl att anta att förvärvet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i kreditinstitutet.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan kreditinstitutet och någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

Finansinspektionen får besluta en viss tid inom vilken ett förvärv skall genomföras.

Finansinspektionen skall meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

2 a §⁸

Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES om *ett förvärv enligt 2 § skulle innebära att kreditinstitutet blev dotterföretag till eller kom under kontroll av*

1. ett i det landet auktoriserat utländskt kreditinstitut, företag för elektroniska pengar, försäkringsföretag eller värdepappersföretag,

Frågan om tillstånd *enligt 2 §* får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES om *förvärvaren är*

1. ett i det landet auktoriserat utländskt kreditinstitut, företag för elektroniska pengar, försäkringsföretag eller värdepappersföretag, *eller ett i det landet hemmahörande förvaltningsbolag som där har tillstånd att driva verksamhet enligt bestämmelserna i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)*⁹, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG¹⁰,

2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller

3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

⁸ Senaste lydelse 2006:543.

⁹ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

¹⁰ EUT L 76, 19.3.2008, s. 42 (Celex 32008L0018).

2 b §

Finansinspektionens beslut i en fråga om tillstånd till förvärv som avses i 1 § ska meddelas inom 60 arbetsdagar efter det att den bekräftelse som avses i 1 § tredje stycket skickades (bedömningsperioden). Om Finansinspektionen begär kompletterande uppgifter kan bedömningsperioden förlängas.

Finansinspektionen ska anses ha beviljat tillstånd till förvärvet, om inspektionen inte inom bedömningsperioden har meddelat beslut i fråga om ansökan.

Om Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett förvärv, får inspektionen besluta en viss tid inom vilken förvärvet ska genomföras. Denna tid får förlängas av inspektionen.

3 §

Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut eller en så stor del av ett sådant kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna skall underrätta Finansinspektionen om det.

Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut eller en så stor del av ett sådant kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna ska skriftligen underrätta Finansinspektionen om det.

6 §¹¹

Finansinspektionen får besluta att den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat, *om innehavaren*

1. *motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet,*

2. *i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller*

3. är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella

Finansinspektionen får besluta att den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. *om det framkommer omständighet som ger skäl att i väsentligt avseende ifrågasätta innehavarens anseende eller kapitalstyrka,*

2. *om innehavaren motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet,*

3. *om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn*

¹¹ Senaste lydelse 2006:1387.

konglomerat.

över finansiella konglomerat,
eller

*4. om det finns skäl att anta
att innehavet*

*a) har samband med
penningtvätt enligt 1 § lagen
(1993:768) om åtgärder mot
penningtvätt,*

*b) har samband med brott
enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen
(2002:444) om straff för
finansiering av särskilt allvarlig
brottslighet i vissa fall, m.m.,
såvitt avser brott enligt 2 § lagen
(2003:148) om straff för
terroristbrott, eller*

*c) kan medföra att riskerna
för sådan verksamhet som avses
i a) eller b) ökar.*

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

16 kap.

2 §

*Regeringen får meddela
föreskrifter om handläggningen
av tillståndsärenden enligt
14 kap. 1, 2 och 2 b §§.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om ansökningar om tillstånd enligt 3 kap. 2 § eller 14 kap. 1 § som har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande ska äldre bestämmelser gälla.

3. Den som vid lagens ikraftträdande innehar aktier eller andelar i ett kreditinstitut i sådan omfattning att han eller hon skulle ha varit skyldig att ansöka om tillstånd enligt 14 kap. 1 § första stycket om aktierna hade förvärvats efter lagens ikraftträdande ska, om tillstånd inte tidigare har meddelats, anmäla sitt innehav till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får inte ha ett kvalificerat innehav i ett företag som driver inlåningsverksamhet eller ingå i företagets ledning.

Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i företaget, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

När ett företag som driver inlåningsverksamhet får kännedom om att förändringar har skett i den krets som har ett kvalificerat innehav i företaget eller ingår i dess ledning, skall företaget snarast anmäla förändringen till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i företaget, skall den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som

Med kvalificerat innehav avses detsamma som i 1 kap. 5 § 14 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

När ett företag som driver inlåningsverksamhet får kännedom om att förändringar har skett i den krets som har ett kvalificerat innehav i företaget eller ingår i dess ledning, ska företaget snarast anmäla förändringen till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i företaget, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som

ingår i dess ledning till inspektionen.

ingår i dess ledning till inspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 10 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 §

I denna lag betyder

1. anknuten försäkringsförmedlare:

a) en svensk fysisk eller juridisk person som har träffat avtal med ett eller flera försäkringsföretag om att förmedla försäkringsprodukter, om dessa produkter inte konkurrerar med varandra och avtalet innebär att försäkringsföretaget är ansvarigt för ren förmögenhetsskada som drabbar en kund, en försäkringsgivare eller någon som härleder sin rätt från kunden till följd av att förmedlaren uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 kap. 4 §, eller

b) en svensk fysisk eller juridisk person som utövar försäkringsförmedling vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet och som har träffat avtal med ett eller flera försäkringsföretag om att förmedla försäkringsprodukter, om dessa produkter utgör ett komplement till varor som levereras eller tjänster som tillhandahålls inom ramen för denna huvudsakliga yrkesverksamhet och avtalet innebär att försäkringsföretaget är ansvarigt för ren förmögenhetsskada som drabbar en kund, en försäkringsgivare eller någon som härleder sin rätt från kunden till följd av att förmedlaren uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 kap. 4 §,

2. behörig myndighet: en utländsk myndighet eller annat utländskt organ som har behörighet att besluta om tillstånd för

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling (EGT L 9, 15.01.2003, s. 3, Celex 32002L0092).

eller registrering av utländska försäkringsförmedlare eller att utöva tillsyn över sådana förmedlare,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. filial:

a) ett avdelningskontor med självständig förvaltning,

b) en svensk fysisk eller juridisk person som står under ledning och kontroll av en utländsk försäkringsförmedlare, som har fullmakt att vidta för förmedlaren bindande rättshandlingar med tredje man och som har ett varaktigt uppdrag från förmedlaren, eller

c) en fysisk eller juridisk person som står under ledning och kontroll av en svensk försäkringsförmedlare, som har fullmakt att vidta för förmedlaren bindande rättshandlingar med tredje man och som har ett varaktigt uppdrag från förmedlaren,

5. försäkringsförmedlare: en svensk fysisk eller juridisk person som är registrerad enligt denna lag,

6. hemland: det land där en utländsk försäkringsförmedlare har sitt hemvist,

7. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

7. kvalificerat innehav: det samma som i 1 kap. 9 i § försäkringsrörelselagen (1982:713),

8. moderbolag: detsamma som i 1 kap. 9 § första–tredje styckena försäkringsrörelselagen (1982:713),

8. moderbolag: detsamma som i 1 kap. 9 § första–tredje styckena försäkringsrörelselagen,

9. stora risker: detsamma som i 2 a kap. 4 § tredje och fjärde styckena försäkringsrörelselagen,

10. svensk fysisk person: en fysisk person som har sitt hemvist i Sverige och som utövar sin verksamhet här,

11. svensk juridisk person: en juridisk person som har sitt hemvist i Sverige, och

12. utländsk försäkringsförmedlare: en utländsk fysisk eller juridisk person som i sitt hemland är registrerad för att utöva försäkringsförmedling.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 3 §²

I denna lag betyder

1. anknutet företag: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag,

2. behörig myndighet: Finansinspektionen eller en annan myndighet inom EES som utövar tillsyn över institut, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. exponeringar: poster som redovisas som tillgång i balansräkningen, derivatavtal som redovisas som skulder eller åtaganden utanför balansräkningen,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 1, Celex 32006L0048), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG (EUT L 247, 21.9.2007, s. 1, Celex 32007L0044) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 201, Celex 32006L0049), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/23/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 54, Celex 32008L0023).

² Senaste lydelse 2007:570.

5. finansiellt holdingföretag: ett finansiellt institut som inte är ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 3 § 3 lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat och

a) som har minst ett dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag, och

b) vars dotterföretag uteslutande eller huvudsakligen utgörs av sådana företag som avses i a eller finansiella institut,

6. finansiellt institut: ett svenskt eller utländskt företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

b) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10 och 12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § samma lag, eller

c) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

7. finansiellt instrument: ett avtal som ger upphov till en finansiell tillgång för en part samtidigt som en annan part får en finansiell skuld eller utfärdar ett egetkapitalinstrument,

8. finansiellt moderholdingföretag inom EES: ett inom EES etablerat finansiellt holdingföretag, som inte är dotterföretag till ett institut eller ett motsvarande utländskt företag som auktoriserats inom EES eller till ett annat finansiellt holdingföretag som är etablerat inom EES,

9. holdingföretag med blandad verksamhet: ett svenskt eller utländskt moderföretag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar, motsvarande utländskt företag, finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 3 § 3 lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, men som har minst ett dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag,

10. institut: kreditinstitut och värdepappersbolag,

11. kapitalkravsdirektivet:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning),

11. kapitalkravsdirektivet:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning)³, *ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/23/EG*⁴,

12. kreditinstitut: bank, kreditmarknadsföretag och Svenska skeppshypotekskassan,

13. kreditinstitutsdirektivet:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning),

13. kreditinstitutsdirektivet:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)⁵, *senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG*⁶,

14. moderinstitut inom EES: ett institut eller motsvarande utländskt företag som auktoriserats inom EES och som

a) har ett institut, ett finansiellt institut eller ett motsvarande utländskt företag som dotterföretag eller som har ett ägarintresse i ett sådant företag, och

b) inte är dotterföretag till ett annat institut eller ett motsvarande utländskt företag som auktoriserats inom EES eller till ett finansiellt holdingföretag som är etablerat inom EES,

15. operativa risker: risker för förluster till följd av inte ändamålsenliga eller inte fungerande interna förfaranden eller system eller på grund av mänskliga fel eller yttre händelser, samt rättsliga risker,

³ EUT L 177, 30.6.2006, s. 201 (Celex 32006L0049).

⁴ EUT L 76, 19.3.2008, s. 54 (Celex 32008L0023).

⁵ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

⁶ EUT L 247, 21.9.2007, s. 1 (Celex 32007L0044).

16. riskvikt: en procentsats som beskriver en risknivå hos en exponering,

17. värdepapperisering: en transaktion eller ett program varigenom den kreditrisk som är förenad med en exponering eller en grupp exponeringar delas upp i delar, och som har följande egenskaper:

a) betalningarna inom ramen för transaktionen eller programmet är beroende av utvecklingen av exponeringen eller gruppen av exponeringar, och

b) prioriteringen av delarna avgör hur förluster fördelas under den tid transaktionen eller programmet pågår,

18. värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att 1 kap. 5 §, 3 kap. 1 och 2 §§, 12 kap. 2 och 3 §§, 19 kap. 3 och 4 §§ samt 24 kap. 1–4 och 7 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 5 a § samt 24 kap. 3 a och 12 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

I denna lag betyder

1. anknutet ombud: en fysisk eller juridisk person som har träffat avtal med ett svenskt värdepappersinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma inom EES om att för bara detta instituts eller företags räkning

- a) marknadsföra investerings- eller sidotjänster,
- b) ta emot eller vidarebefordra instruktioner eller order avseende investeringstjänster eller finansiella instrument,
- c) placera finansiella instrument, eller
- d) tillhandahålla investeringsrådgivning till kund avseende dessa instrument eller tjänster,

2. behörig myndighet: i Sverige Finansinspektionen och i särskilt angivna fall Bolagsverket och i övrigt en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska värdepappersföretag och företag som driver en reglerad marknad eller annan motsvarande marknad eller som har behörighet att

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/10/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 33, Celex 32008L0010).

utöva tillsyn över emittenter vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad,

3. börs: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd enligt denna lag att driva en eller flera reglerade marknader,

4. clearingdeltagare: den som får delta i clearingverksamheten hos en clearingorganisation,

5. clearingorganisation: ett företag som har fått tillstånd enligt 19 kap. att driva clearingverksamhet,

6. clearingverksamhet: fortlöpande verksamhet som består i att

a) på clearingdeltagarnas vägnar göra avräkningar i fråga om deras förpliktelser att leverera finansiella instrument eller att betala i svensk eller utländsk valuta,

b) genom att träda in som part eller som garant ta över ansvaret för att förpliktelserna fullgörs, eller

c) på annat väsentligt sätt ansvara för att förpliktelserna avvecklas genom överförande av likvid eller instrument,

7. direktivet om marknader för finansiella instrument:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/31/EG,

7. direktivet om marknader för finansiella instrument:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/10/EG³,

8. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

² EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

³ EUT L 76, 19.3.2008, s. 33 (Celex 32008L0010).

9. emittent: i fråga om aktier aktiebolaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

10. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt värdepappersföretags etablering av flera driftställen i Sverige *skall* anses som en enda filial,

10. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt värdepappersföretags etablering av flera driftställen i Sverige *ska* anses som en enda filial,

11. genomförandeförordningen: kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringsskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet⁴,

12. handelsplattform: ett multilateralt handelssystem (Multilateral Trading Facility, MTF) inom EES som drivs av ett värdepappersinstitut eller en börs och som sammanför ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – inom systemet och i enlighet med icke skönsrättsliga regler – så att detta leder till avslut,

13. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

14. investerings tjänster och investeringsverksamheter: de tjänster och verksamheter som anges i 2 kap. 1 §,

15. kapitalbas: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

16. koncern: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

17. kreditinstitut: bank, kreditmarknadsföretag och utländskt bank- eller kreditföretag som driver bank- eller finansieringsrörelse från filial i Sverige,

⁴ EUT L 241, 2.9.2006, s. 1 (Celex 32006R1287).

18. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

18. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet *beräknat på det sätt som anges i 5 a §* representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

19. professionell kund: en sådan kund som avses i 8 kap. 16 eller 17 §,

20. reglerad marknad: ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,

21. sidotjänster: de tjänster som anges i 2 kap. 2 §,

22. sidoverksamheter:

a) för ett värdepappersbolag de verksamheter som anges i 2 kap. 3 och 4 §§,

b) för en börs de verksamheter som anges i 13 kap. 12 §, och

c) för en clearingorganisation de verksamheter som anges i 20 kap. 7 §,

23. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 17 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

24. systematisk internhandlare: värdepappersinstitut som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform,

25. utländskt värdepappersföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva värdepappersrörelse,

26. värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och som inte är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse,

27. värdepappersinstitut: värdepappersbolag, svenska kreditinstitut som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial i Sverige,

28. värdepappersrörelse: verksamhet som består i att yrkesmässigt tillhandahålla investeringstjänster eller utföra investeringsverksamhet, och

29. öppenhetsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

29. öppenhetsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG⁵, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/22/EG⁶.

5 a §

Vid bedömningen av om ett innehav utgör ett kvalificerat innehav enligt 5 § 18 ska följande bestämmelser i 4 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument tillämpas, varvid det som föreskrivs där om aktier ska tillämpas också för andra andelar i företag:

– 2 § första stycket 1 om

⁵ EUT L 390, 31.12.2004, s. 38 (Celex 32004L0109).

⁶ EUT L 76, 19.3.2008, s. 50 (Celex 32008L0022).

depåbevis,

– 4 § första stycket, andra stycket 1–8, samt tredje och femte styckena, om beräkning av innehavet,

– 5 § andra stycket om beräkning av antalet aktier eller röstetal,

– 12 § 1 och 2 om undantag för aktier som innehas för clearing och avveckling eller förvaltas för någon annans räkning, och

– 13 § om aktier som ingår i handelslager.

Vid bedömningen enligt första stycket ska även följande bestämmelser tillämpas, varvid det som föreskrivs där om aktier ska tillämpas också för andra andelar i företag:

– 4 kap. 14 § lagen om handel med finansiella instrument, om aktier som innehas av marknadsgaranter, samt föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 3 samma lag eller 23 kap. 15 § 1 denna lag, och

– 4 kap. 16 och 17 §§ lagen om handel med finansiella instrument, om undantag för vissa moderföretag, samt föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 4 samma lag.

Aktier eller andelar som ett värdepappersinstitut eller ett kreditinstitut som bedriver finansieringsrörelse innehar till följd av verksamhet enligt 2 kap. 1 § 6 ska dock inte beaktas vid bedömningen enligt första stycket, under förutsättning att

1. rösträtten inte utnyttjas eller används på annat sätt för att ingripa i emittentens förvaltning, samt

2. aktierna eller andelarna avyttras inom ett år från förvärvet.

Det som sägs i tredje stycket ska gälla också för aktier eller andelar som innehas under motsvarande förutsättningar av ett utländskt värdepappersföretag eller av ett utländskt kreditinstitut som bedriver finansieringsrörelse.

3 kap.

1 §

Tillstånd att driva värdepappersrörelse *skall* ges ett svenskt aktiebolag, om Tillstånd att driva värdepappersrörelse *ska* ges ett svenskt aktiebolag, om

1. bolaget har sitt huvudkontor i Sverige,
2. bolagsordningen inte strider mot denna lag eller någon annan författning,
3. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,
4. det finns skäl att anta att

den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget

a) inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och

b) även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag,

5. den som *skall* ingå i *bolagets styrelse* eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

6. bolaget uppfyller de villkor i *Tillstånd att driva sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 § första stycket skall* ges ett värdepappersbolag, om det finns särskilda skäl och verksamheten kan komma att underlätta rörelsen.

Tillstånd enligt 1 § första stycket får inte ges, om

den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag,

5. den som *ska* ingå i *styrelsen för bolaget* eller vara verkställande direktör *i det*, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. den som *ska* ingå i *styrelsen för bolaget* eller vara verkställande direktör *i det*, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

2 §

Vid bedömningen enligt 1 § första stycket 4 ska följande kriterier beaktas.

1. någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget, eller

2. ledningen i ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka. Om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska särskilt beaktas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att värdepappersbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för

finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av värdepappersbolaget.

12 kap.

2 §

Tillstånd att som börs driva en reglerad marknad *skall* ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, om

Tillstånd att som börs driva en reglerad marknad *ska* ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget

a) inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

b) även i övrigt är lämplig

3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en börs,

att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en börs,

4. den som *skall* ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en börs och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. företaget uppfyller de villkor i övrigt som anges i denna lag.

4. den som *ska* ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör *i det*, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en börs och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

3 §

Tillstånd enligt 2 § får inte ges, om någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget.

Vid bedömningen enligt 2 § 3 ska följande kriterier beaktas.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att börsens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig

brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

19 kap.

3 §

Tillstånd att driva clearing-verksamhet <i>skall</i> ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, om	Tillstånd att driva clearing-verksamhet <i>ska</i> ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, om
---	---

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget	3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig
---	--

<i>a) inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och</i>	att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en clearingorganisation,
---	---

b) även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en clearingorganisation,

4. den som <i>skall</i> ingå i företagets styrelse eller vara	4. den som <i>ska</i> ingå i styrelsen för företaget eller vara
--	--

verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en clearing-organisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en clearing-organisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. företaget uppfyller de villkor i övrigt som anges i denna lag.

4 §

Tillstånd enligt 3 § får inte ges, om någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget.

Vid bedömningen enligt 3 § 3 ska följande kriterier beaktas.

1. Innehavarens anseende och kapitalstyrka.

2. Om det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att clearingorganisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3. Om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen

(2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

24 kap.

1 §

Om ett direkt eller indirekt förvärv av aktier eller andelar i ett värdepappersbolag, en börs eller en svensk clearingorganisation, skulle medföra att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, krävs tillstånd av Finansinspektionen för förvärvet. Detsamma gäller ett förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 30 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

2. så att företaget blir dotterföretag.

Tillstånd enligt första stycket *skall* inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren *skall* få behålla aktierna eller andelarna. Förvärvaren *skall* då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

Tillstånd enligt första stycket *ska* inhämtas före förvärvet. *Ansökan om tillstånd ska göras skriftligen.* Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren *ska* få behålla aktierna eller andelarna. Förvärvaren *ska* då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

Finansinspektionen ska inom två arbetsdagar från det att en fullständig ansökan kommit in

till inspektionen skicka en bekräftelse till förvärvaren om att ansökan har tagits emot.

2 §

Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om *ett förvärv enligt 1 § första stycket skulle innebära att ett värdepappersbolag blev dotterföretag eller kom under kontroll av*

1. ett i det landet auktoriserat värdepappersföretag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller försäkringsföretag,

Om det är fråga om förvärv i ett värdepappersbolag får frågan om tillstånd enligt 1 § avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om förvärvaren är

1. ett i det landet auktoriserat värdepappersföretag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar, eller försäkringsföretag, *eller ett i det landet hemmahörande förvaltningsbolag som där har tillstånd att driva verksamhet enligt bestämmelserna i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁷, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG⁸,*

2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller

⁷ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

⁸ EUT L 76, 19.3.2008, s. 42 (Celex 32008L0018).

3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

3 §⁹

Tillstånd *skall* ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. *inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och*

2. *även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation.*

Tillstånd får inte ges

1. *om förvärvaren i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller*

Tillstånd *ska* ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt.

Vid bedömningen enligt första stycket ska följande kriterier beaktas.

1. *Förvärvarens anseende och kapitalstyrka. Om det är fråga om ett värdepappersbolag och förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska särskilt prövas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen*

⁹ Ändringen innebär bl.a. att fjärde och femte styckena upphävs.

2. om, när det är fråga om ett värdepappersbolag, förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

(2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2. Om den som efter förvärvet kommer att ingå i styrelsen för värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen eller vara verkställande direktör i detta företag, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

3. Om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att värdepappersbolagets, börsens eller clearingorganisationens rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

4. Om det finns skäl att anta att förvärvet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m.,

såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen.

Om förvärvet av aktier i ett värdepappersbolag skulle leda till nära förbindelser mellan bolaget och någon annan, *skall* tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Finansinspektionen får besluta en viss tid inom vilken ett förvärv skall genomföras.

Finansinspektionen skall meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

Om förvärvet av aktier i ett värdepappersbolag skulle leda till nära förbindelser mellan bolaget och någon annan, *ska* tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

3 a §

Finansinspektionens beslut i en fråga om tillstånd till förvärv som avses i 1 § ska meddelas inom 60 arbetsdagar efter det att den bekräftelse som avses i 1 § tredje stycket skickades (bedömningsperioden). Om Finans-

inspektionen begär kompletterande uppgifter kan bedömningsperioden förlängas.

Om det är fråga om en ansökan om tillstånd till förvärv i ett värdepappersbolag ska Finansinspektionen anses ha beviljat tillståndet om inspektionen inte inom bedömningsperioden har meddelat beslut i fråga om ansökan.

Om Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett förvärv får inspektionen besluta en viss tid inom vilken förvärvet ska genomföras. Denna tid får förlängas av inspektionen.

4 §

Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna *skall* underrätta Finansinspektionen om detta.

Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna *ska skriftligen* underrätta Finansinspektionen om detta.

7 §

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka

1. om det framkommer omständighet som ger skäl att i

att företagets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

väsentligt avseende ifrågasätta ägarens anseende eller kapitalstyrka,

2. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att värdepappersbolagets, börsens eller clearingorganisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet

a) har samband med penningtvätt enligt 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,

b) har samband med brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för

finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m., såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

c) kan medföra att riskerna för sådan verksamhet som avses i a) eller b) ökar.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

12 §

Regeringen får meddela föreskrifter om handläggningen av tillståndsärenden enligt 1, 3 och 3 a §§.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. I fråga om ansökningar om tillstånd enligt 3 kap. 1 §, 12 kap. 2 §, 19 kap. 3 § eller 24 kap. 1 § som har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande ska äldre bestämmelser gälla.

3. Den som vid lagens ikraftträdande innehar aktier eller andelar i ett värdepappersbolag, en börs eller en svensk clearingorganisation i sådan omfattning att han eller hon skulle ha varit skyldig att ansöka om tillstånd enligt 24 kap. 1 § första stycket om aktierna eller andelarna hade förvärvats efter lagens ikraftträdande ska, om tillstånd inte tidigare har meddelats,

anmäla sitt innehav till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

3 Bakgrund

Denna promemoria innehåller förslag till ändringar av reglerna om ägarprövning i bl.a. försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Bakgrunden till de föreslagna reglerna är Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG av den 5 september 2007 om ändring av rådets direktiv 92/49/EEG och direktiven 2002/83/EG, 2004/39/EG, 2005/68/EG och 2006/48/EG vad gäller förfaranderegler och utvärderingskriterier för bedömning av förvärv och ökning av innehav inom finanssektorn (i det följande benämnt förvärvsdirektivet).

Enligt dagens svenska regler måste en person som vill förvärva aktier eller andelar i t.ex. en bank eller ett försäkringsbolag i vissa fall ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen före förvärvet. Detta gäller bl.a. om förvärvet medför att personen uppnår ett kvalificerat innehav i företaget eller innebär en ökning av ett kvalificerat innehav i företaget. I sådana fall ska inspektionen göra en bedömning av om den tilltänkta förvärvaren är lämplig. Vid bedömningen prövas bl.a. om det finns skäl att anta att förvärvaren inte kommer att motverka att rörelsen drivs i enlighet med de lagar och andra författningar som reglerar det tillståndspliktiga företagets verksamhet. Vidare anges i lagbestämmelserna att en person som i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet inte ska få tillstånd. Kravet på ägarprövning har sin grund i EG-direktiv som reglerar bank-,

försäkrings- och värdepapperssektorerna. I dessa direktiv har emellertid tidigare saknats en specificering av vilka kriterier som ska vara avgörande för när en förvärvare bedöms lämplig.

Vid ett möte mellan finansministrarna i EU:s medlemsstater (s.k. informellt Ekofin) i september 2004 diskuterades gränsöverskridande konsolidering. Det konstaterades då att andelen gränsöverskridande förvärv i banksektorn var lägre än inom andra icke finansiella sektorer. Mot denna bakgrund åtog sig Europeiska kommissionen att undersöka vilka möjliga hinder för gränsöverskridande konsolidering inom banksektorn som fanns, och att se över de befintliga EG-reglerna om ägarprövning i denna sektor. Sedermera beslutades att översynen skulle avse även försäkrings- och värdepapperssektorerna. Vid genomgången konstaterades att de befintliga reglerna – som ger medlemsstaterna stor frihet att närmare bestämma när en tilltänkt förvärvare ska anses lämplig – av marknadsaktörerna bedömdes som potentiella hinder för gränsöverskridande förvärv. Kommissionen ansåg därför att det behövdes en samordning av de kriterier som ska ligga till grund för tillsynsmyndighetens bedömning, och att det fanns ett behov av en mer förutsebar och harmoniserad hantering av dessa ärenden hos tillsynsmyndigheterna. Mot den bakgrunden lade kommissionen i september 2006 fram sitt direktivförslag och förvärvsdirektivet antogs den 5 september 2007. Direktivet bifogas som *bilaga 1*.

4 Ägarprövning

Förvärvsdirektivet föranleder vissa ändringar i de befintliga svenska reglerna om ägarprövning. Nedan följer en genomgång av de förslag som lämnas och vilka överväganden som gjorts.

Såväl direktivbestämmelserna som de nuvarande svenska reglerna är i huvudsak enhetliga för kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsbolag. Av framställningstekniska skäl utgår därför beskrivningarna i detta avsnitt från de ändringar som görs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)¹ (i det följande benämnt kreditinstitutsdirektivet) och de ändringar som därmed blir aktuella för kreditinstitut i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Som framgår av avsnitt 4.2 och 4.3 är i huvudsak samma överväganden aktuella när det gäller försäkringsbolag respektive värdepappersbolag. Vidare kan anmärkas att institut för elektroniska pengar är att anse som kreditinstitut enligt kreditinstitutsdirektivet (se artikel 4.1 b) och att även sådana institut omfattas av de ändringar som görs. Utöver ändringar föranledda av förvärvsdirektivet föreslås, i syfte att behålla en enhetlig reglering, vissa ändringar i bestämmelserna rörande bl.a. börser och clearingorganisationer, samt avseende den ägarprövning som ska ske inom ramen för initial tillståndsgivning och beträffande generella ingripandemöjligheter mot olämpliga ägare avseende samtliga ovannämnda företagskategorier.

¹ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

Av *bilaga 2* framgår vilka bestämmelser i de andra direktiv som ändras genom förvärvsdirektivet som motsvarar bestämmelserna i kreditinstitutsdirektivet.

4.1 Ägarprövning i kreditinstitut

4.1.1 Inledande om kreditinstitut

Begreppet kreditinstitut definieras i 1 kap. 5 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Av definitionen framgår att med kreditinstitut avses banker (dvs. bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker) och kreditmarknadsföretag (dvs. kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar).

Huvuddelen av bestämmelserna om kreditinstitut finns i just lagen om bank- och finansieringsrörelse. För sparbanker och medlemsbanker finns särskilda bestämmelser i sparbankslagen (1987:619) respektive lagen (1995:1570) om medlemsbanker. I den senare lagen finns bl.a. bestämmelser om ägarprövning vid bildande av en medlemsbank.

Definitionen av kreditinstitut i kreditinstitutsdirektivet skiljer sig något från definitionen i lagen om bank- och finansieringsrörelse, bl.a. genom att direktivets definition även omfattar institut för elektroniska pengar. I detta avsnitt (4.1) behandlas emellertid endast sådana företag som omfattas av den svenska definitionen av kreditinstitut. Frågor om ägarprövning i institut för elektroniska pengar tas upp i avsnitt 4.4.

4.1.2 Definitionen av kvalificerat innehav

Promemorians förslag: Ett innehav är kvalificerat om det representerar minst tio procent av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över företaget. Bedömningen av hur stort ett innehav är ska göras med tillämpning av vissa av bestämmelserna om

offentliggörande av aktieinnehav (s.k. flaggning) i 4 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Aktier eller andelar som ett värdepappersbolag, ett utländskt värdepappersföretag eller ett svenskt eller utländskt kreditinstitut som bedriver finansieringsrörelse innehar till följd av viss garantiverksamhet ska inte beaktas under förutsättning att

1. rösträtten inte utnyttjas eller på annat sätt används för att ingripa i emittentens förvaltning, samt

2. aktierna eller andelarna avyttras inom ett år från förvärvet.

Direktivets innehåll: Artikel 5.1 i förvärvsdirektivet ändrar artikel 12.1 andra stycket i kreditinstitutsdirektivet. Enligt den nya lydelsen ska medlemsstaterna vid bedömningen av om kriterierna för ett kvalificerat innehav är uppfyllda ta hänsyn till rösträtter enligt artiklarna 9 och 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG² (i det följande benämnt öppenhetsdirektivet) samt villkoren för sammanläggning av dessa enligt artikel 12.4 och 12.5 i det direktivet. Av samma artikel framgår även att medlemsstaterna vid denna bedömning inte ska beakta de rösträtter eller andelar som värdepappersföretag och kreditinstitut kan inneha till följd av garantiverksamhet för finansiella instrument och/eller placering av finansiella instrument på grundval av ett fast åtagande enligt avsnitt A punkt 6 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentet och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av

² EUT L 390, 31.12.2004, s. 38 (Celex 32004L0109).

rådets direktiv 93/22/EEG³ (i det följande benämnt MiFID), förutsatt att dessa rättigheter dels inte utövas eller på annat sätt används för att ingripa i emittentens förvaltning, dels avyttras inom ett år från förvärvet.

Skälen för promemorians förslag: Enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse är ett kvalificerat innehav ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget (1 kap. 5 § 14). Förvärvsdirektivet ändrar inte denna utgångspunkt. Däremot innehåller direktivet mer precisa bestämmelser om hur bedömningen ska göras.

Till att börja med finns det en hänvisning i nya lydelsen av artikel 12.1 andra stycket i kreditinstitutsdirektivet till att rösträtterna ska beräknas med hänsyn till vissa artiklar i öppenhetsdirektivet.

Artiklarna 9 och 10 i öppenhetsdirektivet innehåller krav på att förvärv eller avyttring av större innehav av aktier eller vissa andra finansiella instrument ska offentliggöras (s.k. flaggning) när innehaven uppgår till eller passerar vissa gränsvärden. I artiklarna preciseras även hur rösträtterna ska beräknas i dessa fall. Det handlar t.ex. om att vissa rösträtter ska räknas till en persons innehav även om aktierna innehas av någon annan. Som exempel kan nämnas att om någon får fullmakt att utöva rösträtten för aktier som tillhör någon annan, så ska aktierna räknas som fullmaktshavarens, om denne själv kontrollerar hur rösträtterna ska utövas. Ett annat exempel är att ett moderföretag ska räkna dotterföretags innehav som sitt eget.

I de nämnda artiklarna i öppenhetsdirektivet görs även undantag som innebär att aktier i vissa fall inte ska räknas med vid bedömningen av om ett gränsvärde har uppnåtts eller passerats. Sådana undantag gäller bl.a. aktier som förvärvas endast i syfte att användas för clearing och avveckling av transaktioner, som innehas av depåhållare eller marknadsgaranter

³ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

eller som ingår i ett värdepappersföretags eller ett kreditinstituts handelslager (se närmare artikel 9.4–9.6 i direktivet). I flera fall uppställs villkor för att undantagen ska vara tillämpliga.

Ytterligare undantag från de allmänna bestämmelserna görs i artikel 12.4 och 12.5 i öppenhetsdirektivet. I de bestämmelserna görs undantag från huvudregeln om att ett dotterföretags aktieinnehav ska läggas ihop med moderföretagets innehav vid bedömningen av om anmälningsskyldighet för moderföretaget har uppkommit. Undantagen gäller endast för moderföretag till fondbolag och värdepappersföretag.

Öppenhetsdirektivets bestämmelser om flaggning gäller även för innehav av depåbevis, förutsatt att depåbevisen ger innehavaren rätt att rösta för de underliggande aktierna (se prop. 2006/07:65 s. 178).

Bestämmelserna om flaggning i öppenhetsdirektivet har i svensk rätt genomförts genom bestämmelser i 4 kap. lagen om handel med finansiella instrument. För en närmare beskrivning av artiklarnas och lagbestämmelsernas innehåll hänvisas till prop. 2006/07:65, avsnitt 7.4.2, 7.4.4, 7.4.5, 7.5, och 7.6.

För att genomföra förvärvsdirektivet bör en hänvisning göras till att de aktuella bestämmelserna i lagen om handel med finansiella instrument ska tillämpas när det gäller bedömningen av om ett kvalificerat innehav föreligger.

Förutom hänvisningen till öppenhetsdirektivet anger förvärvsdirektivet att man vid beräkningen av om ett kvalificerat innehav föreligger under vissa förutsättningar inte ska beakta rösträtter eller andelar som värdepappersföretag eller kreditinstitut innehar till följd av viss garantiverksamhet. Den verksamhet som bestämmelsen tar sikte på avser den tillståndspliktiga tjänsten ”garantigivning avseende finansiella instrument och placering av finansiella instrument med ett fast åtagande” enligt 2 kap. 1 § 6 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (se också prop. 2006/07:115 del 1 s. 559). I samband med tillhandahållandet av denna tjänst kan värdepappersbolaget eller kreditinstitutet komma att inneha en stor andel aktier i ett företag, men detta enbart som ett led i den tjänst som institutet

utför. Under förutsättning att rösträtterna för dessa aktier eller andelar inte utnyttjas eller används på annat sätt för att ingripa i emittentens förvaltning och att aktierna eller andelarna avyttras inom ett år från förvärvet ska de inte räknas med vid bedömningen av om värdepappersbolaget eller kreditinstitutet har ett kvalificerat innehav i emittenten.

4.1.3 Krav på tillstånd m.m.

Promemorians förslag: De gränsvärden som gäller för att tillstånd ska krävas för ökning av ett kvalificerat innehav ska vara 20, 30 och 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar. Det införs vidare ett krav på att ansökan om tillstånd att förvärva ett kvalificerat innehav ska vara skriftlig. Ett motsvarande skriftlighetskrav införs också i fråga om underrättelse till Finansinspektionen om minskningar av ett kvalificerat innehav.

Promemorians bedömning: Det nuvarande systemet med krav på tillstånd för förvärv av kvalificerade innehav bör inte ändras. Övriga befintliga regler om vilka förvärv som kräver Finansinspektionens tillstånd behöver inte ändras.

Direktivets innehåll: Artikel 5.2 i förvärvsdirektivet ändrar artikel 19 i kreditinstitutsdirektivet. Enligt den nya lydelsen av artikel 19.1 ska medlemsstaterna kräva att alla tilltänkta förvärvare som direkt eller indirekt vill förvärva ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller ytterligare öka, direkt eller indirekt, ett kvalificerat innehav i ett sådant institut, före förvärvet skriftligen underrättar de behöriga myndigheterna för kreditinstitutet, om förvärvet skulle innebära att den tilltänkta förvärvarens andel av röstetalet eller kapitalet i institutet kommer att överstiga 20 %, 30 % eller 50 %, eller medföra att kreditinstitutet kommer att få ställning av dotterföretag. Underrättelsen ska innehålla uppgift om storleken på det

tilltänkta förvärvet och andra relevanta uppgifter. Medlemsstaterna kan välja att i stället för gränsvärdet om 30 % använda en tredjedel, om de tillämpar det senare gränsvärdet enligt reglerna om flaggning.

Enligt nya artikel 19a.4 i kreditinstitutsdirektivet ska kraven avseende vilka uppgifter som en tilltänkt förvärvare ska lämna till den behöriga myndigheten vara proportionerliga och anpassade till den tilltänkta förvärvarens och det tilltänkta förvärvets karaktär. Medlemsstaterna får endast kräva uppgifter som är relevanta för bedömningen. Medlemsstaterna ska även se till att en förteckning görs allmänt tillgänglig med de uppgifter som krävs för bedömningen och därmed måste lämnas till den behöriga myndigheten i samband med ansökan.

I den nya lydelsen av artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet föreskrivs att den som har fattat ett beslut om att avyttra ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller att minska ett kvalificerat innehav så att andelen av röstetalet eller kapitalet kommer att understiga 20 %, 30 % eller 50 % eller så att kreditinstitutets ställning som dotterföretag kommer att upphöra, ska underrätta den behöriga myndigheten. Underrättelsen ska göras skriftligen.

Skälen för promemorians förslag och bedömning: De befintliga svenska reglerna om när en förvärvare måste ansöka om tillstånd från Finansinspektionen överensstämmer i huvudsak redan med vad som krävs enligt EG-direktiven (se 14 kap. 1 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse).

En skillnad ligger dock i att förvärvsdirektivet kräver att tilltänkta förvärvare av kvalificerade innehav "underrättar" den behöriga myndigheten om ett tilltänkt förvärv och att myndigheten inom en viss tid kan "motsätta sig" det tilltänkta förvärvet (se nya lydelsen av artikel 19.1 i kreditinstitutsdirektivet, som i detta avseende inte innebär någon förändring jämfört med tidigare lydelse). Direktivets ordalydelse ger därför utrymme för ett förfarande enligt vilket den tilltänkta förvärvaren inte, som i dag, måste ansöka om tillstånd till

förvärvet, utan endast behöver anmäla sin avsikt att förvärva aktier till Finansinspektionen, som sedan inte behöver fatta något positivt beslut, utan endast fatta avslagsbeslut i tillämpliga fall. Ett liknande förfarande finns för fondföretag som hör hemma inom EES och som vill marknadsföra och sälja andelar i företaget här i landet (se 1 kap. 7 § lagen [2004:46] om investeringsfonder). Sådan verksamhet får drivas utan tillstånd, men företaget måste anmäla sin avsikt till Finansinspektionen. Företaget får efter två månader efter anmälan påbörja verksamheten, om inte Finansinspektionen dessförinnan förbjuder detta.

Det kan således övervägas om en övergång till ett anmälningsförfarande liknande det som nämnts i fråga om utländska fondföretag bör göras. En sådan ändring skulle vara i linje med förvärvsdirektivets bestämmelser om att underlåtenhet av myndigheten att fatta beslut inom rätt tid ska anses som ett godkännande av att förvärvet sker (se vidare avsnitt 4.1.4). Emellertid är reglerna om ägarprövning vid förvärv av kvalificerade innehav i svensk rätt konsekvent formulerade som krav på ansökan av den tilltänkta förvärvaren respektive tillstånd från Finansinspektionen. Något skäl att ändra på detta förfarande har inte framkommit. Det bör vidare anmärkas att förvärvsdirektivet, som nämnts, i detta avseende inte innebär någon ändring i förhållande till kreditinstitutsdirektivets tidigare lydelse. Ett ansökningsförfarande bör därför användas även fortsättningsvis.

En annan skillnad mellan gällande svensk rätt och förvärvsdirektivet gäller gränsvärdet 30 procent. Sverige tillämpar i dag gränsvärdet 33 procent. I nya lydelsen av artikel 19.1 i kreditinstitutsdirektivet anges att gränsvärdena 20, 30 och 50 procent ska användas. Därefter anges dock att medlemsstaterna inte behöver "tillämpa tröskelvärdet 30 procent om de tillämpar ett tröskelvärde på en tredjedel enligt artikel 9.3 a i direktiv 2004/109/EG". Hänvisningen avser en bestämmelse om flaggning i öppenhetsdirektivet, enligt vilken medlemsstaterna har möjlighet att välja att använda ett

gränsvärde om en tredjedel i stället för ett om 30 procent. När öppenhetsdirektivet genomfördes i svensk rätt valde man att använda sig av direktivets huvudregel om 30 procent. Som skäl för detta anfördes bl.a. att 30 procent var huvudregel enligt öppenhetsdirektivet och att gränsvärdet överensstämmer med när en innehavare blir skyldig att lämna ett offentligt erbjudande om aktieförvärv enligt 3 kap. 1 § lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden (se prop. 2006/07:65 s. 168). Som bestämmelsen i förvärvsdirektivet måste förstås, kan gränsvärdet en tredjedel vid ägarprövningen väljas endast av medlemsstater som tillämpar detta gränsvärde för flaggning. Det är därför nödvändigt att övergå från gränsvärdet 33 procent till 30 procent i svensk lagstiftning även beträffande ägarprövning. Det torde för övrigt vara positivt att tillämpa samma gränsvärde för ägarprövning som för flaggning och offentliga erbjudanden om aktieförvärv.

I de svenska reglerna anges vidare att tillstånd måste inhämtas före förvärvet, men det finns ingen specificering av hur detta ska gå till. Enligt förvärvsdirektivet måste dock underrättelsen vara skriftlig. Ett krav på skriftlighet bör därför införas. Begreppet "skriftlig" omfattar i detta sammanhang även elektronisk kommunikation (t.ex. e-post). Detta överensstämmer med det synsätt som kommit till uttryck i senare tids lagstiftningsärenden, såväl nationellt som i gemenskapsrätten (se t.ex. prop. 2006/07:65 s. 163 samt artikel 11.1 jämförd med 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/36/EG av den 11 juli 2007 om utnyttjande av vissa av aktieägares rättigheter i börsnoterade företag⁴).

De befintliga reglerna anger inte uttryckligt att en förvärvare i samband med ansökan om tillstånd ska lämna relevanta uppgifter till Finansinspektionen. En precisering av vilka uppgifter som ska ingå i en ansökan torde dock kunna göras i verkställighetsföreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (jfr t.ex. prop.

⁴ EUT L 184, 14.7.2007, s. 17 (Celex 32007L0036).

2006/07:115 del 1 s. 349, prop. 2006/07:65 s. 176 f. och 6 kap. 1 § 4 förordningen [2007:572] om värdepappersmarknaden). Det kan i sammanhanget även noteras att Finansinspektionen i gällande rätt har preciserat vilka uppgifter som ska lämnas i samband med ägarprövningen, se 3 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:22) om ägar- och ledningsprövning samt bilagorna till dessa föreskrifter. Förvärvsdirektivets krav på att en förteckning över vilka uppgifter som ska bifogas ansökan ska göras allmänt tillgänglig får anses uppfyllt genom att en precisering av uppgiftskraven görs i föreskrifter.

Enligt 14 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse måste den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut, eller så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de gränser som utlöser tillståndsplikt, underrätta Finansinspektionen om detta. I den nya lydelsen av artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet föreskrivs att underrättelsen ska vara skriftlig. Något sådant krav finns inte i lagen om bank- och finansieringsrörelse och ett skriftlighetskrav bör därför införas i bestämmelsen. En annan nyhet är att kravet i artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet om att underrätta den behöriga myndigheten om avyttringen gäller för den som har *fattat ett beslut om att avyttra* ett kvalificerat innehav eller en del av det. I den tidigare lydelsen av artikeln föreskrevs att den som *avsåg att avyttra* hela eller delar av ett kvalificerat innehav skulle underrätta myndigheten. Även i 14 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse används begreppet *avser att avyttra*. Det kan ifrågasättas om direktivändringen i sak innebär någon skillnad. Det torde snarast vara fråga om att avsikten att avyttra hela eller delar av innehavet måste ha uppnått en sådan konkretion att ett beslut om avyttring kan sägas ha fattats för att skyldigheten att underrätta Finansinspektionen ska uppkomma. Någon ändring av den svenska bestämmelsen i detta avseende kan därför inte anses nödvändig.

Enligt öppenhetsdirektivet är en aktieägare i vissa fall skyldig att flagga även när hans eller hennes eget innehav inte förändras, nämligen när den andel av det totala antalet aktier eller röster i

bolaget som innehavet motsvarar ändras genom någon åtgärd som bolaget vidtar (artikel 9.2 i öppenhetsdirektivet, jfr 4 kap. 9 § andra stycket lagen om handel med finansiella instrument). Som exempel kan nämnas att en aktieägars innehav späds ut genom en nyemission i vilken aktieägaren inte deltar. Enligt den nya lydelsen av artikel 19.1 i kreditinstitutsdirektivet utlöses emellertid underrättelseskyldigheten av ett beslut att direkt eller indirekt förvärva ett kvalificerat innehav eller att ytterligare öka, direkt eller indirekt, ett kvalificerat innehav. På samma sätt utlöses, enligt artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet, skyldigheten att underrätta den behöriga myndigheten om en avyttring eller en minskning av ett kvalificerat innehav av att innehavaren beslutar att avyttra eller minska innehavet. Eftersom en åtgärd varigenom det totala antalet aktier eller röster i bolaget förändras inte innebär något beslut om förvärv eller avyttring bör en sådan åtgärd från bolaget inte utlösa någon skyldighet att ansöka om tillstånd till förvärv eller att underrätta Finansinspektionen om att ett kvalificerat innehav har minskat. För motsatt bedömning, se det utkast till riktlinjer som de europeiska tillsynskommittéerna för bank-, värdepappers- och försäkringsområdena (europeiska banktillsynskommittén [CEBS], europeiska värdepapperstillsynskommittén [CESR] respektive europeiska tillsynskommittén för försäkringar och tjänstepensioner [CEIOPS]) utarbetat.⁵

4.1.4 Bedömningsperioden och Finansinspektionens hantering av tillståndsärenden

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska inom två arbetsdagar från det att en fullständig ansökan kommit in till inspektionen skicka en bekräftelse till förvärvaren om att ansökan har tagits emot. Inspektionen ska meddela beslut i

⁵ Guidelines for the prudential assessment of acquisitions and increase of holdings in the financial sector required by Directive 2007/44/EC (CEBS/2008/40, CEIOPS-3L3-10-08, CESR-08/543), s. 7.

ärendet senast 60 arbetsdagar efter det att bekräftelsen skickades (bedömningsperioden).

Om inspektionen inte meddelar beslut inom bedömningsperioden, ska förvärvet anses godkänt.

Finansinspektionen får, utöver att besluta en viss tid inom vilken ett förvärv ska genomföras, även förlänga denna tid när det är lämpligt.

Regeringen får meddela föreskrifter om handläggningen av tillståndsärenden hos Finansinspektionen.

Promemorians bedömning: Bestämmelserna i förvärvsdirektivet om att en motivering av den behöriga myndighetens beslut kan offentliggöras kräver ingen lagstiftningsåtgärd.

Direktivets innehåll: Artikel 5.2 i förvärvsdirektivet ändrar artikel 19 i kreditinstitutsdirektivet. I den nya lydelsen av artikel 19 finns i punkterna 2–8 bestämmelser om hur de behöriga myndigheterna ska hantera en ansökan om tillstånd till förvärv. Av dessa bestämmelser framgår i huvudsak följande. Myndigheten ska utan dröjsmål och senast två arbetsdagar efter mottagandet av underrättelsen samt efter mottagandet av eventuell kompletterande information, skicka ett skriftligt mottagningsbevis till den tilltänkta förvärvaren. Bedömningen av ansökan ska göras inom 60 dagar från det att mottagningsbeviset skickades (i det följande kallad bedömningsperioden). I mottagningsbeviset ska anges när bedömningsperioden löper ut.

Av direktivet framgår vidare att de behöriga myndigheterna vid behov, men inte senare än den femtionde arbetsdagen av bedömningsperioden, får begära de ytterligare uppgifter som behövs för att slutföra bedömningen. Denna begäran måste vara skriftlig och tydlig avseende vilka uppgifter som krävs. Bedömningsperioden ska avbrytas mellan den dag då myndigheten begär in kompletterande uppgifter och den dag då uppgifterna kommer in till myndigheten. Ett sådant avbrott får som huvudregel inte överstiga 20 arbetsdagar. Tiden för avbrottet får dock förlängas till 30 arbetsdagar om den tilltänkta

förvärvaren antingen är etablerad eller står under tillsyn i ett land utanför gemenskapen, eller är en fysisk eller juridisk person som inte står under tillsyn enligt kreditinstitutsdirektivet eller vissa andra uppräknade direktiv.

Enligt bestämmelserna ska den behöriga myndigheten även skriftligen underrätta den tilltänkta förvärvaren om förvärvet inte godkänns. Underrättelsen ska innehålla uppgift om beslutet och motiven för detta, och skickas inom två dagar från det att beslutet fattats och inom bedömningsperioden. Om myndigheten inte skriftligen motsätter sig förvärvet inom bedömningsperioden ska förvärvet anses godkänt. Motiveringen för beslutet kan göras tillgängligt för allmänheten på den tilltänkta förvärvarens begäran om inte annat anges i nationell lagstiftning. Detta hindrar inte en medlemsstat från att ge den behöriga myndigheten rätt att offentliggöra beslutet utan att den tilltänkta förvärvaren begär det.

I direktivet anges vidare att den behöriga myndigheten får fastställa en maximiperiod inom vilken det tilltänkta förvärvet ska vara genomfört och förlänga perioden när det är lämpligt (nya lydelsen av artikel 19.7 i kreditinstitutsdirektivet).

Slutligen fastslås i den nya lydelsen av artikel 19.8 i direktivet att medlemsstaterna inte får införa strängare krav på underrättelse till, och godkännande av, de behöriga myndigheterna av ett direkt eller indirekt förvärv av rösträtter eller kapital än de som föreskrivs i förvärvsdirektivet.

Förutom bestämmelserna i den nya lydelsen av artikel 19.2–19.8 finns även andra bestämmelser som rör den behöriga myndighetens beslut och hanteringen av tillståndsärenden. Enligt nya artikel 19b.2 ska myndighetens beslut innehålla eventuella synpunkter och reservationer som den myndighet som ansvarar för den tilltänkta förvärvaren har framfört till den beslutande myndigheten. Vidare framgår av nya artikel 19a.5 att en behörig myndighet som fått underrättelser om två eller flera tilltänkta förvärv eller öknings av kvalificerade innehav i ett och samma kreditinstitut ska behandla de tilltänkta förvärvarna på ett icke diskriminerande sätt.

Skälen för promemorians förslag och bedömning: Enligt gällande regler ska Finansinspektionen meddela beslut i ett tillståndsärende inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes (14 kap. 2 § femte stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse). Denna tidsram styrs av tidigare bestämmelser i kreditinstitutsdirektivet som nu har ändrats. För att genomföra förvärvsdirektivet bör således i lag anges att beslutet ska meddelas inom 60 arbetsdagar från det att Finansinspektionen bekräftat att en fullständig ansökan kommit in till inspektionen. I enlighet med direktivets bestämmelser bör en sådan bekräftelse sändas inom två arbetsdagar från det att den fullständiga ansökan kommit in.

Direktivets bestämmelser om när bedömningsperioden kan avbrytas och om hur inspektionen närmare ska förfara vid hanteringen av en ansökan är mycket detaljerade. Dessa bestämmelser bör genomföras i förordningsform. Regeringen bör därför bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om Finansinspektionens handläggning av tillståndsärenden. Som exempel på en annan fråga som kan regleras i förordning kan nämnas att det i den bekräftelse av mottagande av ansökan som inspektionen ska skicka till sökanden ska anges när bedömningsperioden löper ut. Ett annat exempel är bestämmelser om att inspektionens beslut ska innehålla sådana synpunkter från en annan behörig myndighet som avses i artikel 19b.2 i kreditinstitutsdirektivet.

Det kan även anmärkas att vissa av kraven inte behöver uttryckas särskilt, eftersom de redan följer av andra bestämmelser. Exempel på detta är att det i 20 § förvaltningslagen (1986:223) finns krav på att en förvaltningsmyndighets beslut ska vara motiverade, och att det i 1 kap. 9 § regeringsformen anges att förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen och iakttä saklighet och opartiskhet.

Som framgår ovan kräver den nya lydelsen av artikel 19.5 i kreditinstitutsdirektivet att den tilltänkta förvärvaren underlättas endast om den behöriga myndighetens beslut om förvärvet

inte godkänns. Enligt skäl 5 i förvärvsdirektivet bör dock den behöriga myndigheten i enlighet med god administrativ praxis informera den tilltänkta förvärvaren även om en positiv bedömning, i vart fall när denne begär det. Enligt svenska förvaltningsrättsliga principer ska en enskild alltid underrättas om innehållet i ett beslut som myndigheten fattar om beslutet innebär myndighetsutövning (se t.ex. 21 § förvaltningslagen). Detta gäller således oavsett om beslutet går den enskilde emot eller inte. I linje med detta bör det i lag anges att Finansinspektionen inom de tidsfrister som anges i direktivet ska meddela beslut om förvärvet har godkänts eller inte (se också bedömningen i avsnitt 4.1.3). Mot bakgrund av vad som anges i skäl 5 i förvärvsdirektivet kan en sådan bestämmelse inte anses gå emot direktivets syfte. Direktivets bestämmelse om att ett beslut ska meddelas inom två arbetsdagar efter att det har fattats bör genomföras genom föreskrifter som regeringen meddelar med stöd av det ovan nämnda bemyndigandet att meddela föreskrifter om Finansinspektionens handläggning av tillståndsärenden.

Vidare anger nya lydelsen av artikel 19.6 i kreditinstitutsdirektivet att förvärvet ska anses godkänt om myndigheten inte skriftligen motsätter sig förvärvet inom bedömningsperioden (s.k. stupstocksregel). Att passivitet från myndighetens sida leder till ett fiktivt beslut hör inte till det normala i svensk rätt. Utgångspunkten enligt våra förvaltningsrättsliga principer är i stället att ett ärende avgörs först när myndigheten fattat ett reellt beslut. Det förekommer dock regler om s.k. dröjsmålstalan i bl.a. 17 kap. 2 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse. Denna bestämmelse ger en enskild möjlighet att begära förklaring av kammarrätten att ett tillståndsärende onödigt uppehålls om Finansinspektionen inte meddelat beslut i ett ärende inom sex månader från det att ansökan gavs in. Har inspektionen inte meddelat beslut inom sex månader från det att en sådan förklaring lämnades ska det anses som att ansökan avslagits. Bestämmelsen har sin grund i EG-direktiv och syftar till att det fiktiva avslagsbeslutet ska kunna

överklagas av sökanden som därmed får sin rätt till prövning säkrad. Skillnaden mellan dessa befintliga regler och kravet enligt förvärvsdirektivet är att det nu blir fråga om ett positivt fiktivt beslut. Syftet med regleringen torde vara att en behörig myndighet inte ska kunna förhindra eller försvåra ett förvärv genom långdragen handläggning.

Även om förvärvsdirektivets krav innebär avsteg från våra allmänna principer kräver ett genomförande av direktivet att en sådan bestämmelse införs. Detta hindrar inte att utgångspunkten är att Finansinspektionen ska hantera ett tillståndsärende skyndsamt och meddela ett beslut i frågan inom bedömningsperioden.

Enligt direktivbestämmelserna kan, så länge nationell lagstiftning inte säger något annat, en lämplig motivering av den behöriga myndighetens beslut göras tillgänglig för allmänheten på den tilltänkta förvärvarens begäran (nya lydelsen av artikel 19.5 i kreditinstitutsdirektivet). Det tydliggörs även att detta inte hindrar medlemsstaterna från att låta den behöriga myndigheten offentliggöra beslutet oavsett om den tilltänkta förvärvaren begär det eller inte.

Bestämmelser om sekretess i Finansinspektionens verksamhet avseende ägarprövning finns i 8 kap. 5 § andra stycket sekretesslagen (1980:100). I bestämmelsen anges bl.a. att sekretess inte gäller för beslut av myndigheten. Det finns därför inget hinder mot att beslutet offentliggörs i enlighet med direktivets bestämmelser.

4.1.5 Kriterierna för bedömningen

Promemorians förslag: Tillstånd till förvärv eller ökning av ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut ska ges om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i ett kreditinstitut och förvärvet bedöms vara ekonomiskt sunt. Bedömningen ska ske på grundval av följande kriterier.
--

1. Förvärvarens anseende och kapitalstyrka. Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska särskilt prövas att dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag.

2. Om den som efter förvärvet kommer att ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

3. Om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som kommer att vara förenligt med lagen om bank- och finansieringsrörelse och andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

4. Om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med penningtvätt eller finansiering av terroristbrott, eller försök till detta, eller att förvärvet kan medföra att riskerna för penningtvätt eller finansiering av terroristbrott ökar.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till förvärvarens sannolika påverkan på kreditinstitutets verksamhet.

Promemorians bedömning: Ingen lagstiftningsåtgärd krävs för att genomföra bestämmelserna om att den behöriga myndigheten ska kunna avslå en förvärvsansökan, om de uppgifter som lämnats av förvärvaren är ofullständiga.

Direktivets innehåll: Förvärvsdirektivet lägger till en ny artikel, artikel 19a, i kreditinstitutsdirektivet. Enligt denna artikel ska de behöriga myndigheterna för att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av det kreditinstitut som förvärvet gäller, och med beaktande av den tilltänkta förvärvarens sannolika påverkan på kreditinstitutet, bedöma om den tilltänkta förvärvaren är lämplig och förvärvet är ekonomiskt sunt. Denna bedömning ska enligt artikel 19a.1 i direktivet göras på grundval av följande kriterier:

- den tilltänkta förvärvarens anseende,

– det anseende och de erfarenheter de personer har som kommer att leda kreditinstitutets verksamhet till följd av det tilltänkta förvärvet,

– den tilltänkta förvärvarens ekonomiska ställning, särskilt när det gäller den typ av verksamhet som drivs eller ska drivas i det kreditinstitut som förvärvet gäller,

– om kreditinstitutet kommer att kunna uppfylla och fortsätta att uppfylla verksamhetskraven i kreditinstitutsdirektivet och, i tillämpliga fall, andra direktiv, främst Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/46/EG av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet⁶, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG⁷ (i det följande benämnt konglomeratdirektivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning)⁸, särskilt om den grupp som det kommer att bli en del av har en struktur som möjliggör en effektiv tillsyn, ett effektivt informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna samt fastställande av fördelningen av ansvaret mellan de behöriga myndigheterna,

– om det finns rimlig anledning att misstänka att det tilltänkta förvärvet har en koppling till pågående eller genomförd penningtvätt eller finansiering av terrorism eller försök till detta, enligt artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt

⁶ EGT L 275, 27.10.2000, s. 39 (Celex 32000L0046).

⁷ EUT L 35, 11.2.2003 s. 1 (Celex 32002L0087).

⁸ EUT L 177, 30.6.2006, s. 201 (Celex 32006L0049).

och finansiering av terrorism⁹ (i det följande benämnt tredje penningtvättsdirektivet), eller att det tilltänkta förvärvet kan öka riskerna för sådan verksamhet.

Enligt artikel 19a.2 i kreditinstitutsdirektivet får de behöriga myndigheterna motsätta sig det tilltänkta förvärvet endast om det finns rimlig anledning att göra detta enligt de uppräknade kriterierna eller om de uppgifter som lämnats av den tilltänkta förvärvaren är ofullständiga. Artikel 19a.3 anger att medlemsstaterna varken får införa förhandsvillkor för storleken på förvärvet av en aktieägarandel eller tillåta de behöriga myndigheterna att bedöma det tilltänkta förvärvet utifrån marknadens ekonomiska behov.

Enligt skäl 12 i förvärvsdirektivet bör kommissionen ha möjlighet att genom genomförandeåtgärder justera bedömningskriterierna med hänsyn till marknadsutvecklingen och behovet av en enhetlig tillämpning i hela gemenskapen. Möjligheten för kommissionen att anta sådana genomförandeåtgärder följer av respektive direktiv. Det finns såvitt känt i nuläget inte någon plan på att anta genomförandeåtgärder.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Bakgrund och inledande överväganden

Enligt 14 kap. 2 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse ska Finansinspektionen ge tillstånd till ett förvärv om det finns skäl att anta att förvärvaren inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med lagen om bank- och finansieringsrörelse och andra författningar som reglerar institutets verksamhet, och även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i ett kreditinstitut. Av andra stycket i samma paragraf framgår att tillstånd inte får ges om förvärvaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska

⁹ EUT L 309, 25.11.2005, s. 15 (Celex 32005L0060).

angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt vissa bestämmelser i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Enligt de befintliga reglerna ska således Finansinspektionen i de först nämnda fallen göra en sannolikhetsbedömning av hur lämplig förvärvaren är och hur denne kommer att använda sitt inflytande över kreditinstitutet. I de andra angivna fallen är dock en förvärvare per definition olämplig som kvalificerad ägare och tillstånd ska inte ges.

Även om de kriterier som genom förvärvsdirektivet förs in i nya artikel 19a.1 i kreditinstitutsdirektivet inte till sin lydelse stämmer överens med de krav som i dag finns i svensk lagstiftning, finns det många likheter när det gäller prövningens innehåll. En första generell fråga är därför om man vid genomförandet ska sträva efter en direktivnära utformning av lagtexten, eller om man ska försöka behålla den nuvarande strukturen så långt möjligt. För det senare alternativet kan tala att detta torde innebära en större tydlighet för aktörerna eftersom man behåller den nuvarande strukturen. I detta sammanhang måste dock syftet bakom förvärvsdirektivet beaktas. Avsikten är att skapa en fullt ut harmoniserad kriterielista för att underlätta gränsöverskridande samgåenden. Sverige har i förhandlingsarbetet ställt sig bakom detta syfte. I linje med detta bör utgångspunkten vid utformningen av ägarprövningsbestämmelserna vara att göra dessa så direktivkonforma som möjligt. Detta överensstämmer med den utgångspunkt som funnits i flera EG-relaterade lagstiftningsärenden på senare tid, se t.ex. prop. 2006/07:115 del 1 s. 276.

I enlighet med direktivets bestämmelser bör således utgångspunkten vara att tillstånd ska ges om den tilltänkta förvärvaren bedöms lämplig och det tilltänkta förvärvet ekonomiskt sunt. Denna bedömning ska göras på grundval av de

i direktivet uppräknade kriterierna. Nedan följer en närmare beskrivning av dessa och de överväganden som gjorts.

Den tilltänkta förvärvarens anseende och kapitalstyrka

Det första kriteriet som ska beaktas är den tilltänkta förvärvarens anseende. Enligt skäl 8 i förvärvsdirektivet innebär detta kriterium att det ska fastställas huruvida det föreligger eventuella tvivel beträffande den tilltänkta förvärvarens integritet och yrkeskompetens och huruvida dessa tvivel är välgrundade. Sådana tvivel kan exempelvis uppkomma till följd av tidigare affärsbeteende. Det anges att bedömningen av anseendet har särskild relevans om den tilltänkta förvärvaren är en enhet som inte är föremål för reglering, men bör underlättas om förvärvaren är auktoriserad och står under tillsyn i EU.

Något kriterium som direkt motsvarar "anseende" finns inte i nuvarande reglering. Inom ramen för bedömningen av förvärvarens anseende kan dock vägas in de faktorer som anges som direkt diskvalificerande enligt befintliga regler, dvs. att förvärvaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Exempel på detta kan vara att ägaren dömts för ekonomiska brott, eller varit föremål för konkursförfarande. Begreppet "anseende" bör dock kunna tolkas vidare än så, och t.ex. avse även en bedömning av förvärvarens laglydighet, erfarenhet och omdöme i övrigt.

Därtill kommer att det i dagens regler anges att tillstånd till förvärv inte ska ges om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller vissa angivna krav i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. De bestämmelser som hänvisningarna avser innebär krav på att ledningen i holdingföretaget ska ha tillräcklig insikt och erfarenhet att delta i ledningen av företaget och även i övrigt vara lämplig för en sådan

uppgift. Kravet tillkom i samband med genomförandet av konglomeratdirektivet och motiverades med en önskan att undvika situationen att ett företag godkänns som ägare enligt sektorslagstiftningen men att ingripande sedan sker mot samma företag enligt de särskilda regler som gäller för bl.a. finansiella konglomerat (prop. 2005/06:45 s. 177 f.). Någon uttrycklig motsvarighet finns inte i förvärvsdirektivet. En prövning av ledningens insikt och erfarenhet ingår emellertid i den prövning av den tilltänkta förvärvarens anseende som direktivet föreskriver. Det är dock motiverat att särskilt ange att denna prövning ska göras även fortsättningsvis.

Ett annat bedömningskriterium, med viss anknytning till det föregående, är den tilltänkta förvärvarens ekonomiska ställning, eller annorlunda uttryckt, förvärvarens kapitalstyrka. Även detta kriterium saknar motsvarighet i gällande svensk reglering. Det är främst vid prövningen av detta kriterium som Finansinspektionen ska bedöma om förvärvet är att anse som ekonomiskt sunt. Med utgångspunkt i förvärvarens ekonomiska och finansiella förutsättningar, bör prövningen främst avse förvärvarens förmåga att finansiera förvärvet och, i tillämpliga fall, att upprätthålla eller verka för en finansiellt sund struktur i det företag som förvärvet gäller. I samband med prövningen bör särskild hänsyn tas till vilken typ av verksamhet som drivs eller kommer att drivas av det företag som förvärvet gäller. Relevansen av detta kriterium kan således variera beroende på vilken typ av företag som förvärvet gäller.

Ledningsprövning

Enligt förvärvsdirektivet ska även den tilltänkta ledningens anseende och erfarenhet vägas in vid ägarprövningen. Något motsvarande kriterium finns inte i de befintliga ägarprövningsreglerna. Det är heller inte självklart hur det ska tolkas. Kriteriet synes utgå ifrån att ett förvärv kommer att leda till förändringar i ledningen för det företag som förvärvet gäller, och att man i

dess fall redan vid prövningen av förvärvet ska ta ställning till om den nya ledningen är lämplig. Det är dock inte självklart att ett förvärv leder till ledningsförändringar. Även om en förvärvare har sådana planer är det vidare långt ifrån säkert att denna vill eller kan avslöja dessa redan innan förvärvet är genomfört. Mot denna bakgrund görs bedömningen att kriteriet får förstås på så sätt att om den tilltänkta förvärvaren redan vid ansökan om tillstånd till förvärvet kan precisera att ledningsförändringar kommer att ske, och vilka förändringar som i så fall är aktuella, så ska detta ingå i tillsynsmyndighetens prövning. Prövningen ska då gå till på samma sätt som när myndigheten prövar ledningsförändringar i övrigt, och kriteriet utformas i enlighet därmed. Om förvärvaren däremot inte kan ange vilka förändringar som förvärvet kommer att leda till, bortfaller kriteriet vid själva ägarprövningen. Om det sedermera, när förvärvet skett, ändå blir aktuellt att göra förändringar i ledningen får de aktuella personernas lämplighet prövas enligt de sedvanliga reglerna om ledningsprövning.

Med ledning avses här samma personkrets som omfattas av de befintliga bestämmelserna om ledningsprövning, dvs. styrelseledamöter och verkställande direktör samt ersättare för någon av dem. Det kan noteras att det i uppdraget till 2007 års insättningsgarantiutredning ingår att utreda frågan huruvida den krets som ska ledningsprövas bör utvidgas till att avse andra personer än styrelsens ledamöter och den verkställande direktören (se dir. 2007:60 s. 9).

Att verksamhetskraven uppfylls

Vidare ska vid ägarprövning enligt förvärvsdirektivet beaktas om kreditinstitutet kommer att kunna uppfylla och fortsätta att uppfylla verksamhetskraven enligt vissa EG-direktiv. Detta kriterium motsvarar i huvudsak dagens krav på att en prövning ska göras av om det finns skäl att anta att förvärvaren inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är

förenligt med lagen om bank- och finansieringsrörelse och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

I nya artikel 19a.1 d i kreditinstitutsdirektivet anges att prövningen av om verksamhetskraven uppfylls särskilt ska avse om den grupp som kreditinstitutet kommer att bli en del av har en struktur som möjliggör en effektiv tillsyn, ett effektivt informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna samt fastställande av fördelningen av ansvaret mellan de behöriga myndigheterna.

Bestämmelser om tillsyn och uppgiftsskyldighet avseende kreditinstitutet och institutet närstående företag finns i flera av de lagar som reglerar institutets verksamhet (se t.ex. 13 kap. 2–5 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 10 kap. 7 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar). Den uppräknade som görs i 19a.1 d kreditinstitutsdirektivet får anses omfattas av kravet på att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med lagen om bank- och finansieringsrörelse och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

Direktivets krav på att den grupp som kreditinstitutet kommer att bli en del av har en struktur som möjliggör en effektiv tillsyn motsvaras delvis av den nuvarande bestämmelsen i 14 kap. 2 § tredje stycket, där det föreskrivs att om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan kreditinstitutet och någon annan, får tillstånd till förvärv eller ökning av ett kvalificerat innehav ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

Även om bestämmelsen, som sagt, till viss del motsvaras av direktivets krav på att en effektiv tillsyn ska vara möjlig, så finns det ingen direkt motsvarighet i kreditinstitutsdirektivet till den svenska bestämmelsen. Det måste därför övervägas om den svenska bestämmelsen måste ändras eller tas bort.

Bestämmelsen i 14 kap. 2 § tredje stycket i lagen om bank- och finansieringsrörelse har sin bakgrund i artikel 12.3 i kreditinstitutsdirektivet, där det bl.a. föreskrivs att om det finns nära förbindelser mellan kreditinstitut och andra fysiska eller juridiska personer ska de behöriga myndigheterna bevilja

auktorisation för verksamhet i kreditinstitut endast om dessa förbindelser inte hindrar myndigheterna från att utöva en effektiv tillsyn. Bestämmelsen är alltså direkt tillämplig endast vid prövningen av en ansökan om auktorisation och har också genomförts på det sättet i 3 kap. 2 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse. I direktivet föreskrivs dock vidare att de behöriga myndigheterna ska kräva att kreditinstituten förser dem med erforderliga uppgifter för att de fortlöpande ska kunna övervaka att bestämmelserna i detta avseende efterlevs. Dessutom anges i skäl 11 i kreditinstitutsdirektivet att redan auktoriserade kreditinstitut bör uppfylla de behöriga myndigheternas krav i det aktuella avseendet. Detta sammantaget gör att direktivet måste förstås så att det inte bara är vid prövning av ansökan om tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse som det måste göras en bedömning av om nära förbindelser hindrar en effektiv tillsyn, utan att denna prövning måste göras fortlöpande då skäl därtill uppkommer.

En fråga som då aktualiseras är om det är möjligt att behålla den nuvarande utformningen av bestämmelsen, dvs. att det förhållandet att förbindelserna hindrar en effektiv tillsyn av institutet ska utesluta att tillstånd till förvärv ges, i stället för att det ska tas in i en helhetsbedömning på det sätt som föreslås i fråga om övriga kriterier.

För det senare alternativet talar naturligtvis att det skulle innebära en enhetlig reglering av vilken typ av bedömning som Finansinspektionen ska göra. Det skulle också vara den lösning som är mest förenlig med nya artikel 19a i kreditinstitutsdirektivet.

Å andra sidan finns det skäl som talar för att behålla den nuvarande ordningen. För det första innebär artikel 12.3 i kreditinstitutsdirektivet att nära förbindelser som hindrar en effektiv tillsyn utesluter att auktorisation beviljas (jfr 3 kap. 2 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse). Det är att föredra att en omständighet som utesluter att tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse beviljas också utesluter ett senare förvärv eller ökning av ett kvalificerat

innehav. Vidare framgår av artikel 12.3 tredje stycket och skäl 11 i kreditinstitutsdirektivet att bedömningen inte endast ska göras vid prövningen av auktorisation utan ska göras fortlöpande. Sammantaget görs bedömningen att kreditinstitutsdirektivet ger stöd för att behålla den nuvarande utformningen av bestämmelsen.

Samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism

Enligt förvärvsdirektivet ska det vid ägarprövningen slutligen beaktas om det finns rimlig anledning att misstänka att det tilltänkta förvärvet har koppling till pågående eller genomförd penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller försök till sådana förfaranden, samt om det tilltänkta förvärvet kan öka riskerna för sådan verksamhet. Detta kriterium saknar direkt motsvarighet i dagens regler. Med penningtvätt och finansiering av terrorism åsyftas i förvärvsdirektivet det som anges i artikel 1 i tredje penningtvättsdirektivet. Tredje penningtvättsdirektivet är emellertid ännu inte genomfört i svensk rätt.

I 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/97/EG av den 4 december 2001 om ändring av rådets direktiv 91/308/EEG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar¹⁰ (i det följande benämnt andra penningtvättsdirektivet) finns, såvitt avser den lagen, en definition av penningtvätt. Denna definition avviker inte till sitt innehåll från vad som anges i tredje penningtvättsdirektivet.

Någon definition av finansiering av terrorism som motsvarar den i tredje penningtvättsdirektivet finns emellertid inte i svensk rätt.

Utredningen om åtgärder mot penningtvätt och terrorismfinansiering har dock lämnat förslag till genomförande

¹⁰ EGT L 344, 28.12.2001, s. 76 (Celex 32001L0097).

av direktivet och har därvid föreslagit att även en definition av "finansiering av terrorism" införs i lagen om åtgärder mot penningtvätt (SOU 2007:23). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Den definition som föreslås i betänkandet skiljer sig emellertid från definitionen i tredje penningtvätsdirektivet på följande sätt.

Definitionen av finansiering av terrorism i tredje penningtvätsdirektivet omfattar finansiering av sådana brott som anges i rådets rambeslut om bekämpande av terrorism av den 13 juni 2002 (2002/475/RIF)¹¹. Rambeslutet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Vad som avses med terroristbrott framgår av 2 § den lagen.

Den definition av finansiering av terrorism som föreslås i betänkandet omfattar insamling, tillhandahållande eller mottagande av pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa ska användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå sådan särskilt allvarlig brottslighet som avses i 2 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. I den angivna paragrafen anges ett antal brott som tillsammans benämns "särskilt allvarlig brottslighet". Ett av de brott som anges är terroristbrott enligt 2 § lagen om straff för terroristbrott. Betänkandets definition är således vidare än den som finns i tredje penningtvätsdirektivet, genom att fler brott än terroristbrott omfattas. I syfte att den svenska lagstiftningen ska motsvara förvärvsdirektivets lydelse bör bestämmelserna om ägarprövning i stället anknyta endast till finansiering av terroristbrott enligt 2 § lagen om straff för terroristbrott.

I enlighet med förvärvsdirektivets bestämmelse bör ett kriterium om samband med penningtvätt eller finansiering av terroristbrott införas i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

¹¹ EGT L 164, 22.6.2002, s. 3 (Celex 32002F0475).

Närmare om bedömningen

Som nämnts ovan ska Finansinspektionen enligt gällande regler i vissa fall göra en sannolikhetsbedömning av hur den tilltänkta förvärvaren kan tänkas agera i framtiden, dvs. om denna kommer att motverka att rörelsen drivs enligt relevant lagstiftning och hur denna kommer att använda sitt inflytande i det tillståndspliktiga företaget. I vissa specificerade fall ska dock en förvärvare per definition anses vara olämplig att inneha ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut. Så är fallet t.ex. om förvärvaren har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet eller om dess ledning i vissa angivna fall inte uppfyller kraven i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Att en person som gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet eller på annat sätt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet inte får inneha ett kvalificerat innehav har motiverats av att tilltron till kreditinstitutet kan rubbas om större innehav av aktier eller andelar tillhör personer som i sin tidigare verksamhet har försummat grundläggande skyldigheter eller begått andra överträdelser av väsentliga bestämmelser (prop. 1995/96:173 s. 69 f.). Detta har ansetts gälla även om det inte skulle finnas tillräckliga skäl att anta att en sådan person i framtiden kommer att motverka att rörelsen drivs på ett korrekt sätt. Vidare har den nuvarande utformningen ansetts underlätta tillämpningen av ägarprövningsreglerna. Den andra situationen som uttryckligen anger att tillstånd inte ska ges infördes i samband med genomförandet av konglomeratdirektivet. Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen redan vid ägarprövningen kommer att pröva om kompetensen hos ledningen av det finansiella holdingföretaget är tillräcklig.

En sådan uppdelning som finns i dagens regler förutses inte i förvärvsdirektivet. I direktivet anges i stället att tillsynsmyndigheten ska göra en bedömning av om förvärvaren är lämplig och förvärvet ekonomiskt sunt på grundval av samtliga de kriterier som räknas upp i nya artikel 19a.1 i kreditinstitutsdirektivet.

Vidare anges att myndigheten endast får vägra tillstånd om det finns rimlig anledning att göra det mot bakgrund av kriterierna. Direktivet kan därför inte anses ge stöd för att behålla den uppdelning som finns i dagens regler för ägarprövning vid förvärv. Att behålla uppdelningen skulle inte heller vara i linje med den generella utgångspunkten att den svenska regleringen bör ligga nära förvärvsdirektivet. Lagtexten bör i stället utformas så att det anges vilka kriterier som Finansinspektionen ska beakta i sin prövning, och att inspektionen därefter får väga dem emot varandra och komma fram till en samlad bedömning. Inspektionen ges således en större frihet att i det enskilda fallet göra en bedömning av om tillstånd bör ges. Detta till trots torde det vara så att vissa faktorer i praktiken kommer att vara diskvalificerande i sig. Om det t.ex. finns anledning att misstänka att förvärvet är ett led i penningtvätt kan detta inte uppvägas av att förvärvaren i andra avseenden är lämplig.

För alla kriterier gäller att tillsynsmyndigheten vid prövningen ska väga in den sannolika påverkan som förvärvaren kommer att ha på det tillståndspliktiga företaget. Härvid kan således hänsyn tas till hur stort innehav som förvärvaren kommer att inneha och det inflytande denna därmed kommer att ha.

I enlighet med vad som är fallet i dag ska prövningen när det gäller juridiska personer avse ställföreträdare för den juridiska personen. För aktiebolag bör prövningen omfatta dem som ingår i styrelsen samt verkställande direktören. I fråga om andra juridiska personer bör personer i motsvarande ställning omfattas av prövningen (jfr prop. 1995/96:173 s. 72).

Förvärvsdirektivet föreskriver att den behöriga myndigheten ska kunna avslå en förvärvsansökan, om de uppgifter som lämnats av förvärvaren är ofullständiga. Svensk förvaltningsrätt ger redan i dag en sådan möjlighet. Ett sådant beslut föregås i normalfallet av ett föreläggande till sökanden om att inkomma med kompletterande uppgifter vid äventyr att ärendet inte tas upp till prövning, alternativt avvisas eller prövas i befintligt

skick. Någon lagstiftningsåtgärd krävs således inte för att genomföra direktivbestämmelsen.

Inom de europeiska tillsynskommittéerna för bank-, värdepappers- och försäkringsområdena (europeiska banktillsynskommittén [CEBS], europeiska värdepapperstillsynskommittén [CESR] respektive europeiska tillsynskommittén för försäkringar och tjänstepensioner [CEIOPS]) pågår ett arbete med ta fram gemensamma riktlinjer för tillsynsmyndigheternas bedömning enligt ovannämnda kriterier. Arbetet väntas vara slutfört under 2008.¹²

4.1.6 Samråd och samarbete mellan behöriga myndigheter

Promemorians förslag: Skyldigheten för Finansinspektionen att samråda med andra behöriga myndigheter utvidgas till att avse samtliga fall när tillstånd till ett förvärv måste inhämtas, förutsatt att den tilltänkta förvärvaren tillhör vissa uppräknade kategorier. En utvidgning sker även avseende vilka kategorier av tilltänkta förvärvare som utlöser skyldigheten att samråda.

Promemorians bedömning: Förvärvsdirektivets krav på att information ska utbytas mellan olika behöriga myndigheter föranleder ingen lagstiftningsåtgärd.

Direktivets innehåll: Artikel 5.3 i förvärvsdirektivet inför en ny artikel, artikel 19b, i kreditinstitutsdirektivet. Enligt denna artikel ska berörda behöriga myndigheter arbeta i fullständigt samråd med varandra vid bedömningen av om tillstånd ska ges, om den tilltänkta förvärvaren är

– ett kreditinstitut, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, värdepappersföretag eller förvaltningsbolag auktoriserat i en

¹² Ett utkast till riktlinjer remitterades den 11 juli 2008, se Guidelines for the prudential assessment of acquisitions and increase of holdings in the financial sector required by Directive 2007/44/EC (CEBS/2008/40, CEIOPS-3L3-10-08, CESR-08/543).

annan medlemsstat eller inom en annan sektor än den som förvärvet gäller,

- ett moderföretag till ett kreditinstitut, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, värdepappersföretag eller förvaltningsbolag auktoriserat i en annan medlemsstat eller en annan sektor än den som förvärvet gäller, eller

- en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett kreditinstitut, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, värdepappersföretag eller förvaltningsbolag auktoriserat i en annan medlemsstat eller inom en annan sektor än den som förvärvet gäller.

Av artikeln framgår vidare att de behöriga myndigheterna utan dröjsmål ska förse varandra med alla väsentliga uppgifter eller andra uppgifter som är relevanta för bedömningen. Härvid ska myndigheterna på begäran lämna över alla relevanta uppgifter och på eget initiativ överlämna alla väsentliga uppgifter.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Samrådsskyldighet

Redan i dag finns ett krav på att samråd ska ske innan tillstånd lämnas till förvärv som innebär att ett kreditinstitut blir dotterföretag eller kommer under kontroll av t.ex. ett kreditinstitut som är auktoriserat i ett annat land inom EES (14 kap. 2 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Detta krav infördes i samband med genomförandet av konglomeratdirektivet, se prop. 2005/06:45 s. 180 ff. Samrådsskyldigheten enligt förvärvsdirektivet går dock något längre genom att samråd ska ske i samtliga de fall då tillstånd krävs för ett förvärv, om förvärvaren faller inom någon av de kategorier som anges i nya artikel 19 b.1 i kreditinstitutsdirektivet. Denna uppräkningslista är något mer omfattande än vad som tidigare har varit fallet, genom att samråd även ska äga rum när förvärvaren är ett återförsäkringsföretag eller ett förvaltningsbolag för

fondföretag som är auktoriserat i en annan medlemsstat. Bestämmelserna om samrådsskyldighet i lagen om bank- och finansieringsrörelse måste således ändras för att direktivets krav ska uppfyllas.

Enligt direktivet ska samråd ske inte bara då förvärvaren är ett utländskt institut utan även om förvärvaren är auktoriserad i en annan sektor än den som det företag som förvärvet gäller tillhör. Regleringen tar sikte på situationen när det inom ett och samma land finns olika tillsynsmyndigheter för olika sektorer, t.ex. för kreditinstitut respektive försäkringsbolag. Med denna utgångspunkt saknar hänvisningen till sektorer relevans för svenska förhållanden.

Utbyte av information

Av 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse framgår att Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet ska samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Denna formulering täcker även de krav som genom förvärvsdirektivet kommer att finnas i kreditinstitutsdirektivet. Någon ytterligare lagstiftningsåtgärd är därför inte nödvändig (se däremot förslaget i avsnitt 4.2 i fråga om försäkringsbolag).

4.1.7 Ändrade regler för den initiala ägarprövningen

Promemorians förslag: Även när det gäller den ägarprövning som sker vid prövningen av en ansökan om tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse anpassas de materiella bestämmelserna till förvärvsdirektivet. Detsamma gäller ägarprövning vid bildande av ett bankaktiebolag eller en medlemsbank.

Skälen för promemorians förslag: Enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse ska ett svenskt företag ges tillstånd att bedriva bankrörelse eller finansieringsrörelse om det bl.a. finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget

- inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

- även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut.

Tillstånd får enligt andra stycket samma paragraf inte ges, om

- någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget, eller

- ledningen i ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Tredje stycket i samma paragraf föreskriver att om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Finansinspektionen ska alltså göra en ägarprövning i samband med prövningen av frågan om tillstånd. Regleringen genomför artikel 12 i kreditinstitutsdirektivet.

Förvärvsdirektivet ändrar, när det gäller kriterierna och förfarandereglerna, enbart i de bestämmelser som rör den ägarprövning som ska ske vid vissa förvärv av aktier och andelar i redan auktoriserade företag. Direktivet ändrar däremot inte i de bestämmelser som anger att myndigheterna vid den initiala tillståndsprövningen ska pröva om kvalificerade ägare är lämpliga (den nya definitionen av kvalificerat innehav ska dock tillämpas

vid prövningen). Enligt gällande svenska regler ställs samma krav vid den initiala ägarprövningen som vid senare förvärv. Även fortsättningsvis är det önskvärt att dessa båda situationer behandlas lika. Varken förvärvsdirektivet eller kreditinstitutsdirektivet uppställer några hinder mot detta. Det föreslås därför att de bestämmelser som innehåller lämplighetskriterier för den initiala ägarprövningen ändras så att de motsvarar de föreslagna bestämmelserna om bedömningskriterier vid förvärv av ett kvalificerat innehav.

I fråga om bildande av bankaktiebolag finns en särskild bestämmelse i 10 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, som innebär att om teckning av aktier medför att någon som inte har prövats enligt bestämmelserna om ägarprövning i samband med en ansökan om att driva bankrörelse kommer att ha ett kvalificerat innehav i bankaktiebolaget, får bolaget inte bildas utan att prövning görs. Kopplingen mellan å ena sidan den ägarprövning som görs vid prövning av en ansökan att driva bankrörelse och å andra sidan prövning vid bildande av ett bankaktiebolag bör behållas. Samma bedömning görs i fråga om motsvarande bestämmelse om teckning av insatser i en medlemsbank (2 kap. 5 § fjärde stycket lagen om medlemsbanker).

Några ändringar av förfarandereglerna föreslås inte såvitt avser den initiala tillståndsgivningen. Ägarprövningen utgör endast en mindre del av ett sådant tillståndsärende, och de nya förfaranderegler som föreslås i fråga om situationen då någon förvärvar ett kvalificerat innehav är inte ändamålsenliga för det fallet.

4.1.8 Ingripanden mot olämpliga ägare till kvalificerade innehav

Promemorians förslag: De materiella bestämmelserna om ingripanden mot olämpliga ägare till kvalificerade innehav

ändras så att de även fortsättningsvis anknyter till ägarprövningsreglerna vid tillståndsgivning och förvärv.

Skälen för promemorians förslag: Lagen om bank- och finansieringsrörelse innehåller bestämmelser som ger Finansinspektionen en generell möjlighet att, utan att frågan aktualiserats av en ansökan i samband med tillståndsgivning eller förvärv, ingripa mot en olämplig ägare till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut (se närmare 14 kap. 6–9 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). Reglerna tar sikte på situationer där innehavaren

- motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med lag eller annan författning som reglerar institutets verksamhet,

- i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet, eller

- är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Nuvarande reglering i 14 kap. 6–9 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse genomför bestämmelsen i artikel 21.2 i kreditinstitutsdirektivet, som föreskriver att medlemsstaterna, i fall då innehavare av kvalificerade innehav utövar sitt inflytande på ett sätt som är ägnat att vara till förfång för en sund och ansvarsfull ledning av institutet, ska föreskriva skyldighet för behöriga myndigheter att vidta lämpliga åtgärder för att förhållandet ska upphöra. Förvärvsdirektivet i sig medför inga krav på förändring av ovannämnda möjligheter att ingripa mot olämpliga ägare. Samtidigt talar behovet av en enhetlig reglering för att kriterierna för olämplighet anpassas i ljuset av de nya lämplighetskriterier som ska ligga till grund för ägarprövningen vid såväl initial tillståndsgivning som förvärv. Det är dock

nödvändigt att behålla vissa särdrag för den generella prövningen. I angivna fall av misskötsamhet bör t.ex. inspektionen kunna ingripa utan att behöva ta ställning till om andra bedömningskriterier är uppfyllda, och därför föreslås att direkt diskvalificerande kriterier ska användas också i fortsättningen. Dessutom är det nödvändigt att själva förfarandet behåller en avvikande utformning, eftersom det inte är fråga om ansökningsärenden.

En utgångspunkt för regelanpassningen bör vara att sådana kriterier som inte ingår i lämplighetsbedömningen vid en ägarprövning i anledning av en ansökan om tillstånd att bedriva bank- eller finansieringsrörelse eller att förvärva eller öka ett kvalificerat innehav, inte heller bör tillmätas betydelse vid en senare bedömning avseende eventuell olämplighet. Vidare bör möjligheten till ingripanden även fortsättningsvis begränsas till ett antal klara situationer av misskötsamhet. Det saknas skäl att införa lättnader i regleringen i förhållande till vad som gäller i dag. Kriterierna bör därför utformas så att de inbegriper de situationer som enligt nuvarande reglering kan föranleda ingripande från Finansinspektionen. I linje med ovanstående är det bl.a. önskvärt att regleringen också i fortsättningen gör det möjligt för Finansinspektionen att ingripa mot en ägare som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Som framgår av diskussionen i avsnitt 4.1.4 innebär sådana förhållanden inte med automatik att det finns skäl att anta att innehavaren kommer att motverka att verksamheten bedrivs i enlighet med tillämplig reglering. Om det saknas möjligheter att ingripa i sådana situationer finns dock risk för att tilltron för kreditinstituten kan komma att rubbas. Vid bedömningen av olämplighet bör hänsyn därför även tas till anseende och kapitalstyrka.

Däremot är inte avsikten att ingripanden av aktuellt slag ska utgöra ett led i en fortlöpande och evig lämplighetsprövning avseende ägare till kvalificerade innehav i kreditinstitut. Det är med andra ord inte rimligt att varje omständighet med bäring på

ägarens anseende eller kapitalstyrka tillmäts betydelse för bedömningen. Ett väsentlighetsrekvisit bör därför införas.

Förslaget innebär att Finansinspektionen ska ha möjlighet att ingripa

- om det framkommer omständighet som ger skäl att i väsentligt avseende ifrågasätta innehavarens anseende eller kapitalstyrka,

- om innehavaren motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

- om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

- om det finns skäl att anta att innehavet har samband med penningtvätt eller finansiering av terroristbrott, eller försök till detta, eller att innehavet kan medföra att riskerna för penningtvätt eller finansiering av terroristbrott ökar.

Kriteriet om ägarens anseende och kapitalstyrka bör tolkas restriktivt, men måste bl.a. anses innefatta sådana situationer som i dag avses i 14 kap. 6 § första stycket 2 lagen om bank- och finansieringsrörelse, dvs. då ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Exempel på detta kan vara att ägaren dömts för ekonomiska brott, eller varit föremål för konkursförfarande. Hänsyn ska endast tas till omständigheter som är relevanta för bedömningen av personens lämplighet som ägare i det aktuella fallet.

Endast nyligen framkomna uppgifter bör tillmätas betydelse, dvs. att omständigheter som var kända för Finansinspektionen vid tidpunkten för en tidigare ägarprövning i samband med

initial tillståndsgivning eller förvärv bör inte självständigt läggas till grund för ett senare ingripande.

Det föreslås inte några nya förfaranderegler i samband med ingripanden mot olämpliga ägare enligt ovan. Dessa situationer föregås ju inte av någon ansökan från innehavaren eller institutet, och regler kring skriftlig bekräftelse och bedömningsperiod etc. är inte tillämpliga.

Ovanstående förslag ligger väl i linje med både kreditinstitutsdirektivet och förvärvsdirektivet.

4.2 Ägarprövning i försäkringsbolag m.m.

Promemorians förslag: Motsvarande ägarprövningsregler som för kreditinstitut (enligt avsnitt 4.1) införs för försäkringsbolag. Därutöver tydliggörs att Finansinspektionens samrådsskyldighet med utländska myndigheter innefattar informationsutbyte.

Bestämmelserna om att aktier som innehas av försäkringsaktiebolaget självt eller dess dotterföretag inte ska räknas med vid tillämpningen av vissa bestämmelser i lag inskränks till att endast avse tillämpningen av bestämmelser i försäkringsrörelselagen.

Skälen för promemorians förslag: Försäkringsbolagens verksamhet regleras främst i försäkringsrörelselagen. Denna lag innehåller bl.a. bestämmelser som genomför EG-rättslig reglering.

De EG-direktiv på försäkringsområdet som nu ändras genom förvärvsdirektivet är rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring)¹³, Europaparlamentets

¹³ EGT L 228, 11.8.1992, s. 1, (Celex 31992L0049).

och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring¹⁴ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG¹⁵.

Reglerna om ägarprövning i försäkringsrörelselagen är i huvudsak likalydande med dem som finns i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Vidare motsvarar de ändringar som genom förvärvsdirektivet görs i de ovan uppräknade EG-direktiven dem som görs i kreditinstitutsdirektivet. Mot den bakgrunden bör i huvudsak motsvarande ändringar som i lagen om bank- och finansieringsrörelse göras i försäkringsrörelselagen. De överväganden som gjorts i avsnitt 4.1 är därmed giltiga även i detta avseende.

Som framgår av avsnitt 4.1.3 ska, såvitt avser en underrättelse om ett tillståndspliktigt förvärv, begreppet ”skriftlig” innefatta även elektronisk kommunikation (t.ex. e-post).

Vad gäller utbyte av information med utländska myndigheter avviker försäkringsrörelselagen från t.ex. regleringen i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden. I 19 kap. 1 § andra stycket försäkringsrörelselagen anges endast att Finansinspektionen ska samarbeta med andra myndigheter. Det saknas en uttrycklig föreskrift om att myndigheten inom ramen för detta samarbete ska utbyta information. Av förarbetena (prop. 1994/95:184 s. 230) framgår emellertid att även informationsutbyte avses, varför nuvarande lydelsen måste anses täcka in även kraven enligt förvärvsdirektivet. Trots detta bedöms det vara lämpligt att förtydliga bestämmelsen så att den i huvudsak motsvarar lydelsen i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden.

Enligt 1 kap. 9 d § försäkringsrörelselagen ska en aktie som innehas av försäkringsaktiebolaget självt (egen aktie) eller av

¹⁴ EGT L 345, 19.12.2002, s. 1, (Celex 32002L0083).

¹⁵ EUT L 323, 9.12.2005, s.1, (Celex 32005L0068).

dess dotterföretag inte räknas med vid tillämpningen av bestämmelser i lag eller bolagsordningen som förutsätter att någon eller några innehar en viss andel av aktierna eller rösterna i bolaget. En motsvarande bestämmelse fanns i den tidigare aktiebolagslagen, 1 kap. 7 § aktiebolagslagen (1975:1385). I den nya aktiebolagslagen har denna bestämmelse emellertid ändrats på så sätt att en egen aktie inte ska räknas med vid tillämpningen av bestämmelser i *den lagen* eller i bolagsordningen som förutsätter att någon eller några innehar en viss andel av aktierna eller rösterna i bolaget, 4 kap. 45 § aktiebolagslagen (2005:551). Syftet bakom ändringen var framför allt att göra bestämmelsens effekter mer överskådliga och att undvika vissa tillämpningsproblem (se prop. 2004/05:85 s. 570).

Enligt artikel 9.1 i öppenhetsdirektivet ska gränsvärdena för skyldighet att anmäla förändringar i större aktieinnehav (s.k. flaggning) beräknas på grundval av alla aktier som medför rösträtt, även om utövandet av denna rättighet tillfälligt har upphört. Egna aktier är ett exempel på sådana aktier som inte kan företrädas vid en bolagsstämma och för vilken möjligheten att utöva rösträtten alltså tillfälligt har upphört (se 9 kap. 1 § fjärde stycket försäkringsrörelselagen).

Artikel 9.1 i öppenhetsdirektivet har genomförts i svensk rätt genom 4 kap. 5 § andra stycket lagen om handel med finansiella instrument. Av den bestämmelsen framgår uttryckligen att även sådana aktier som inte får företrädas på en bolagsstämma ska beaktas vid en beräkning av antalet aktier eller röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

I avsnitt 4.1.2 föreslås att bedömningen av om ett innehav är kvalificerat till stor del ska göras på samma grunder som en bedömning av om ett aktieinnehav är anmälningspliktigt enligt reglerna om flaggning, samt att det i den föreslagna definitionen av kvalificerat innehav görs en hänvisning till vissa bestämmelser om flaggning i 4 kap. lagen om handel med finansiella instrument. 4 kap. 5 § andra stycket lagen om handel med finansiella instrument är en av de bestämmelser som det föreslås att hänvisning ska göras till. Eftersom ordalydelserna i 1 kap.

9 d § försäkringsrörelselagen och 4 kap. 5 § andra stycket lagen om handel med finansiella instrument inte är förenliga med varandra, bör bestämmelsen i försäkringsrörelselagen ändras så att den överensstämmer med motsvarande bestämmelse i aktiebolagslagen, dvs. att egna aktier och aktier som innehas av dotterföretag inte ska räknas med vid tillämpningen av vissa bestämmelser i försäkringsrörelselagen eller bolagsordningen.

4.3 Ägarprövning i värdepappersbolag, börser, clearingorganisationer m.fl.

Promemorians förslag: Motsvarande ägarprövningsregler som för kreditinstitut (enligt avsnitt 4.1) införs för värdepappersbolag.

För börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare införs i huvudsak samma materiella regler som för kreditinstitut. Bestämmelsen om att ett förvärv ska anses godkänt om Finansinspektionen inte meddelar sitt beslut i tid samt inspektionens skyldighet att samråda med utländska myndigheter ska inte gälla för börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare.

Promemorians bedömning: Bestämmelserna om ägarprövning för fondbolag bör för närvarande inte ändras.

Skälen för promemorians förslag

Värdepappersbolag

Värdepappersbolags verksamhet regleras främst i lagen om värdepappersmarknaden. Regleringen grundas i huvudsak på bestämmelserna i MiFID.

Såväl reglerna om ägarprövning i MiFID som dem som finns i lagen om värdepappersmarknaden överensstämmer med dem

som finns i kreditinstitutsdirektivet respektive lagen om bank- och finansieringsrörelse. Vidare innebär förvärvsdirektivet att motsvarande ändringar som görs i kreditinstitutsdirektivet även görs i MiFID. De lagändringar som nu föreslås beträffande kreditinstitut bör således även göras för värdepappersbolag.

Börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare

Även verksamheten för börser och clearingorganisationer regleras i lagen om värdepappersmarknaden. Bestämmelser om ägarprövning vid ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet finns i 12 kap. 2 och 3 §§ lagen om värdepappersmarknaden såvitt avser börser och i 19 kap. 3 och 4 §§ samma lag såvitt avser clearingorganisationer. Bestämmelserna i 24 kap. lagen om värdepappersmarknaden om ägarprövning vid förvärv eller ökning av kvalificerade innehav och om ingripanden mot olämpliga ägare av sådana innehav är i huvudsak gemensamma för värdepappersbolag, börser och clearingorganisationer. För börsernas del grundas bestämmelserna i hög grad på regleringen i MiFID, medan regleringen av clearingorganisationerna i princip är helt nationell. De bestämmelser om ägarprövning som finns för börser i MiFID är mer begränsade än dem som gäller för värdepappersbolag, framförallt när det gäller hanteringen av ägarförändringar under pågående verksamhet. Det finns dock ett grundläggande krav på att den som har möjlighet att utöva ett betydande inflytande över en börs och dess reglerade marknader ska vara lämplig att göra detta (artikel 38.1). Vidare anges att den behöriga myndigheten ska vägra att tillstyrka föreslagna förändringar av de intressen som kontrollerar börsen och de reglerade marknaderna om myndigheten har objektiva och påvisbara skäl att anta att dessa skulle äventyra en sund och ansvarsfull förvaltning av den reglerade marknaden (artikel 38.3).

Förvärvsdirektivet innebär inga ändringar i MiFID:s regler om ägarprövning avseende börser och reglerade marknader. I motiveringen till direktivförslaget angav Europeiska

kommissionen att en av principerna i MiFID är att bestämmelserna om värdepappersföretag och reglerade marknader i möjligaste mån bör motsvara varandra. Mot denna bakgrund avsåg kommissionen att skyndsamt överväga om det var nödvändigt och möjligt att utvidga förfarandena och kriterierna i förvärvsdirektivet till att även omfatta reglerade marknader. Kommissionen har sedermera anfört att man i vart fall i nuläget inte kommer att gå vidare med några förslag i detta avseende.

Trots att regleringen i MiFID delvis skiljer sig åt när det gäller värdepappersbolag respektive börser har bedömningen från svensk sida varit att reglerna om ägarprövning bör vara i princip identiska. Det finns inte anledning att nu avvika från denna utgångspunkt. Reglerna i MiFID kan inte heller anses ställa hinder i vägen mot detta, eftersom det övergripande kravet på att en förvärvare ska vara lämplig inte frångås. Inte heller när det gäller clearingorganisationer finns anledning att göra en annan bedömning.

För centrala värdepappersförvarare finns bestämmelser om ägarprövning vid ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet i 2 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument. I fråga om ägarprövning vid förvärv eller ökning av kvalificerade innehav och om ingripande mot olämpliga ägare av sådana innehav gäller, enligt en hänvisning i 9 kap. 1 § lagen om kontoföring av finansiella instrument, vissa av bestämmelserna i 24 kap. lagen om värdepappersmarknaden på motsvarande sätt. De överväganden som ovan har gjorts i fråga om börser och clearingorganisationer gäller även för centrala värdepappersförvarare.

Sammantaget leder detta fram till att de ändringar som nu föreslås beträffande kreditinstitut i huvudsak bör göras även för börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare.

Ett viktigt undantag gäller dock den s.k. stupstocksregeln, som föreslås i avsnitt 4.1.4, och enligt vilken ett tillståndspliktigt förvärv ska anses godkänt om myndigheten inte skriftligen

motsätter sig förvärvet inom bedömningsperioden. Sådan reglering, som ju inte är i linje med svensk förvaltningsrätt i övrigt, föreslås införas endast där så krävs enligt gemenskapsrätten, dvs. inte såvitt avser börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare.

Vidare föreslås att samrådsskyldigheten i 24 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden inte heller i framtiden ska omfatta inspektionens ägarprövning vid förvärv i börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare. Dessa kategorier täcks inte av förvärvsdirektivet, och det saknas anledning att ändra regleringen i detta avseende.

Det kan även noteras att nuvarande bedömningskriterier för ägarprövning avseende börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare, i motsats till vad som gäller avseende värdepappersbolagen, inte hänvisar till uppfyllandet av styrelsekraven enligt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eftersom dessa bestämmelser inte är tillämpliga på dessa kategorier.

Slutligen bör uppmärksammas att varken nuvarande eller föreslagna ägarprövningsregler beträffande börser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare berör situationen då det föreligger nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Fondbolag

Bestämmelser om kvalificerade innehav och ägarprövning avseende fondbolag finns i lagen (2004:46) om investeringsfonder. I 1 kap. 1 § 17 den lagen definieras kvalificerat innehav. Bestämmelser om ägarprövning vid ansökan om tillstånd att driva fondverksamhet finns 2 kap. 1 § 3 och 2 § samma lag. Slutligen finns det i 10 kap. 4–12 §§ samma lag bestämmelser om ägarprövning vid förvärv eller ökning av kvalificerade innehav samt om möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot ägare

av kvalificerade innehav. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak motsvarande bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Bestämmelserna i lagen om investeringsfonder bygger på rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)¹⁶ (i det följande kallat UCITS-direktivet).

Förvärvsdirektivet ändrar inte direkt i UCITS-direktivet. Genom att UCITS-direktivet innehåller hänvisningar till andra direktiv, får förvärvsdirektivet emellertid en indirekt påverkan på bestämmelser i UCITS-direktivet.

Till att börja med innehåller artikel 1a.10 i UCITS-direktivet en definition av kvalificerat innehav. Det anges där att vid tillämpningen av definitionen ska sådana rösträtter som avses i artikel 7 i direktiv 88/627/EEG¹⁷ beaktas. Direktiv 88/627/EEG har upphävts och ersatts genom direktiv 2001/34/EG¹⁸. Den relevanta bestämmelsen i det senare direktivet har i sin tur upphävts genom öppenhetsdirektivet, och hänvisningen till artikel 7 i direktiv 88/627/EEG måste numera läsas som en hänvisning till artikel 10 i öppenhetsdirektivet.¹⁹

Vidare anges i artikel 5e i UCITS-direktivet att det för kvalificerade innehav ska gälla samma regler som enligt artikel 9 i det så kallade investeringstjänstedirektivet²⁰ (ISD). Även investeringstjänstedirektivet har upphävts och hänvisningen måste numera läsas som en hänvisning till artikel 10 i MiFID.²¹

¹⁶ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

¹⁷ Rådets direktiv 88/627/EEG av den 12 december 1988 om sådana uppgifter som skall offentliggöras vid förvärv eller avyttring av ett större innehav i ett börsnoterat bolag (EGT L 348, 17.12.1988, s. 62, Celex 31988L0627).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/34/EG av den 28 maj 2001 om upptagande av värdepapper till officiell notering och om uppgifter som skall offentliggöras beträffande sådana värdepapper (EUT L 184, 6.7.2001, s. 1, Celex 32001L0034).

¹⁹ Jfr artikel 111.2 i direktiv 2001/34/EG och bilaga III till det direktivet samt artikel 32 i öppenhetsdirektivet.

²⁰ Rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet (EGT L 141, 11.6.1993, s. 27, Celex 31993L0022).

²¹ Jfr artikel 69 i MiFID.

Sammanfattningsvis medför således förvärvsdirektivet att de ändringar som görs i artikel 10 i MiFID ska tillämpas även i fråga om fondbolag. Det kan dock inte utan vidare anses att hänvisningen i artikel 5e i UCITS-direktivet ska avse även de nya artiklarna 10a och 10b i MiFID. Slutligen har hänvisningen till artikel 10 i öppenhetsdirektivet inte fått genomslag i definitionen av kvalificerat innehav i 1 kap. 1 § 17 lagen om investeringsfonder.

Europeiska kommissionen föreslog den 16 juli 2008 en översyn av UCITS-direktivet.²² De oklarheter som anmärkts ovan kvarstår i kommissionens förslag. Det är för närvarande svårt att förutse vilka ändringar som kan bli aktuella. I detta läge uppkommer frågan om bestämmelserna om ägarprövning i lagen om investeringsfonder bör ändras redan nu eller först sedan utgången av den kommande översynen har klarnat. Tre huvudsakliga handlingsalternativ synes finnas.

Det första alternativet är att avstå från att göra några ändringar avseende fondbolag tills översynen av UCITS-direktivet är klar. För detta alternativ talar att inte nu införa nya regler som kan komma att behöva ändras så snart översynen av UCITS-direktivet är klar. En nackdel är dock naturligtvis att den svenska lagstiftningen inte uppfyller de krav som EG-rätten uppställer genom att de ändringar i MiFID som görs genom förvärvsdirektivet inte får genomslag för fondbolagen. Inte heller beaktas att bedömningen av om ett innehav är kvalificerat ska göras med tillämpning av artikel 10 i öppenhetsdirektivet.

Det andra alternativet är att i svensk lagstiftning göra de ändringar som krävs för att genomföra EG-rätten som den ser ut i nuläget. Detta skulle bl.a. innebära att bedömningen av om ett innehav är kvalificerat görs med tillämpning av artikel 10 i öppenhetsdirektivet, att det vid samma bedömning ska bortses från aktier eller andelar som ett värdepappersbolag eller ett kreditinstitut innehar till följd av viss garantiverksamhet samt att

²² Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), KOM(2008) 458 slutlig.

en av gränserna för när tillstånd krävs för att öka ett innehav ändras från 33 till 30 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier i bolaget. Däremot skulle inte hänvisningarna till artiklarna 9, 12.4 och 12.5 i öppenhetsdirektivet bli tillämpliga för fondbolag. Detta skulle bl.a. medföra att aktier som innehas av t.ex. en marknadsgarant eller en förvaltare ska räknas med vid bedömningen av om ett innehav är kvalificerat samt att ett moderbolag ska räkna in aktier som innehas av ett dotterbolag som är ett fondbolag eller ett värdepappersinstitut. Detta skulle innebära en skillnad jämfört med de regler som i övrigt föreslås i denna promemoria. Vidare skulle inte heller de nya artiklarna 10a och 10b i MiFID (dvs. bestämmelserna om bedömningsperiod, bedömningskriterier m.m.) genomföras beträffande fondbolag.

En fördel med detta andra alternativet är givetvis att EG-rätten genomförs i svensk rätt. En nackdel är dock att regelverket för ägarprövning avseende fondbolag ändras på ett sätt som inte överensstämmer med de regler som i övrigt föreslås för flera andra typer av finansiella institut i denna promemoria. En annan nackdel är att reglerna kan komma att behöva ändras igen när översynen av UCITS-direktivet är klar.

Det tredje och sista huvudalternativet skulle vara att fullt ut införa förvärvsdirektivets bestämmelser även för fondbolag. För detta alternativ talar att det i huvudsak skulle bli ett enhetligt regelsystem inom den finansiella sektorn. En nackdel är dock att detta inte skulle stå i överensstämmelse med den gällande EG-rätten och att reglerna kan komma att behöva ändras igen när översynen av UCITS-direktivet är klar.

Som framgår finns det för- och nackdelar med alla tre alternativ. Med hänsyn till att det i dagsläget är oklart vilka ändringar som kan komma att göras i UCITS-direktivet är det dock att föredra att i nuläget inte ändra reglerna för fondbolag överhuvudtaget. Det kan dock finnas anledning att ompröva denna bedömning senare under lagstiftningsprocessen, om det då har klarnat i fråga om vilka ändringar som kommer att göras i UCITS-direktivet.

4.4 Bestämmelser om ägarprövning och kvalificerade innehav i andra finansiella företag

Promemorians förslag: Bestämmelser om ägarprövning som motsvarar dem som föreslås kreditinstitut ska gälla för institut för elektroniska pengar.

Vid prövningen av en ansökan om koncession för en försäkringsgivare från tredjeland att bedriva försäkringsrörelse i Sverige ska motsvarande regler om ägarprövning gälla som vid koncessionsprövning enligt försäkringsrörelselagen.

Den föreslagna definitionen av kvalificerat innehav (avsnitt 4.1.4) införs även i annan lagstiftning på det finansiella området.

Skälen för promemorians förslag

Institut för elektroniska pengar

Enligt artikel 4.1 i kreditinstitutsdirektivet omfattas bl.a. institut för elektroniska pengar av direktivets definition av kreditinstitut. De ändringar som genom förvärvsdirektivet görs i kreditinstitutsdirektivet måste alltså genomföras även för institut för elektroniska pengar.

Institut för elektroniska pengar regleras i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar. I 1 kap. 2 § den lagen finns en definition av kvalificerat innehav som överensstämmer med den gällande definitionen i 1 kap. 5 § 14 lagen om bank- och finansieringsrörelse. Vidare finns det i 2 kap. 2 § första stycket 3 och andra stycket bestämmelser om ägarprövning vid ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar som i huvudsak motsvarar bestämmelserna i 3 kap. 2 § första stycket 3 och andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse. Slutligen finns det i 6 kap. 10 § lagen om utgivning av elektroniska pengar en

hänvisning till att vad som föreskrivs om kreditinstitut i 14 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas på institut för elektroniska pengar.

Som framgått gäller kreditinstitutsdirektivets bestämmelser om ägarprövning även för institut för elektroniska pengar. De överväganden som görs i avsnitt 4.1 om kreditinstitut är tillämpliga även beträffande institut för elektroniska pengar. Bestämmelserna om ägarprövning i lagen om utgivning av elektroniska pengar bör därför motsvara ägarprövningsreglerna i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Försäkringsgivare från tredje land

Enligt 4 kap. 1 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige får försäkringsgivare från tredje land efter koncession bedriva försäkringsrörelse i Sverige från en generalagentur eller en filial här i landet. I 5 § samma kapitel finns bestämmelser om ägarprövning vid prövning av en ansökan om koncession. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak dem om ägarprövning vid prövning av ansökan om koncession att driva försäkringsrörelse och stadfästelse av bolagsordning i 2 kap. 3 § femte stycket 2 och sjätte stycket försäkringsrörelselagen. En skillnad är dock att det i en utländsk försäkringsgivare inte är aktuellt att pröva ledningen i ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som har ett kvalificerat innehav.

Den likhet som i dag finns mellan bestämmelserna om ägarprövning vid prövning av ansökan om koncession beträffande å ena sidan utländska försäkringsgivare och å andra sidan försäkringsbolag bör behållas. Bestämmelserna i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige bör därför ändras på motsvarande sätt som föreslås beträffande försäkringsrörelselagens bestämmelser om ägarprövning vid prövning av ansökan om koncession och stadfästelse av bolagsordning.

Ägarprövning och kvalificerat innehav i annan lagstiftning

Begreppet kvalificerat innehav förekommer i flera lagar på finansmarknadsområdet utöver den lagstiftning som har behandlats tidigare. I några av dessa lagar, som hittills inte har behandlats, finns även bestämmelser om viss ägarprövning.

Vad först gäller bestämmelser om ägarprövning så föreskrivs i 3 § lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet att den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet inte får ägna sig åt verksamhet som är anmälningsspliktig enligt 2 § första stycket samma lag. För juridiska personer gäller kravet den som har ett kvalificerat innehav i institutet eller ingår i dess ledning. En liknande bestämmelse finns i 6 § första stycket lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.

De nämnda regleringarna är således mer begränsade än de bestämmelser om ägarprövning som har behandlats tidigare. Det finns inte skäl att nu införa ett regelverk som motsvarar det som föreslås för t.ex. kreditinstitut. Det är däremot lämpligt att i de båda lagarna använda samma definition av kvalificerat innehav som föreslås i avsnitt 4.1.2.

Vidare används begreppet kvalificerat innehav i ett par fall utan att det finns någon koppling till ägarprövning. I 26 c § lagen (1972:262) om understödsföreningar finns bestämmelser om att en understödsförening ska ha en god kontroll över affärshändelser och avtal mellan understödsföreningen och en fysisk person som har ett kvalificerat innehav i ett företag inom försäkringsgruppen. Vidare finns i 6 kap. 1 § första stycket 4 lagen (2005:405) om försäkringsförmedling en skyldighet för en försäkringsförmedlare att informera en kund om huruvida försäkringsförmedlaren har ett kvalificerat innehav i ett försäkringsföretag eller huruvida ett försäkringsföretag eller ett moderbolag till ett försäkringsföretag har ett kvalificerat innehav i försäkringsförmedlaren.

Definitionerna av kvalificerat innehav i de båda lagarna motsvarar i dag definitionen i 1 kap. 9 a § försäkringsrörelselagen och bör anpassas till den definition som föreslås i avsnitt 4.1.2.

5 Vissa frågor om fonder

5.1 Undantag vid s.k. flaggning

Promemorians förslag: Undantaget för moderföretag till fondbolag från kravet att lägga samman det egna innehavet med de innehav som förvaltas av dotterbolaget vid bedömningen av om ett förvärv eller en avyttring ska anmälas till Finansinspektionen utvidgas till att omfatta även aktier som ingår i specialfonder.

Bakgrund: I öppenhetsdirektivet²³ finns bestämmelser om skyldighet att anmäla ändringar i större aktieinnehav i noterade bolag, s.k. flaggning. Bestämmelserna innebär bl.a. att en anmälningsskyldighet uppkommer när ett innehav uppgår till eller överskrider vissa andelar av det totala antalet aktier eller röster i bolaget. Vid bedömningen av om ett sådant gränsvärde har uppnåtts, ska i vissa situationer aktier som innehas av någon annan än den potentiellt anmälningsskyldiga tas med i beräkningen. Ett sådant fall är när aktier innehas av ett företag som kontrolleras av den anmälningsskyldiga (se artikel 10 e i öppenhetsdirektivet). Från denna huvudregel görs undantag i bl.a. artikel 12.4 i direktivet. Enligt undantaget behöver ett moderföretag till ett förvaltningsbolag under vissa förutsättningar inte lägga samman de innehav som förvaltas av

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38, Celex 32004L0109).

dotterbolaget med sitt eget vid bedömningen av om ett gränsvärde har uppnåtts.

Undantaget gäller för innehav som förvaltas av ett förvaltningsbolag ”enligt förutsättningarna i direktiv 85/611/EEG”, förutsatt att förvaltningsbolaget utnyttjar röst-rätterna oberoende av moderföretaget. I artikel 2.1 m i öppenhetsdirektivet definieras *förvaltningsbolag* genom en hänvisning till definitionen i artikel 1a.2 i det s.k. UCITS-direktivet²⁴. Av den definitionen framgår att ett förvaltningsbolag är ett bolag vars regelmässiga verksamhet består i att förvalta fondföretag i form av värdepappersfonder och/eller investeringsbolag (fondföretags kollektiva portföljförvaltning).

Öppenhetsdirektivets bestämmelser om flaggning har genomförts i svensk rätt genom 4 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Undantaget för moderföretag till fondbolag motsvaras därvid av 16 § samma kapitel.

Skälen för promemorians förslag: I 4 kap. 16 § lagen om handel med finansiella instrument anges att moderföretag till fondbolag inte behöver lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en *värdepappersfond* som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, om bolaget utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget. I 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder definieras två typer av fonder, nämligen *värdepappersfonder* och *specialfonder*. Dessa båda fondtyper omfattas av begreppet *investeringsfonder*. Det aktuella undantaget från kravet på sammanläggning inom en koncern omfattar således endast aktier som ingår i en värdepappersfond, och inte aktier som ingår i en specialfond.

Enligt öppenhetsdirektivet krävs att aktierna ”förvaltas enligt förutsättningarna i UCITS-direktivet” för att undantaget ska vara tillämpligt. Frågan är då om detta innebär att fonden måste vara sådan att den omfattas av UCITS-direktivet (vilket för svensk del skulle innebära att endast värdepappersfonder är

²⁴ Rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EGT L 375, 31.12.1985, s. 3, Celex 31985L0611).

aktuella) eller om undantaget även kan omfatta andra fonder (som de svenska specialfonderna) som i och för sig inte omfattas av UCITS-direktivet men som förvaltas på ett liknande sätt. Direktivets ordalydelse – dvs. att innehavet ska förvaltas ”enligt förutsättningarna i UCITS-direktivet” – talar närmast för den senare tolkningen.

Frågan om vilka typer av fonder som ska omfattas av undantaget diskuterades i samband med att öppenhetsdirektivet genomfördes i svensk rätt.²⁵ I sammanhanget hänvisades till skäl 12 i det s.k. genomförandedirektivet²⁶, av vilket det framgår att avsikten inte är att endast moderbolag till sådana förvaltningsbolag som är auktoriserade enligt UCITS-direktivet ska kunna utnyttja undantaget, utan att det ska gälla även för moderföretag till andra förvaltningsbolag som inte har sådan auktorisation förutsatt att förvaltningsbolaget står under tillsyn enligt nationell lagstiftning.

En komplikation med detta är att ”förvaltningsbolag” i öppenhetsdirektivet, som nämnts tidigare, definieras genom en hänvisning till UCITS-direktivet. Det skulle därför kunna sägas att undantaget är tillämpligt endast i fråga om fondbolag som omfattas av UCITS-direktivet. I svensk rätt har den bedömningen gjorts, att ett fondbolag måste förvalta minst en UCITS-fond (dvs. för svenskt vidkommande minst en värdepappersfond) för att omfattas av UCITS-direktivets regler, vilket innebär att ett fondbolag som bara förvaltar specialfonder inte omfattas av dessa regler.²⁷ Därmed skulle inte heller öppenhetsdirektivets undantag från sammanläggning inom en koncern vara tillämpligt för sådana fondbolag.

Mot att detta skulle vara avsikten talar emellertid det ovan nämnda skäl 12 i genomförandedirektivet. Mot den bakgrunden bör undantagsbestämmelsen tolkas som att det inte krävs att

²⁵ Prop. 2006/07:65 s. 175 f.

²⁶ Kommissionens direktiv 2007/14/EG av den 8 mars 2007 om tillämpningsföreskrifter för vissa bestämmelser i direktiv 2004/109/EG om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad (EUT L 69, 9.3.2007, s. 27, Celex 32007L0014).

²⁷ Prop. 2002/03:150 s. 142 och 182.

fondbolaget omfattas av UCITS-direktivets regler, utan endast att fonden förvaltas på ett sätt som motsvarar direktivets bestämmelser.

I den ovan nämnda propositionen uttalades att detta för svenskt vidkommande innebär att moderbolag till fondbolag som förvaltar värdepappersfonder i enlighet med definitionen i 1 kap. 1 § 21 lagen om investeringsfonder (dvs. definitionen av värdepappersfond) omfattades av undantaget och att det i sammanhanget inte hade någon betydelse om fondbolaget endast förvaltade specialfonder eller inte, eftersom samtliga svenska fondbolag enligt lagen om investeringsfonder omfattades av regler motsvarande dem i UCITS-direktivet. Undantaget i 4 kap. 16 § lagen om handel med finansiella instrument kom också att formuleras så, att det endast omfattar aktier som ingår i en värdepappersfond.

Innebörden av propositionsuttalandet är oklar, eftersom det inte stämmer överens med den terminologi som används i lagen om investeringsfonder, där alltså värdepappersfonder och specialfonder är två olika typer av fonder, som båda omfattas av begreppet investeringsfonder. Inte heller stämmer lagtextens ordalydelse överens med den tolkning som gjordes i propositionen. För att lagtexten bättre ska överensstämma med den nu gjorda tolkningen och den i propositionen uttalade avsikten bör det i lagen anges att undantaget omfattar aktier som ingår i investeringsfonder. Därigenom kommer även aktier som ingår i specialfonder att omfattas, och detta även om fondbolaget endast förvaltar specialfonder.

5.2 Ombildning av en specialfond till en värdepappersfond

5.2.1 Bakgrund

Inledning

I lagen om investeringsfonder finns ett förbud mot att ombilda en investeringsfond till någon annan typ av fond eller företag för kollektiva investeringar (8 kap. 2 §). Bestämmelsen har sin grund i UCITS-direktivet som innehåller ett förbud mot att ombilda ett fondföretag som omfattas direktivet, dvs. för svensk del en värdepappersfond, till någon annan typ av fond. Förbudet mot ombildning i lagen om investeringsfonder omfattar dock såväl värdepappersfonder som specialfonder. Fondbolagens Förening har begärt att bestämmelsen ändras så att förbudet endast kommer att omfatta värdepappersfonderna (dnr Fi2005/1992).

Värdepappersfonder och specialfonder

I lagen om investeringsfonder används begreppet investeringsfonder som samlingsnamn för värdepappersfonder och specialfonder. Värdepappersfonder är sådana fonder som uppfyller UCITS-direktivets krav och de får därmed marknadsföras och säljas fritt inom EU och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Specialfonder är fonder som på något sätt avviker från reglerna i direktivet. I många avseenden är regleringen dock densamma för värdepappersfonder och specialfonder. De sätt på vilka specialfonderna kan avvika från bestämmelserna för värdepappersfonder omfattar möjlighet att begränsa kretsen av investerare, att inte omedelbart behöva lösa in fondandelar och att ha andra placeringsbestämmelser än dem som gäller för värdepappersfonderna (6 kap. 1 och 2 §§ lagen om investeringsfonder). Om en specialfond begränsar kretsen av investerare, dvs. inte vänder sig till allmänheten, eller avviker från

placeringsbestämmelserna för värdepappersfonder krävs ett särskilt godkännande från Finansinspektionen.²⁸

Förbudet mot ombildning i UCITS-direktivet och svensk rätt

UCITS-direktivet innehåller en regel om förbud mot att ombilda ett fondföretag som omfattas av direktivet till ett företag för kollektiva investeringar som ligger utanför direktivets tillämpningsområde (artikel 1.5). Regeln kommenteras i den s.k. Vandamme-kommentaren²⁹ till UCITS-direktivet där det anges att syftet är att förhindra att ett fondföretag använder direktivets regler för att etablera sig i andra medlemsländer och därefter ändrar t.ex. sin placeringsinriktning så att det faller utanför direktivets tillämpningsområde. Det ansågs enligt kommentaren vara en mycket ingripande begränsning för fondföretagen, men fick ses som det pris som dessa får betala för möjligheten att sälja andelar i andra medlemsländer.

Förbudet genomfördes i svensk rätt genom en bestämmelse i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder som var den lag som reglerade fondverksamhet innan den ersattes av lagen om investeringsfonder. Enligt bestämmelsen i lagen om värdepappersfonder fick en värdepappersfond inte ombildas till någon annan form av kollektiv kapitalbildning (10 a §).³⁰ När lagen ersattes av lagen om investeringsfonder överfördes förbudet till den nya lagen. I den lagen infördes emellertid de nya begreppen investeringsfond och specialfond. Den gällande bestämmelsen omfattar investeringsfonder, dvs. både värdepappersfonder och specialfonder.³¹

²⁸ Enligt 6 kap. 2 § andra stycket lagen om investeringsfonder tillåts dock placering i vissa derivatinstrument som inte är tillåtna för värdepappersfonderna även utan Finansinspektionens godkännande.

²⁹ Towards a European Market for the Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities, Commentary on the provision of Council Directive 85/611/EEC of 20 December 1985, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 1988.

³⁰ Jfr prop. 1992/93:90 s. 44 och 70.

³¹ Prop. 2002/03:150 s. 325.

5.2.2 Begränsning av förbudet mot ombildning

Promemorians förslag: Förbudet mot att ombilda en specialfond till någon annan typ av fond tas bort.

Skälen för promemorians förslag

Behovet av ändring av reglerna om ombildning av en specialfond

Förbudet mot ombildning av en värdepappersfond följer direkt av UCITS-direktivet. För specialfonderna, som inte omfattas av direktivet, gör sig inte samma skäl gällande för ett förbud som för värdepappersfonderna. Direktivets regler ger inte fondförvaltarna rätt att marknadsföra och sälja andelar i specialfonder i andra länder inom EES. Den möjlighet som fondförvaltarna har att driva sådan verksamhet i andra länder är beroende av om det mottagande landet ger sitt tillstånd till det.

För specialfondernas del innebär förbudet att de oavsett omständigheterna aldrig kan ombildas till värdepappersfonder. Det finns emellertid specialfonder som bara i mycket liten omfattning avviker från bestämmelserna för värdepappersfonder. Det kan t.ex. röra sig om specialfonder som i fondbestämmelserna har ett smärre undantag från placeringsbestämmelserna för värdepappersfonder. En sådan specialfond skulle genom en mindre ändring av fondbestämmelserna kunna uppfylla de krav som ställs på en värdepappersfond. Vidare har placeringsbestämmelserna för värdepappersfonder utvidgats genom att reglerna i direktiv 2007/16/EG³², det s.k. direktivet om tillåtna tillgångar, genomförts i svensk rätt. Direktivet har i allt väsentligt genomförts genom Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder, vilka trädde

³² Kommissionens direktiv 2007/16/EG om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (EUT L 79, 20.3.2007, s. 11, Celex 32007L0016).

i kraft den 23 juli 2008 (se prop. 2007/08:57 s. 45 ff.). Detta kan få till följd att en specialfonds placeringar helt kommer att falla inom de placeringsgränser som gäller för värdepappersfonderna. Om en specialfond uppfyller alla de krav som ställs på en värdepappersfond är det rimligt att det finns en möjlighet att ombilda fonden till en värdepappersfond.

För ett fondbolag kan det finnas flera skäl till att vilja ombilda en specialfond som bolaget förvaltar till en värdepappersfond. Ett skäl kan vara att bolaget därmed kan använda sig av de möjligheter att fritt marknadsföra och sälja andelar i fonden inom EES som följer av att den omfattas av UCITS-direktivet.

De fonder som regleras i UCITS-direktivet kännetecknas av att de är omgärdade av regler som syftar till ett starkt konsumentskydd. Några särskilda konsumentskyddsaspekter talar således inte för att förbjuda ombildning från specialfond till värdepappersfond. Skyddsbehovet för fondandelsägarna bör kunna tillgodoses genom att frågan om fondens egenskaper ska få ändras så att den uppfyller kraven för en värdepappersfond prövas av Finansinspektionen i varje enskilt fall med beaktande av fondandelsägarnas intressen. En sådan prövning ska göras i samband med att fondbestämmelserna för fonden ändras. Det finns mot den bakgrunden inte skäl att behålla ett generellt förbud mot ombildning från specialfond till värdepappersfond.

Förutsättningar för ombildning från specialfond till värdepappersfond

Fondverksamhet som avser specialfonder kan drivas såväl av ett fondbolag, dvs. ett bolag med tillstånd enligt 1 kap. 4 § lagen om investeringsfonder, som av värdepappersbolag och svenska kreditinstitut med tillstånd enligt 1 kap. 5 § samma lag. När det gäller värdepappersfonder får dock fondverksamheten drivas bara av ett fondbolag. Det är således en förutsättning för att en specialfond ska kunna ombildas till en värdepappersfond att fondverksamheten drivs av ett fondbolag.

En ytterligare förutsättning för att ombildning ska kunna ske är att specialfondens fondbestämmelser ändras. Fondbestämmelserna för en specialfond ska innehålla uppgift om att fonden är en specialfond och uppgift om i vilka avseenden fonden avviker från vad som gäller för värdepappersfonder (jfr 14 kap. 2 och 6 §§ Finansinspektionens föreskrifter om investeringsfonder och 4 kap. 8 § lagen om investeringsfonder). Fondbestämmelserna kommer således att behöva ändras i samtliga fall. Därutöver tillkommer naturligtvis de ändringar i övrigt som kan behövas för att fonden ska uppfylla kraven för en värdepappersfond. För att en ändring av fondbestämmelserna ska få ske krävs enligt gällande rätt Finansinspektionens godkännande. Sådant godkännande får ges bara om ändringarna är skäligen för fondandelsägarna (4 kap. 9 § lagen om investeringsfonder). Frågan om en ombildning kan godtas kommer därmed att avgöras från fall till fall med beaktande av fondandelsägarnas intressen.

Beskattnings effekter

Det är inte meningen att en ombildning av en specialfond till värdepappersfond ska medföra några beskattnings effekter. Av tydlighetsskäl bör detta anges direkt i inkomstskattelagen (1999:1229). Ändringar bör därför göras i 17 kap. 15 §, 39 kap. 20 § och 48 kap. 18 § inkomstskattelagen.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2009.

För sådana ansökningar om tillstånd till förvärv som har lämnats in till Finansinspektionen före lagändringarnas ikraftträdande ska äldre bestämmelser tillämpas.

Den som vid lagändringarnas ikraftträdande innehar aktier i sådan omfattning att han eller hon skulle ha varit skyldig att ansöka om tillstånd om aktierna eller andelarna förvärvats efter ikraftträdandet, ska, om ansökan om tillstånd inte har gjorts tidigare, anmäla innehavet till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

Skälen för promemorians förslag: Enligt förvärvsdirektivet ska direktivets bestämmelser vara genomförda i medlemsstaternas lagstiftning senast den 21 mars 2009 (artikel 7.1 första stycket i förvärvsdirektivet). De lagändringar som föreslås i promemorian kan emellertid träda i kraft tidigast den 1 juli 2009. Det föreslås därför att lagändringarna träder i kraft den dagen.

Av artikel 8.2 i förvärvsdirektivet framgår att bedömningen av sådana ansökningar som har lämnats in till den behöriga myndigheten innan de lagändringar som krävs för att uppfylla direktivet har trätt i kraft, ska göras i enlighet med den nationella lagstiftning som gällde när ansökningarna lämnades in. Det bör därför anges i övergångsbestämmelser att äldre bestämmelser ska

tillämpas för sådana ansökningar om tillstånd att förvärva eller utöka kvalificerade innehav som har lämnats in till Finansinspektionen innan lagändringarna har trätt i kraft.

En annan fråga är hur sådana fall ska bedömas där ingen ansökan har lämnats in, på grund av att så inte har krävts enligt de gällande reglerna men kommer att krävas enligt de föreslagna. Som exempel kan nämnas att någon innehar åtta procent av rösterna i ett kreditinstitut själv och har en fullmakt att rösta för ytterligare tre procent av det totala antalet röster i bolaget samt själv kontrollerar hur rösträtterna ska utnyttjas (jfr 4 kap. 4 § första stycket 8 lagen om handel med finansiella instrument). Om det antas att fullmakten inte innebär ett sådant indirekt innehav som enligt nuvarande lydelse av t.ex. 1 kap. 5 § 14 lagen om bank- och finansieringsrörelse ska beaktas vid bedömningen av om ett innehav är kvalificerat, har innehavaren enligt de gällande reglerna inte varit skyldig att ansöka om tillstånd till förvärvet. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska emellertid det egna innehavet läggas ihop med de rösträtter som fullmakten omfattar och det sammanlagda innehavet uppgår då till elva procent av rösterna i bolaget och en skyldighet att ansöka om tillstånd kan aktualiseras.

Det kan ifrågasättas om det bör införas en "retroaktiv" skyldighet att ansöka om tillstånd i ett sådant fall som det nämnda. Eftersom nuvarande bestämmelser ska tillämpas även efter ikraftträdandet av de föreslagna lagändringarna förutsatt att ansökan har kommit in tidigare, skulle det vara inkonsekvent att låta de nya bestämmelserna tillämpas på sådana fall där någon ansökan inte har lämnats in på grund av att någon sådan skyldighet inte finns. Detta stämmer också överens med lagstiftningens ordalydelse, enligt vilken det krävs tillstånd för ett "direkt eller indirekt förvärv av aktier eller andelar" (se t.ex. 14 kap. 1 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse). I det nämnda exemplet skulle det inte vara frågan om något direkt eller indirekt förvärv, utan endast att nya bestämmelser träder i kraft.

Således föreslås det inte någon skyldighet för innehavare att ”räkna om” sina innehav med tillämpning av de föreslagna bestämmelserna för att därefter, i tillämpliga fall, ansöka om tillstånd till redan gjorda förvärv. Om innehavaren i exemplet ovan efter ikraftträdandet skulle vilja förvärva aktier motsvarande ytterligare en procent av rösterna i kreditinstitutet skulle han eller hon dock bli skyldig att räkna ihop sina egna aktier (motsvarande nio procent av rösterna) med de aktier som omfattas av fullmakten (motsvarande tre procent av rösterna) och skulle – förutsatt att inget undantag är tillämpligt – vara tvungen att ansöka om tillstånd till förvärvet.

Samma bedömning görs även i fråga om situationen då ägarprövning är aktuell i samband med ansökan om koncession eller liknande. Även om det i den situationen inte finns någon bestämmelse i förvärvsdirektivet som hindrar att en ansökan som kommit in före lagens ikraftträdande prövas enligt de nya bestämmelserna, är det lämpligt att samma princip ska gälla som för ansökan om tillstånd till förvärv, dvs. att äldre bestämmelser ska tillämpas.

I fråga om Finansinspektionens fortlöpande möjlighet att ingripa mot den som har ett kvalificerat innehav aktualiseras inte frågan, eftersom det i de fallen inte finns någon ansökan. De föreslagna bestämmelserna bör därför tillämpas direkt från lagändringarnas ikraftträdande.

På grund av att definitionen av kvalificerat innehav justeras kan det alltså uppstå situationer där ett innehav inte har krävt tillstånd tidigare men på grund av ändringarna kommer att anses som ett kvalificerat innehav. I ett sådant fall kan Finansinspektionen sakna kännedom om det kvalificerade innehavet. För att inspektionens ingripandemöjlighet ska vara effektiv bör det i övergångsreglerna införas en skyldighet för en innehavare att i ett sådant fall anmäla sitt innehav till Finansinspektionen om han eller hon inte tidigare har fått tillstånd att förvärva innehavet. Detta bör gälla såväl i det fall då någon inte alls har ägarprövats som då någon visserligen fått tillstånd att

förvärva t.ex. 10 procent av aktierna men efter lagändringarnas ikraftträdande anses ha 20 procent av aktierna.

Sådana anmälningar som nu föreslås bör ha kommit in till Finansinspektionen senast den 2 november 2009.

Enligt såväl EG-direktivens bestämmelser som enligt gällande svensk rätt (se t.ex. nya lydelsen av artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet respektive gällande lydelse av 14 kap. 3 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse) ska den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett sådant innehav att någon av de gränser som utlöser skyldighet att ansöka om tillstånd till förvärv underskrids, anmäla detta till Finansinspektionen. En liknande situation kan, utan att aktier eller andelar avyttras, uppstå vid lagändringarnas ikraftträdande genom att ett innehav för vilket tillstånd till förvärv har meddelats kommer att anses vara mindre än de angivna gränsvärdena. Det skulle kunna övervägas att införa en skyldighet att anmäla även sådana ändringar till Finansinspektionen. Det kan dock ifrågasättas om nyttan med en sådan anmälningsskyldighet skulle uppväga de administrativa bördor som fullgörandet av skyldigheten skulle vara förenade med. Av den anledningen föreslås inte någon anmälningsskyldighet av det slaget.

När det slutligen gäller förslagen till ändringar i lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet och lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet är situationen något annan än i de fall då tillstånd krävs för förvärv av ett kvalificerat innehav.

Enligt lagen om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet får den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet inte ha ett kvalificerat innehav i en juridisk person som ägnar sig åt verksamhet som är anmälningspliktig enligt lagen (3 § första stycket). Vidare ska ett finansiellt institut som anmält sin verksamhet enligt lagen och som får kännedom om att förändringar har skett i den krets som har kvalificerade

innehav i institutet snarast anmäla förändringen till Finansinspektionen (3 § tredje stycket). Inspektionen ska när en sådan anmälan kommer in, och därutöver minst en gång per år, kontrollera att kraven på dem som har kvalificerade innehav i institutet är uppfyllda (9 §). I huvudsak liknande bestämmelser finns i 6, 7 och 14 §§ lagen om inlåningsverksamhet.

I de båda nu aktuella lagarna krävs det således inte tillstånd för att förvärva kvalificerade innehav, utan endast en prövning i samband med anmälan respektive registrering samt en fortlöpande kontroll. Till skillnad från vad som gäller enligt t.ex. 14 kap. 1 och 4 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse är det inte förvärv av aktier eller andelar som utlöser en skyldighet att ansöka om tillstånd eller anmäla en förändring till Finansinspektionen, utan en förändring i den krets som har ett kvalificerat innehav. En sådan förändring kan komma att ske på grund av att definitionen av kvalificerat innehav ändras på det sätt som nu föreslås. Om ett institut anmäler förändringen enligt 3 § tredje stycket lagen om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet, ska Finansinspektionen pröva att ägaren uppfyller de krav som ställs på den som har ett kvalificerat innehav.

Som framgått ovan så föreslås det beträffande t.ex. kreditinstitut att de föreslagna bestämmelserna inte ska tillämpas på sådana ansökningar som har kommit in till Finansinspektionen vid de föreslagna ändringarnas ikraftträdande. För de nu aktuella lagarna finns det inget hinder i förvärvsdirektivet mot att den nya definitionen av kvalificerat innehav tillämpas även på sådana anmälningar respektive ansökningar om registrering som redan har kommit in. Det vore då olämpligt med en situation där Finansinspektionen baserar sin prövning av en sådan anmälan på den nuvarande definitionen av kvalificerat innehav, för att därefter omedelbart få en anmälan från institutet om förändring i den krets som har ett kvalificerat innehav (föranledd av att definitionen har ändrats) och då göra en ny prövning enligt 9 § lagen om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet. Av det skälet bör den nya definitionen av kvalificerat innehav

tillämpas omedelbart från de föreslagna ändringarnas ikraftträdande.

7 Konsekvenser av förslagen

7.1 Förslagen om ägarprövning

7.1.1 Konsekvenser för enskilda

Förvärvare och innehavare

Promemorians förslag till förändringar i ägarprövningsbestämmelserna bedöms ha begränsad, men huvudsakligen positiv, inverkan på förvärvare och innehavare.

Redan i dag sker en ägarprövning i vissa angivna situationer: vid tillståndsgivning, vid förvärv och ökning av kvalificerade innehav samt vid fråga om eventuell misskötsamhet.

Den föreslagna definitionen av *kvalificerat innehav*, som är avgörande för om ägarprövning över huvud taget blir aktuell, är i första hand en precisering av hur beräkningen ska göras. Preciseringen innebär såväl att ytterligare finansiella instrument ska räknas in i innehavet som att nya undantag införs. Det går därför inte att göra någon bedömning av hur antalet innehav som bedöms som kvalificerade kommer att påverkas.

De föreslagna lagändringarna syftar inte heller till att skärpa kraven på ägarna. Målsättningen är i stället att ge tydligare ramar för Finansinspektionens ägarprövning, genom att införa mer detaljerade bestämmelser avseende lämplighetskriterier och handläggning. När det gäller ägarprövning i samband med förvärv, sker motsvarande anpassning samtidigt inom övriga EES såvitt avser kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag. Till exempel förkortas den tillåtna bedömningsperioden vid Finansinspektionen, och om denna överskrids ska ansökan

anses godkänd. En ökad förutsebarhet och konsekvens i bedömningen kan antas vara till gagn för sökanden. Avsikten är också att den nya ordningen ska underlätta genomförandet av ägarförändringar i företagen på finansmarknaden, även i gränsöverskridande situationer. Förslaget i sig innebär inte att tillsynsmyndigheten kommer att begära in fler uppgifter av den sökande. För att kunna göra en bedömning enligt de nya kriterierna kan det emellertid bli nödvändigt att mer, eller annan, information än i dag efterfrågas av Finansinspektionen. Detta föreslås regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Effekten för den enskilde av sådana ändrade krav bedöms dock i så fall bli marginell.

Förslaget bedöms inte föranleda någon betydande ökning av kostnaderna för förvärvare och innehavare i samband med ägarprövning. Vissa mindre anpassningskostnader i anledning av de nya reglerna är dock tänkbara.

De rörelsedrivande företagen under Finansinspektionens tillsyn

Även de aktuella företagen under Finansinspektionens tillsyn – t.ex. kreditinstitut, försäkringsbolag och värdepappersbolag – berörs av ägarprövningar. Det gäller naturligtvis vid den initiala tillståndsgivningen, där företaget är sökande. Emellertid kan även ägarprövningar i samband med förvärv och eventuell misskötsamhet i ägarkretsen ha stor betydelse för de tillståndspliktiga företagen, trots att de i dessa fall inte är direkt berörda. I promemorian föreslås viktiga ändringar av regelverket på detta område. För de tillståndspliktiga företagen är det angeläget att ägarprövningar också fortsättningsvis kännetecknas av förutsebarhet och konsekvens. Omvänt gäller att utdragen eller onödig osäkerhet i ägarprövningsfrågor kan antas ha en negativ inverkan på den löpande verksamheten.

De positiva effekter som väntas följa av den föreslagna lagändringen, och som i korthet beskrivits i avsnitt 7.1.1, är delvis relevanta även för de rörelsedrivande företagen. Förslaget i sig innebär inte att tillsynsmyndigheten kommer att begära in fler uppgifter inför ägarprövningen i samband med den initiala tillståndsgivningen, men i likhet med vad som nämnts ovan om ett eventuellt ändrat informationsbehov på grund av de nya kriterierna, kan mer, eller annan, information komma att efterfrågas. Effekten av detta för enskilda företag under tillsyn bedöms dock i så fall bli marginell.

Förslaget bedöms inte föranleda någon betydande ökning av kostnaderna förknippade med den ägarprövning som ska ske i samband med den initiala tillståndsgivningen.

7.1.2 Konsekvenser för det allmänna

Finansinspektionen

Finansinspektionen gör årligen cirka 150 ägarprövningar på finansmarknadsområdet i enlighet med gällande regelverk. För ärendetypen finns väl fungerande rutiner och arbetssätt.

De föreslagna lagändringarna innebär tydligare ramar för den materiella prövningen och för det förfarande som ska iakttas. Promemorians förslag innehåller utökade krav på Finansinspektionens handläggning i vissa avseenden. Bland förändringarna kan exempelvis nämnas att samrådsskyldigheten med behöriga myndigheter i andra länder utökas, att det införs ett krav på skriftlig bekräftelse till sökanden efter att myndigheten mottagit en fullständig ansökan, att den tillåtna bedömningsperioden förkortas något, och att det införs en s.k. stupstocksregel för att motverka utdragna handläggningstider.

Förändringarna är viktiga för att möjliggöra EU:s harmonisering på området, men det är inte sannolikt att de nya reglerna kommer att förändra tillsynsmyndighetens arbete i någon större utsträckning. Prövningsförfarandet måste redan i

dag anses uppfylla förvärvsdirektivets krav på många punkter. Till exempel görs ägarprövningar regelmässigt på kortare tid än den tremånadersperiod som gäller enligt lag. Finansinspektionen har ensidigt åtagit sig att handlägga sådana ärenden på högst två månader, och ofta är handläggningstiden i praktiken cirka en månad, vilket ska jämföras med det föreliggande lagförslagets maximala bedömningsperiod på 60 arbetsdagar enligt huvudregeln.

En fördel i detta sammanhang är att förändringarna får samtidigt genomslag i samtliga de aktuella företagskategorierna, och att dagens enhetliga reglering av de olika ägarprövnings-situationerna väsentligen upprätthålls. På sikt bedöms förändringarna kunna underlätta myndighetens arbete genom att handläggningsrutinerna blir än mer utvecklade.

Det är sannolikt att anpassningen till de nya reglerna under en kortare övergångsperiod kommer att innebära vissa ökade kostnader för Finansinspektionens del, bl.a. på grund av att Finansinspektionen kan behöva se över befintliga föreskrifter om ägarprövning. Det bedöms dock att förändringarna inte kommer att påverka avgiftsuttaget eller föranleda behov av ökade resurser hos myndigheten, utan kostnaderna bör kunna hanteras inom befintliga ramar.

Övriga konsekvenser

Finansinspektionens beslut i ett ägarprövningsärende kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Promemorians förslag bedöms inte ha några effekter på måltillströmningen.

Inte heller i övrigt förutses några negativa effekter på andra samhällsfunktioner eller samhällsintressen.

7.2 Förslagen som rör fonder

Förslaget om utvidgning av undantagsbestämmelsen vid flaggning torde få positiva konsekvenser för moderföretag till fondbolag, som inte längre kommer att behöva flagga för aktier som innehas i specialfonder som förvaltas av dotterbolaget.

Begränsningen av förbudet mot ombildning innebär att specialfonder, till skillnad mot vad som gäller i nuläget, får möjlighet att ombildas till värdepappersfonder. Denna förändring är ett önskemål som framförts av Fondbolagens Förening. Förslaget medför inte några ökade kostnader för fondbolag eller fondandelsägare. De fondbolag som vill utnyttja möjligheten att ombilda en specialfond kommer att få betala en avgift till Finansinspektionen för prövningen av om de nya fondbestämmelserna kan godkännas. Detta följer av förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

För Finansinspektionens del kan den föreslagna lagändringen medföra något ökade kostnader. Prövning av ändrade fondbestämmelser är emellertid en ärendetyp som redan finns hos Finansinspektionen och den föreslagna lagändringen bedöms inte leda till annat än ett fåtal ytterligare sådana ärenden per år. Kostnaderna för dessa ärenden kommer att täckas av de avgifter som Finansinspektionen får ta ut enligt förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

Finansinspektionens beslut att inte godkänna ändringar i fondbestämmelser får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Förslaget bedöms bara leda till högst något enstaka mål hos domstolarna och de budgetära konsekvenserna bör därför kunna hanteras inom Sveriges Domstolars befintliga ramar.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

26 c §

Ändringen i *första stycket* är endast språklig.

I *andra stycket* ändras paragrafhänvisningarna till försäkringsrörelselagen (1982:713). I fråga om vad som är en *nära förbindelse* eller ett *kvalificerat innehav* ska 1 kap. 9 c och 9 i §§ den lagen att tillämpas.

8.2 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

1 kap. Inledande bestämmelser

9 a §

Första stycket i paragrafen upphävs. Definitionen av *kvalificerat innehav* flyttas i stället till den nya 9 i §.

Ändringarna i *andra* och *tredje styckena* är endast språkliga.

9 d §

Inledningsvis anges att en aktie som innehas av försäkringsaktiebolaget självt (egen aktie) eller dess dotterföretag inte ska räknas med vid tillämpningen av bestämmelser i försäkringsrörelselagen eller bolagsordningen som förutsätter samtycke av ägare till en viss andel av aktierna i bolaget. Detta

innebär en inskränkning i förhållande till nuvarande lydelse, enligt vilken sådana aktier ska bortses från vid tillämpningen av alla sådana bestämmelser, oavsett vilken lag de finns i. Vidare görs motsvarande inskränkning i fråga om bestämmelser som förutsätter att någon eller några innehar en viss andel av aktierna eller rösterna i bolaget. Genom ändringen blir det bl.a. tydligare att bestämmelsen i 4 kap. 5 § andra stycket lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument gäller även för försäkringsaktiebolag. Enligt bestämmelsen ska sådana aktier som inte får företrädas på en bolagsstämma (t.ex. egna aktier, se 9 kap. 1 § försäkringsrörelselagen) beaktas vid beräkningen av om det finns skyldighet att anmäla en ändring i ett större aktieinnehav (s.k. flaggning). Innebörden av detta är att egna aktier och aktier som innehas av ett dotterföretag ska behandlas som alla andra aktier vid tillämpningen av reglerna om flaggning i 4 kap. lagen om handel med finansiella instrument. Detta medför för det första att bedömningen av om anmälningsskyldighet uppkommer ska grundas på hur stor andel av det totala antalet aktier eller röster, *inklusive egna aktier och aktier som innehas av dotterföretag*, som innehavet motsvarar. För det andra kan försäkringsaktiebolaget bli flaggningsskyldigt för de egna aktierna (jfr 4 kap. 18 § lagen om handel med finansiella instrument). För en utförligare redogörelse för reglerna, se prop. 2006/07:65 s. 169 f., 187 och 317.

Paragrafen kan tillämpas analogt utanför försäkringsrörelselagens område, om en sådan tillämpning i det enskilda fallet framstår som motiverad (jfr. prop. 2004/05:85 s. 570 f.).

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.2.

9 i §

Paragrafen är ny. *Första stycket* motsvarar nuvarande 9 a § första stycket. Innehållet i *andra–femte styckena* motsvarar den föreslagna lydelsen av 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Genom andra–femte styckena genomförs de nya lydelseerna av artikel 1 g andra stycket i direktiv 92/49/EEG, artikel 1 j andra stycket i direktiv 2002/83/EG och artikel 2.2 tredje stycket i direktiv 2005/68/EG.

2 kap. Bildande av försäkringsbolag

3 §

Ändringarna i *första* och *tredje styckena* är endast språkliga.

Femte stycket 2 motsvarar i huvudsak den föreslagna lydelsen av 3 kap. 2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Ändringarna i *femte stycket* 3 är endast språkliga.

Sjätte stycket motsvarar i huvudsak förslaget till lydelse av 3 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

3 d §

Ändringen innebär dels en följdändring föranledd av ändringarna i 3 §, dels en rättelse av tidigare felaktiga hänvisningar.

3 kap. Aktier, aktiebrev och aktiebok m.m. i försäkringsaktiebolag

2 §

I *andra stycket* ändras paragrafhänvisningen i och med att definitionen av *kvalificerat innehav* kommer att framgå av 1 kap. 9 i §. Därutöver ändras gränsvärdet 33 procent till 30 procent.

I *tredje stycket* tilläggs att en ansökan om tillstånd ska göras skriftligen. Begreppet ”skriftlig” omfattar i detta sammanhang även elektronisk kommunikation (t.ex. e-post).

Det nya *fjärde stycket* motsvarar den föreslagna lydelsen av 14 kap. 1 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Nuvarande fjärde och femte styckena ersätts med tre nya stycken (*femte–sjunde styckena*) som motsvarar den föreslagna lydelsen av 14 kap. 2 § första–tredje styckena lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

De nya *nionde och tionde styckena*, som ersätter nuvarande åttonde stycket, rör Finansinspektionens bedömningsperiod och motsvarar den föreslagna lydelsen av 14 kap. 2 b § första och andra styckena lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

I det nya *elfte stycket*, som ersätter nuvarande sjunde stycket, tilläggs att inspektionen får förlänga den tid inom vilken ett förvärv ska genomföras.

Härutöver görs i paragrafen ett antal språkliga ändringar.

Genom bestämmelserna genomförs den nya lydelsen av artikel 15.1 samt nya artiklarna 15a.1 första och andra styckena, 15a.2 andra stycket, 15a.4–15a.6 samt 15b.1 och 15b.2 i direktiv 92/49/EEG. På samma sätt genomförs den nya lydelsen av artikel 15.1 samt de nya artiklarna 15a.1 första och andra styckena, 15a.2 andra stycket, 15a.4–15a.6 samt 15b.1 och 15b.2 i direktiv 2002/83/EG. Vidare genomförs den nya lydelsen av artikel 19.1, 19.2 första och andra styckena, 19.3 andra stycket och 19.5–19.7 samt den nya artikel 19a.1 och 19a.2 i direktiv 2005/68/EG.

2 a §

Ändringen motsvarar den föreslagna ändringen i 14 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Genom ändringen genomförs de nya lydelsena av artikel 15.2 i direktiv 92/49/EEG, artikel 15.2 i direktiv 2002/83/EG och artikel 21 i direktiv 2005/68/EG.

2 d §

Första stycket innehåller en reglering motsvarande den föreslagna lydelsen av 14 kap. 6 § första stycket lagen om bank- och

finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

I *femte stycket* görs en språklig ändring.

2 g §

Bestämmelsen innehåller en reglering motsvarande den föreslagna lydelsen av 14 kap. 2 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Genom ändringarna genomförs nya artikel 15c.1 i direktiv 92/49/EEG, nya artikel 15c.1 i direktiv 2002/83/EG samt nya lydelsen av artikel 20.1 i direktiv 2005/68/EG.

2 h §

Paragrafen är ny.

Bestämmelsen motsvarar förslaget till lydelse av 16 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

19 kap. Tillsyn

1 §

I *andra stycket* förtydligas att Finansinspektionens skyldighet att samarbeta med motsvarande utländska tillsynsmyndigheter och Europeiska gemenskapernas kommission, också innefattar en skyldighet att utbyta information.

Genom bestämmelsen genomförs nya artikel 15c.2 i direktiv 92/49/EEG, nya artikel 15c.2 i direktiv 2002/83/EG samt nya lydelsen av artikel 20.2 i direktiv 2005/68/EG.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.2.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna motsvarar övergångsbestämmelserna till lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till de bestämmelserna.

Genom övergångsbestämmelserna genomförs artikel 8.2 i förvärvsdirektivet såvitt avser försäkringsbolag.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

3 kap. Förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan

1 och 3 §§

Ändringarna i paragraferna är endast språkliga och redaktionella.

4 kap. Offentliggörande av aktieinnehav m.m.

16 §

Genom ändringen i *första stycket* kommer även aktier som förvaltas i en specialfond enligt definitionen i 1 kap. 1 § 19 lagen (2004:46) om investeringsfonder att omfattas av bestämmelsen. Detta gäller även i fall då fondbolaget endast förvaltar specialfonder. Bestämmelsen genomför artikel 12.4 i öppenhetsdirektivet och behandlas i avsnitt 5.1.

Ändringarna i *andra stycket* är endast språkliga och redaktionella.

17 §

Ändringarna i paragrafen är endast språkliga och redaktionella.

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

2 kap. Bildande av medlemsbank

5 §

Ändringen i *första stycket* är endast språklig. Ändringen i *fjärde stycket* föranleds av de föreslagna ändringarna av ägarprövningsreglerna i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Övergångsbestämmelser

Enligt *punkten 2* i övergångsbestämmelserna ska äldre bestämmelser i såväl den aktuella lagen som i lagen om bank- och finansieringsrörelse gälla för ansökningar som har kommit in till Finansinspektionen före lagens ikraftträdande.

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet

3 §

I *andra stycket* ersätts definitionen av *kvalificerat innehav* med en hänvisning till motsvarande definition i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ändringarna i *tredje stycket* är endast språkliga.

8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

4 kap. Inledande av verksamheten m.m.

5 §

I *första stycket* 2 ändras definitionen av *kvalificerat innehav* genom att hänvisning i stället görs till föreslagna 1 kap. 9 i § försäkringsrörelselagen. Vidare görs ändringar som motsvarar dem som föreslås i 2 kap. 3 § femte och sjätte styckena försäkringsrörelselagen. En skillnad är dock att det i den aktuella bestämmelsen inte föreslås några bestämmelser om prövning av ledningen om innehavaren är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag.

Härutöver görs ett antal språkliga och redaktionella ändringar.

Förslagen motsvarar i huvudsak de föreslagna lydelserna av 3 kap. 2 § första stycket 3 och andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till de lagrummen.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.4.

Övergångsbestämmelser

Av *punkten* 2 i övergångsbestämmelserna framgår att den nuvarande definitionen av *kvalificerat innehav* i 1 kap. 9 a § första stycket försäkringsrörelselagen ska tillämpas för ansökningar om koncession som har kommit in före lagens ikraftträdande.

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §

Definitionen av *kvalificerat innehav* ersätts med en hänvisning till motsvarande definition i lagen om värdepappersmarknaden. I övrigt görs en språklig ändring.

2 kap. Auktorisation av centrala värdepappersförvarare

2 §

Första stycket 3 motsvarar den föreslagna lydelsen av 3 kap. 2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Ändringarna i *första stycket 4* är endast språkliga.

Andra stycket motsvarar i huvudsak förslaget till lydelse av 3 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet. Till skillnad från den bestämmelsen görs dock, i likhet med nuvarande lydelse, ingen hänvisning till situationen då det föreligger nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av bolaget. Någon reglering avseende detta finns inte såvitt avser centrala värdepappersförvarare.

I *fjärde stycket* görs en språklig ändring.

9 kap. Tillsyn

1 §

I *första stycket* görs följdändringar såvitt avser hänvisningarna till 24 kap. lagen om värdepappersmarknaden. Vidare görs ett förtydligande av att det är bestämmelserna i den lagen om ägarprövning i fråga om clearingorganisationer som ska

tillämpas. Därigenom blir de bestämmelser som endast ska gälla för värdepappersbolag eller börser inte tillämpliga för centrala värdepappersförvarare. Detta innebär bl.a. att den s.k. stupstocksregeln inte är tillämplig för centrala värdepappersförvarare.

I det nya *andra stycket* bemyndigas regeringen att i fråga om centrala värdepappersförvarare meddela motsvarande föreskrifter som enligt föreslagna 24 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna motsvarar övergångsbestämmelserna till lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till de bestämmelserna.

8.8 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

17 kap. 15 §, 39 kap. 20 § och 48 kap. 18 §

Ändringarna innebär att det tydliggörs att en ombildning av en specialfond till en värdepappersfond inte ska medföra beskattning av delägarna eller uttagsbeskattning av fonden.

Definition av begreppen specialfond och värdepappersfond finns i lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 5.2.

8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

2 §

Definitionen av *kvalificerat innehav* i *första stycket* ersätts med en hänvisning till motsvarande definition i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Genom bestämmelsen genomförs de nya lydelseerna av artiklarna 12.1 och 21.3 i kreditinstitutsdirektivet, såvitt avser institut för elektroniska pengar.

Ändringen i *andra stycket* är bara språklig.

2 kap. Förutsättningar för tillstånd m.m.

2 §

Första stycket 3 motsvarar förslaget till 3 kap. 2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Ändringarna i *första stycket 4* är endast språkliga.

Andra stycket motsvarar förslaget till 3 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.4.

8 kap. Bemyndiganden

3 §

Paragrafen är ny. Genom den bemyndigas regeringen att i fråga om institut för elektroniska pengar meddela motsvarande föreskrifter som enligt föreslagna 16 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna motsvarar övergångsbestämmelserna till lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till de bestämmelserna.

Genom övergångsbestämmelserna genomförs artikel 8.2 i förvärvsdirektivet, såvitt avser institut för elektroniska pengar, i svensk rätt.

8.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

8 kap. Sammanläggning och delning av en investeringsfond m.m.

2 §

Ändringen innebär att förbudet att ombilda en investeringsfond till någon annan typ av fond eller företag för kollektiva investeringar begränsas till att bara omfatta värdepappersfonderna. För specialfonderna kommer det således inte att finnas något generellt förbud mot en sådan ombildning. Den svenska lagstiftningen om investeringsfonder möjliggör bildandet av två olika typer av investeringsfonder, värdepappersfonder och specialfonder. Den ombildning som kan komma i fråga för en specialfond är därför att den övergår till att bli en värdepappersfond. Detta kan ske genom att fondbestämmelserna anpassas till de krav som gäller för värdepappersfonderna. De ändrade fondbestämmelserna måste godkännas av Finansinspektionen, som vid sin prövning beaktar att fondandelsägarnas intressen inte påverkas negativt av ändringen.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.2.

8.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

1 kap. Inledande bestämmelser

5 §

I paragrafen görs några språkliga och redaktionella ändringar. Därutöver ändras *punkten 14* genom att det i den införs en hänvisning till att bedömningen av om ett innehav är kvalificerat ska göras med tillämpning av föreslagna 5 a §.

5 a §

Paragrafen är ny.

Av *första* och *andra styckena* framgår att bedömningen av om ett innehav är ett *kvalificerat innehav* ska göras med tillämpning av vissa bestämmelser om s.k. flaggning i 4 kap. lagen om handel med finansiella instrument och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen. För en närmare redogörelse för de aktuella bestämmelserna hänvisas till prop. 2006/07:65 (avsnitt 7.4.2, 7.4.4, 7.4.5, 7.5, och 7.6 samt författningskommentaren till respektive bestämmelse).

När det gäller hänvisningen till 4 kap. 5 § andra stycket lagen om handel med finansiella instrument så anges i den bestämmelsen bl.a. att en beräkning av antalet aktier eller röstetalet ska grundas på uppgifter som bolaget har offentliggjort enligt 4 kap. 9 § första stycket samma lag. Detta gäller naturligtvis endast om bolaget är skyldigt att offentliggöra sådana uppgifter, dvs. om dess aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad.

I fråga om hänvisningen till 4 kap. 12 § 1 lagen om handel med finansiella instrument (aktier som innehas för clearing och avveckling) bör noteras att den korta tid under vilken aktierna får innehas, genom verkställighetsföreskrifter har preciserats till högst tre handelsdagar från transaktionsdagen (se 4 § 7 förordningen [2007:375] om handel med finansiella instrument

samt 12 kap. 9 § Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2007:17] om verksamhet på marknadsplatser).

I *tredje stycket* anges vidare att vissa andelar eller rösträtter som värdepappersinstitut eller kreditinstitut innehar ska undantas vid bedömningen om värdepappersinstitutets eller kreditinstitutets innehav utgör ett kvalificerat innehav. Med värdepappersinstitut avses detsamma som i 1 kap. 5 § 27 lagen om värdepappersmarknaden. Begreppet kreditinstitut definieras i 1 kap. 5 § förevarande lag. För att undantaget ska vara tillämpligt krävs att kreditinstitutet bedriver finansieringsrörelse. Detta begrepp definieras i 1 kap. 4 §. Det är inte avsett att utesluta banker från att tillämpa undantaget. En bank som utöver bankrörelse ägnar sig åt kreditgivning eller annan verksamhet som innebär att rörelsen faller under definitionen av finansieringsrörelse kan således utnyttja undantaget.

Undantag får endast göras för sådana aktier eller andelar som innehas för sådan verksamhet som avses i 2 kap. 1 § 6 lagen om värdepappersmarknaden, dvs. garantigivning avseende finansiella instrument och placering av finansiella instrument med ett fast åtagande (se prop. 2006/07:115 del 1 s. 559).

För att undantaget ska vara tillämpligt krävs för det första att rösträtten för aktierna eller andelarna inte utnyttjas eller används på annat sätt för att ingripa i emittentens förvaltning. Med att rösträtterna utnyttjas avses att aktierna företräds på en bolagsstämma. Som exempel på att aktier eller andelar används på annat sätt kan nämnas att innehavaren utövar påtryckningar på styrelsen i ett kreditinstitut på grundval av innehavet.

En andra förutsättning för att undantaget ska kunna tillämpas är att aktierna eller andelarna avyttras inom ett år från förvärvet. Det är inte nödvändigt att göra en prognos avseende hur länge innehavet kommer att vara, men om ettårsfristen har passerats utan att aktierna eller andelarna har avyttrats upphör undantaget att gälla och en ny bedömning av om innehavet är kvalificerat kan bli aktuell.

I *fjärde stycket* anges att undantaget i tredje stycket ska tillämpas även för vissa utländska företag under motsvarande

förutsättningar som gäller för de svenska företagen. Med utländskt värdepappersföretag avses ett sådant utländskt företag som i det land där det har sitt säte har tillstånd att driva värdepappersrörelse (se 1 kap. 5 § 25 lagen om värdepappersmarknaden). Vad som är ett utländskt kreditinstitut framgår av 1 kap. 5 § förevarande lag.

Genom paragrafen genomförs de nya lydelseerna av artikel 12.1 andra stycket och artikel 21.3 i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.2.

3 kap. Tillstånd för svenska företag

2 §

Första stycket 3 får en ny lydelse. Kriteriet i nuvarande punkten

a) flyttas till *andra stycket*.

Ändringarna i *första stycket 4* är endast språkliga.

Andra stycket innehåller en uttömmande uppräkningslista av de kriterier som ska beaktas vid ägarprövningen i samband med tillståndsgivning enligt första stycket 3. Kriterierna kommenteras i anslutning till 14 kap. 2 §.

Härutöver görs ett antal språkliga ändringar i paragrafen.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.7.

10 kap. Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för bankaktiebolag

3 §

Ändringen utgör en följdändring föranledd av de föreslagna ändringarna i 3 kap. 2 §.

14 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 §

I *första stycket 1* ändras gränsvärdet 33 procent till 30 procent.

I *andra stycket* tilläggs att en ansökan om tillstånd ska göras skriftligen. Begreppet "skriftlig" omfattar i detta sammanhang även elektronisk kommunikation (t.ex. e-post).

I det nya *tredje stycket* anges att Finansinspektionen, inom två arbetsdagar från det att en fullständig ansökan kommit in till inspektionen, ska skicka en bekräftelse till förvärvaren om att ansökan har tagits emot.

Vad som avses med arbetsdagar torde sällan innebära några tillämpningsproblem. Ledning kan dock hämtas i prop. 2004/05:142 s. 144, där det anges att med arbetsdagar i det sammanhanget avses alla årets dagar förutom lördagar, söndagar, andra allmänna helgdagar, midsommarafton, julafton och nyårsafton.

Kravet på att ansökan ska vara fullständig innebär endast att Finansinspektionen innan bekräftelsen skickas ut ska göra en översiktlig granskning av att alla uppgifter som ska finnas med i en ansökan verkligen finns där. Skulle det t.ex. saknas uppgift om hur stor andel av röstetalet eller aktierna i kreditinstitutet som kommer att innehas efter förvärvet så bör en bekräftelse inte skickas ut innan komplettering har gjorts. Det faktum att en bekräftelse har skickats ut hindrar dock inte att Finansinspektionen i ett senare skede begär kompletterande uppgifter från sökanden. Som framgår av föreslagna 2 b § första stycket kan bedömningsperioden förlängas om Finansinspektionen begär komplettering. Vidare bör det noteras att den möjlighet som Finansinspektionen har att avslå en ansökan om uppgifterna är ofullständiga (se avsnitt 4.1.5) inte påverkas av att inspektionen har sänt en bekräftelse om att ansökan har mottagits.

Genom ändringarna genomförs de nya lydelserna av artikel 19.1 och artikel 19.2 första stycket i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.3 och 4.1.4.

2 §

Paragrafen innehåller nya regler för tillståndsprövningen enligt 1 § i samband med förvärv eller ökning av ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut.

I *första stycket* anges att tillstånd ska ges om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i ett kreditinstitut och förvärvet bedöms vara ekonomiskt sunt. Den senare bedömningen ska främst göras genom prövningen av förvärvarens kapitalstyrka (se nedan).

I *andra stycket* anges de kriterier som ska beaktas vid bedömningen enligt första stycket.

Enligt *punkt 1* ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. I fråga om förvärvarens *anseende* ska det göras en bedömning av huruvida det föreligger eventuella tvivel beträffande den tilltänkta förvärvarens integritet och yrkeskompetens och huruvida dessa tvivel är välgrundade (jfr skäl 8 i förvärvsdirektivet). Sådana tvivel kan exempelvis uppkomma till följd av tidigare affärsbeteende. Som det anges i skälet har bedömningen av anseendet särskild relevans om den tilltänkta förvärvaren är ett subjekt som inte är föremål för reglering, men bör underlättas om förvärvaren är auktoriserad och står under tillsyn i EU.

Något kriterium som direkt motsvarar "anseende" finns inte i nuvarande reglering. Inom ramen för bedömningen av förvärvarens anseende kan dock vägas in de faktorer som anges som direkt diskvalificerande enligt befintliga regler, dvs. att förvärvaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Exempel på detta kan vara att förvärvaren dömts för ekonomiska brott, eller varit föremål för konkursförfarande. Begreppet "anseende" bör dock kunna tolkas vidare än så, och t.ex. avse även en bedömning av förvärvarens laglydighet, erfarenhet och omdöme i övrigt. Enligt den andra meningen i punkten ska, om den tilltänkta förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, särskilt prövas om den som ingår i

ledningen för holdingföretaget har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av företaget och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. Detta ingår alltså som ett led i prövningen av förvärvarens anseende. Beträffande aktiebolag bör prövningen omfatta dem som ingår i styrelsen samt verkställande direktören. I fråga om andra juridiska personer bör personer i motsvarande ställning omfattas av prövningen (jfr prop. 2005/06:45 s. 177 och där gjord hänvisning).

Ett annat bedömningskriterium, med viss anknytning till det föregående, är den tilltänkta förvärvarens *kapitalstyrka*. Även detta kriterium saknar motsvarighet i gällande svensk reglering. Med utgångspunkt i förvärvarens ekonomiska och finansiella förutsättningar bör prövningen främst avse förvärvarens förmåga att finansiera förvärvet och, i tillämpliga fall, att upprätthålla eller verka för en finansiellt sund struktur i det företag som förvärvet gäller. I samband med prövningen bör särskild hänsyn tas till vilken typ av verksamhet som drivs eller kommer att drivas av det företag som förvärvet gäller. Relevansen av detta kriterium kan således variera beroende på vilket typ av företag som förvärvet gäller.

I *punkt 2* föreskrivs att det ska göras en ledningsprövning av de som efter förvärvet kommer att ingå i kreditinstitutets ledning. Denna prövning blir aktuell endast om den tilltänkta förvärvaren redan vid ansökan om tillstånd till förvärvet kan precisera att ledningsförändringar kommer att ske och vilka förändringar som kan bli aktuella. Den prövning som ska göras motsvarar då den ledningsprövning som föreskrivs i 3 kap. 2 § första stycket 4 och 13 kap. 2 § tredje stycket. Om det i ansökan inte kan anges vilka förändringar som kommer att äga rum får eventuella senare ändringar prövas enligt de allmänna reglerna om ledningsprövning.

Prövningen enligt *punkt 3* motsvarar i huvudsak den prövning som enligt nuvarande bestämmelser ska göras enligt första stycket 1.

Enligt *punkt 4* ska det slutligen ske en prövning av om förvärvet har samband med penningtvätt eller finansiering av

terroristbrott eller kan medföra att riskerna för sådan verksamhet ökar. Med penningtvätt avses detsamma som i 1 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt. Med finansiering av terroristbrott avses att samla in, tillhandahålla eller ta emot pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa ska användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott (jfr 2 § 2, 3 och 4 §§ lagen [2002:444] om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m.).

Som exempel på en situation då ett förvärv har samband med penningtvätt kan nämnas att transaktionen i sig utgör ett led i penningtvätt, t.ex. genom att köpeskillingen har förvärvats genom brott och övriga rekvisit för penningtvätt är uppfyllda. Som exempel på att riskerna för penningtvätt eller finansiering av terroristbrott ökar genom ett förvärv kan nämnas att det finns risk för att förvärvaren genom sitt innehav kan komma att utöva inflytande över kreditinstitutet för att det ska medverka till penningtvätt eller finansiering av terroristbrott. Det måste således vara fråga om att riskerna för penningtvätt eller finansiering av terroristbrott ökar i ett konkret avseende.

Bestämmelsens ordalydelse omfattar såväl pågående som avslutad penningtvätt eller finansiering av terroristbrott. Genom hänvisningen till 4 § lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. omfattas även försök till finansiering av sådana terroristbrott som avses i 2 § lagen om straff för terroristbrott.

Vid bedömningen ska, enligt nya *tredje stycket*, hänsyn tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i kreditinstitutet. Härvid kan således hänsyn tas till hur stort innehav som förvärvaren kommer att inneha och det inflytande denna därmed kommer att ha.

Nuvarande fjärde och femte styckena ersätts med ny reglering i 2 b §.

Genom ändringarna genomförs nya artikel 19a.1 och 19a.2 i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.5.

2 a §

Beträffande förvärv i kreditinstitut utvidgas i bestämmelsen skyldigheten för Finansinspektionen att samråda med andra behöriga myndigheter till att avse samtliga fall när tillstånd måste inhämtas och förvärvaren tillhör någon av de uppräknade kategorierna.

I fråga om vilka kategorier av tilltänkta förvärvare som utlöser skyldigheten att samråda kan sägas att med *försäkringsföretag* avses även återförsäkringsföretag. Vidare utvidgas samråds-skyldigheten i jämförelse med nuvarande bestämmelse genom att samråd även ska äga rum om den tilltänkta förvärvaren är ett förvaltningsbolag som hör hemma inom EES och som i sitt hemland har tillstånd att driva verksamhet enligt det s.k. UCITS-direktivet. Med förvaltningsbolag avses här detsamma som i 1 kap. 1 § 13 lagen (2004:46) om investeringsfonder, dvs. ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag.

Härutöver görs i paragrafen ett antal språkliga och redaktionella ändringar.

Genom ändringarna genomförs nya artikel 19b.1 i kredit-institutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.6.

2 b §

Paragrafen är ny.

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionens beslut i en fråga om tillstånd till förvärv som avses i 1 § ska meddelas inom 60 arbetsdagar efter det att den bekräftelse som avses i 1 § tredje stycket skickades (bedömningsperioden). I fråga om begreppet arbetsdagar hänvisas till kommentaren till 1 §. Bedömningsperioden kan förlängas om Finansinspektionen begär kompletterande uppgifter. I föreslagna 16 kap. 2 § bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om Finansinspektionens handläggning av tillståndsärenden. I detta ryms föreskrifter om när bedömningsperioden får förlängas. Dessa föreskrifter bör motsvara den nya lydelsen av artikel 19.3 och 19.4 i kredit-

institutsdirektivet. Som ett annat exempel kan nämnas att regeringen kan meddela föreskrifter om att beslutet ska meddelas inom två arbetsdagar efter att det har fattats (jfr nya lydelsen av artikel 19.5 i kreditinstitutsdirektivet).

Den nya regleringen i *andra stycket* innebär att det tillståndspliktiga förvärvet under alla förhållanden ska anses godkänt om inspektionen inte meddelar något beslut i fråga om ansökan inom bedömningsperioden.

I *tredje stycket*, som ersätter nuvarande 2 § fjärde stycket, anges att Finansinspektionen, utöver att besluta en viss tid inom vilken ett förvärv ska genomföras, även får förlänga denna tid.

Genom ändringarna genomförs den nya lydelsen av artikel 19.2 *andra stycket*, 19.3 *andra stycket* och 19.5–19.7 i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.4.

3 §

I bestämmelsen införs ett krav på att underrättelsen till Finansinspektionen ska vara skriftlig. På samma sätt som i fråga om ansökan om tillstånd till förvärv av ett kvalificerat innehav (1 §) omfattar begreppet ”skriftlig” även elektronisk kommunikation (t.ex. e-post).

Skyldigheten att underrätta Finansinspektionen gäller för den som ”avser” att avyttra hela eller delar av ett kvalificerat innehav. För att någon ska anses ”avse” att avyttra ett innehav måste planerna ha nått en sådan konkretion att ett beslut om avyttring kan sägas ha fattats (jfr artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet). Varje fundering på att avyttra innehavet ska alltså inte utlösa en underrättelseskyldighet.

Genom ändringen genomförs den nya lydelsen av artikel 20 i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.3.

6 §

Första stycket innehåller även fortsättningsvis en generell möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot en olämplig

ägare av ett kvalificerat innehav genom att besluta att denne vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Den delvis nya regleringen i *punkterna 1–4*, som anknyter till kriterierna för förvärvsprövning och initial tillståndsprövning, anger i vilka situationer som detta kan ske. Kriterierna kommenteras i anslutning till 2 §.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.8.

16 kap. Bemyndiganden

2 §

Paragrafen är ny.

Enligt bestämmelsen får regeringen meddela föreskrifter handläggningen av tillståndsärenden hos Finansinspektionen. I detta ryms bl.a. föreskrifter om när bedömningsperioden enligt 14 kap. 2 § får förlängas. Som framgår av kommentaren till det lagrummet bör förutsättningarna för en förlängning motsvara dem som anges i nya lydelsen av artikel 19.3 och 19.4 i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.4.

Övergångsbestämmelser

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2009. Enligt *punkten 2* ska äldre bestämmelser om ägarprövning tillämpas för sådana ansökningar som redan har kommit in till Finansinspektionen innan lagen träder i kraft. Det innebär att varken de materiella reglerna, t.ex. om hur ett kvalificerat innehav ska beräknas, eller de formella reglerna, t.ex. om Finansinspektionens handläggning av en ansökan, blir tillämpliga.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8.2 i förvärvsdirektivet, såvitt avser kreditinstitut, i svensk rätt.

I *punkten 3* föreskrivs en skyldighet för vissa innehavare att anmäla sina innehav till Finansinspektionen. Den gäller om innehavaren inte tidigare har varit skyldig att ansöka om tillstånd

till förvärv och en sådan skyldighet skulle ha förelegat om förvärvet skett efter lagens ikraftträdande. Det kan vara fråga dels om att ett innehav inte alls har utgjort ett kvalificerat innehav enligt nuvarande definition, dels om att ett innehav visserligen är kvalificerat och tillstånd har beviljats, men de föreslagna ändringarna medför att ett nytt tillstånd skulle ha krävts på grund av att något av gränsvärdena i 14 kap. 1 § första stycket uppnås eller överskrids. Som exempel kan nämnas att någon har fått tillstånd enligt 14 kap. första stycket 1 att förvärva 20 procent av aktierna i ett kreditinstitut och därefter har förvärvat sammanlagt 31 procent av aktierna. Något nytt tillstånd har då inte krävts, eftersom den gällande gränsen är 33 procent, men skulle ha krävts om aktierna förvärvats efter ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna, då gränsen i stället kommer att vara 30 procent av aktierna. Ett annat exempel är att den ändrade definitionen av kvalificerat innehav föranleder att innehavet efter ikraftträdandet anses större än tidigare och därigenom överstiger något av gränsvärdena.

Anmälan ska göras senast den 2 november 2009.

Övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 6.

8.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

6 §

I andra stycket ändras definitionen av kvalificerat innehav till en hänvisning till motsvarande definition i lagen om bank- och finansieringsrörelse. I tredje stycket görs en språklig ändring.

8.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

10 §

I *punkten 7* ändras definitionen av *kvalificerat innehav* genom att hänvisning i stället görs till föreslagna 1 kap. 9 i § försäkringsrörelselagen.

I *punkten 8* görs en redaktionell ändring.

8.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

1 kap. Inledande bestämmelser

3 §

I *punkterna 11 och 13* görs redaktionella ändringar.

8.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §

I bestämmelsen görs ett antal språkliga och redaktionella ändringar. Därutöver ändras *punkten 18* genom att det i den införs en hänvisning till att bedömningen av om ett innehav är kvalificerat ska göras med tillämpning av föreslagna 5 a §.

5 a §

Paragrafen är ny. Den motsvarar förslaget till 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

Genom paragrafen genomförs de nya lydelseerna av artikel 4.1 27 och artikel 10.3 fjärde stycket i MiFID.

3 kap. Tillstånd för svenska företag**1 §**

I bestämmelsen görs ett antal språkliga ändringar.

Första stycket 4 motsvarar den föreslagna lydelsen av 3 kap.

2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

2 §

Första stycket motsvarar förslaget till lydelse av 3 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

12 kap. Tillstånd att driva en reglerad marknad**2 §**

I bestämmelsen görs ett antal språkliga ändringar.

Första stycket 3 motsvarar den föreslagna lydelsen av 3 kap.

2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

3 §

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak förslaget till lydelse av 3 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet. Till skillnad från den bestämmelsen görs dock, i likhet med nuvarande lydelse, ingen hänvisning till situationen då det föreligger nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av bolaget. Någon reglering avseende detta finns inte såvitt avser börser.

19 kap. Tillstånd för clearingverksamhet

3 §

I bestämmelsen görs ett antal språkliga ändringar.

Punkten 3 motsvarar den föreslagna lydelsen av 3 kap. 2 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

4 §

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak förslaget till lydelse av 3 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet. Till skillnad från den bestämmelsen görs dock, i likhet med nuvarande lydelse, ingen hänvisning till situationen då det föreligger nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av bolaget. Någon reglering avseende detta finns inte såvitt avser clearingorganisationer.

24 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 §

Innehållet i bestämmelsen motsvarar den föreslagna lydelsen av 14 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

Genom bestämmelsen genomförs den nya lydelsen av artikel 10.3 och nya artikel 10a.1 första stycket i MiFID.

2 §

Bestämmelsen innehåller en reglering motsvarande den föreslagna lydelsen av 14 kap. 2 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

Genom ändringarna genomförs nya lydelsen av artikel 10.4 andra stycket i MiFID.

3 §

Bestämmelsen innehåller en reglering motsvarande den föreslagna lydelsen av 14 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

Härutöver görs i paragrafen ett antal språkliga och redaktionella ändringar.

Genom ändringarna genomförs nya artikel 10b.1 och 10b.2 i MiFID

3 a §

Paragrafen är ny

Bestämmelsen innehåller en reglering motsvarande den föreslagna lydelsen av 14 kap. 2 b § lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet. Av *andra stycket* framgår, beträffande en ansökan om tillstånd till förvärv i ett värdepappersbolag, att Finansinspektionen ska anses ha beviljat tillståndet om inspektionen inte inom bedömningsperioden har meddelat beslut att avslå ansökan. Någon motsvarande bestämmelse föreslås inte beträffande börser och clearingorganisationer.

Genom bestämmelsen genomförs nya artikel 10a.1 andra stycket, 10a.2 andra stycket och 10a.4–10a.6 i MiFID.

4 §

Ändringen motsvarar den föreslagna ändringen i 14 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och kommenteras i anslutning till det lagrummet.

Genom ändringen genomförs den nya lydelsen av artikel 10.3 andra stycket i MiFID.

7 §

Första stycket innehåller en reglering motsvarande den föreslagna lydelsen av 14 kap. 6 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

12 §

Paragrafen är ny.

Bestämmelsen motsvarar förslaget till lydelse av 16 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till det lagrummet.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna motsvarar övergångsbestämmelserna till lagen om bank- och finansieringsrörelse och har kommenterats i anslutning till de bestämmelserna.

Genom övergångsbestämmelserna genomförs artikel 8.2 i förvärvsdirektivet såvitt gäller värdepappersbolag.

Bilaga 1

Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG av den 5 september 2007 om ändring av direktiv 92/49/EEG och direktiven 2002/83/EG, 2004/39/EG, 2005/68/EG och 2006/48/EG vad gäller förfaranderegler och utvärderingskriterier för bedömning av förvärv och ökning av innehav inom finanssektorn

Bilaga 2 Parallelluppställning avseende de olika direktiven

Jämförelse mellan olika artiklar i direktiven

2006/48/EG	92/49/EEG	2002/83/EG	2004/39/EG	2005/68/EG
12.1 andra stycket	1 g andra stycket	1 j andra stycket	4.1 27	2.2 tredje stycket
12.1 tredje stycket	1 g tredje stycket	1 j tredje stycket	10.3 fjärde stycket	2.2 fjärde stycket
19.1	15.1	15.1	10.3 första och tredje stycket	19.1
19.2	15a.1	15a.1	10 a .1	19.2
19.3	15a.2	15a.2	210a.2	19.3
19.4	15a.3	15a.3	10a.3	19.4
19.5	15a.4	15a.4	10a.4	19.5
19.6	15a.5	15a.5	10a.5	19.6
19.7	15a.6	15a.6	10a.6	19.7

19.8	15a.7	15a.7	10a.7	19.8
19a.1	15b.1	15b.1	10b.1 första stycket	19a.1
19a.2	15b.2	15b.2	10b.2	19a.2
19a.3	15b.3	15b.3	10b.3	19a.3
19a.4	15b.4	15b.4	10b.4	19a.4
19a.5	15b.5	15b.5	10b.5	19a.5
19b.1	15c.1	15c.1	10.4 första stycket	20.1
19b.2	15c.2	15c.2	10.4 andra stycket	20.2
20	15.2	15.2	10.3 andra och tredje stycket	21 andra stycket
21.3 första stycket	1 g andra stycket	1 j andra stycket	4.1 27	2.2 tredje stycket
21.3 andra stycket	1 g tredje stycket	1 j tredje stycket	10.3 fjärde stycket	2.2 fjärde stycket
150.2	51	64	10b.1 andra stycket	56 f

Bilaga 3 Parallelluppställning – förteckning över bestämmelser som genomför direktivet i svensk rätt

Förvärvsdirektivets bestämmelser genomförs i svensk rätt på följande sätt.

Förkortningar

FL	förvaltningslagen (1986:223)
FRL	försäkringsrörelselagen (1982:713)
LBF	lagen (2004:298) om bank- och finansieringsrörelse
LEP	lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar
SekrL	sekretesslagen (1980:100)
VmL	lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Dir. 2007/44/EG	Ändringar i	Svenska bestämmelser
-----------------	-------------	----------------------

<i>Artikel 1</i>	<i>Direktiv 92/49/EEG</i>
------------------	-------------------------------

Artikel 1.1	Artikel 1 g	1 kap. 9 i § andra–femte
-------------	-------------	--------------------------

	andra stycket	styckena FRL
Artikel 1.2 a	Artikel 15.1	3 kap. 2 § andra och tredje styckena FRL samt verkställighetsföreskrifter
Artikel 1.2 b		–
Artikel 1.2 c	Artikel 15.2	3 kap. 2 a § FRL
Artikel 1.3	Artikel 15a.1	3 kap. 2 § fjärde och nionde styckena samt 2 h § FRL och föreskrifter
	Artikel 15a.2	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter
	Artikel 15a.3	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter
	Artikel 15a.4	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter; 20 § FL samt jfr 8 kap. 5 § andra stycket SekrL
	Artikel 15a.5	3 kap. 2 § tionde stycket FRL
	Artikel 15a.6	3 kap. 2 § elfte stycket FRL
	Artikel 15a.7	–
	Artikel 15b.1	3 kap. 2 § femte–sjunde

		styckena FRL
	Artikel 15b.2	3 kap. 2 § femte–sjunde styckena FRL
	Artikel 15b.3	–
	Artikel 15b.4	Verkställighetsföreskrifter
	Artikel 15b.5	Jfr 1 kap. 9 § regeringsformen
	Artikel 15c.1	3 kap. 2 g § FRL
	Artikel 15c.2	19 kap. 1 § andra stycket och 3 kap. 2 h § FRL samt föreskrifter
Artikel 1.4	Artikel 51	–
<i>Artikel 2</i>	<i>Direktiv 2002/83/EG</i>	
Artikel 2.1	Artikel 1 j andra stycket	1 kap. 9 i § andra–femte styckena FRL
Artikel 2.2 a	Artikel 15.1	3 kap. 2 § andra och tredje styckena FRL samt verkställighetsföreskrifter
Artikel 2.2 b		–
Artikel 2.2.c	Artikel 15.2	3 kap. 2 a § FRL
Artikel 2.3	Artikel 15a.1	3 kap. 2 § fjärde och nionde styckena samt 2 h § FRL och föreskrifter

Artikel 15a.2	3 kap. 2 § nionde stycket samt 2 h § FRL och föreskrifter
Artikel 15a.3	3 kap. 2 § nionde stycket samt 2 h § FRL och föreskrifter
Artikel 15a.4	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter; 20 § FL samt jfr 8 kap. 5 § andra stycket SekrL
Artikel 15a.5	3 kap. 2 § tionde stycket FRL
Artikel 15a.6	3 kap. 2 § elfte stycket FRL
Artikel 15a.7	–
Artikel 15b.1	3 kap. 2 § femte–sjunde styckena FRL
Artikel 15b.2	3 kap. 2 § femte–sjunde styckena FRL
Artikel 15b.3	–
Artikel 15b.4	Verkställighetsföreskrifter
Artikel 15b.5	Jfr 1 kap. 9 § regeringsformen
Artikel 15c.1	3 kap. 2 g § FRL

	Artikel 15c.2	19 kap. 1 § andra stycket och 3 kap. 2 h § FRL samt föreskrifter
Artikel 2.4	Artikel 64	–
<i>Artikel 3</i>	<i>Direktiv 2004/39EG</i>	
Artikel 3.1	Artikel 4.1 27	1 kap. 5 § 18 och 5 a § första och andra styckena VmL
Artikel 3.2	Artikel 10.3	1 kap. 5 a § tredje och fjärde styckena, 24 kap. 1 och 4 §§ VmL samt verkställighetsföreskrifter
	Artikel 10.4	23 kap. 5 §, 24 kap. 2 § och 12 § VmL samt föreskrifter
Artikel 3.3	Artikel 10a.1	24 kap. 1 § tredje stycket, 3 a § första stycket och 12 § VmL samt föreskrifter
	Artikel 10a.2	24 kap. 3 a § och 12 § VmL samt föreskrifter
	Artikel 10a.3	24 kap. 3 a § och 12 § VmL samt föreskrifter
	Artikel 10a.4	24 kap. 3 a § första stycket och 12 § VmL samt

		föreskrifter; 20 § FL samt jfr 8 kap. 5 § andra stycket SekrL
	Artikel 10a.5	24 kap. 3 a § andra stycket VmL
	Artikel 10a.6	24 kap. 3 a § tredje stycket VmL
	Artikel 10a.7	–
	Artikel 10b.1	24 kap. 3 § VmL
	Artikel 10b.2	24 kap. 3 § VmL
	Artikel 10b.3	–
	Artikel 10b.4	Verkställighetsföreskrifter
	Artikel 10b.5	Jfr 1 kap. 9 § regeringsformen
<i>Artikel 4</i>	<i>Direktiv 2005/68/EG</i>	
Artikel 4.1	Artikel 2.2 tredje stycket	1 kap. 9 i § andra–femte styckena FRL
Artikel 4.2	Artikel 19.1	3 kap. 2 § andra och tredje styckena FRL samt verk- ställighetsföreskrifter
	Artikel 19.2	3 kap. 2 § fjärde och nionde styckena och 2 h § FRL samt föreskrifter

	Artikel 19.3	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter
	Artikel 19.4	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter
	Artikel 19.5	3 kap. 2 § nionde stycket och 2 h § FRL samt föreskrifter; 20 § FL samt jfr 8 kap. 5 § andra stycket SkrL
	Artikel 19.6	3 kap. 2 § tionde stycket FRL
	Artikel 19.7	3 kap. 2 § elfte stycket FRL
	Artikel 19.8	–
Artikel 4.3	Artikel 19a.1	3 kap. 2 § femte–sjunde styckena FRL
	Artikel 19a.2	3 kap. 2 § femte–sjunde styckena FRL
	Artikel 19a.3	–
	Artikel 19a.4	Verkställighetsföreskrifter
	Artikel 19a.5	Jfr 1 kap. 9 § regerings- formen

Artikel 4.4	Artikel 20.1	3 kap. 2 g § FRL
	Artikel 20.2	19 kap. 1 § andra stycket och 3 kap. 2 h § FRL samt föreskrifter
Artikel 4.5	Artikel 21 andra stycket	3 kap. 2 a § FRL
Artikel 4.6		–
<i>Artikel 5</i>	<i>Direktiv 2006/48/EG</i>	
Artikel 5.1	Artikel 12.1 andra stycket	1 kap. 5 a § LBF och 1 kap. 2 § LEP
Artikel 5.2	Artikel 19.1	14 kap. 1 § första och andra styckena LBF och 6 kap. 10 § LEP samt verkställighetsföreskrifter
	Artikel 19.2	14 kap. 1 § tredje stycket, 2 b § första stycket och 16 kap. 2 § LBF, 6 kap. 10 § och 8 kap. 3 § LEP samt föreskrifter
	Artikel 19.3	14 kap. 2 b § första stycket och 16 kap. 2 § LBF, 6 kap. 10 § och 8 kap. 3 § LEP samt föreskrifter
	Artikel 19.4	14 kap. 2 b § första stycket och 16 kap. 2 § LBF, 6 kap. 10 § och 8 kap. 3 §

		LEP samt föreskrifter
	Artikel 19.5	14 kap. 2 b § första stycket och 16 kap. 2 § LBF, 6 kap. 10 § och 8 kap. 3 § LEP samt föreskrifter; 20 § FL samt jfr 8 kap. 5 § andra stycket SekrL
	Artikel 19.6	14 kap. 2 b § andra stycket LBF och 6 kap. 10 § LEP
	Artikel 19.7	14 kap. 2 b § tredje stycket LBF och 6 kap. 10 § LEP
	Artikel 19.8	–
Artikel 5.3	Artikel 19a.1	14 kap. 2 § LBF och 6 kap. 10 § LEP
	Artikel 19a.2	14 kap. 2 § LBF och 6 kap. 10 § LEP
	Artikel 19a.3	–
	Artikel 19a.4	Verkställighetsföreskrifter
	Artikel 19a.5	Jfr 1 kap. 9 § regeringsformen
	Artikel 19b.1	14 kap. 2 a § LBF och 6 kap. 10 § LEP
	Artikel 19b.2	13 kap. 6 a § och 16 kap. 2 § LBF, 6 kap. 9 § och 8 kap. 3 § LEP samt

		föreskrifter
Artikel 5.4	Artikel 20	14 kap. 3 § LBF och 6 kap. 10 § LEP
Artikel 5.5	Artikel 21.3	1 kap. 5 a § LBF och 1 kap. 2 § LEP
Artikel 5.6		–
<i>Artikel 6</i>		–
<i>Artikel 7.1</i>		Ikraftträdande- bestämmelser till resp. föreslagen lagändring
<i>Artikel 7.2</i>		–
<i>Artikel 8.1</i>		–
<i>Artikel 8.2</i>		Övergångsbestämmelser till resp. föreslagen lag- ändring
<i>Artikel 9</i>		–